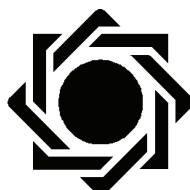

خلاصه تحولات اقتصادی کشور

۱۳۸۸

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

خلاصه تحولات اقتصادی کشور

۱۳۸۸

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
خلاصه تحولات اقتصادی کشور در سال ۱۳۶۹- / تهیه و تنظیم در اداره
بررسیهای اقتصادی - تهران : بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، [۱۳۷۱] -
ج: جدول، نمودار
سالانه
۱. ایران- اوضاع اقتصادی- ۱۳۶۸ - الف. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
اداره بررسیهای اقتصادی. ب. عنوان.
۸ خ ۲ ب / ۴۷۱ HC   خ ۲۷۸ ب   ۳۳۰/۹۵۵۰۸۴۴

تاریخ انتشار: مهر ماه ۱۳۸۹

تهیه و تنظیم: اداره بررسیها و سیاستهای اقتصادی
ناشر: اداره روابط عمومی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
تهران، صندوق پستی: ۷۱۷۷-۱۵۸۷۵، تلفن: ۲۹۹۵۱، تلکس: ۸-۲۱۳۹۶۵
پست الکترونیک: G.Secdept@CBI.IR
نشانی پایگاه اطلاع رسانی: <http://www.cbi.ir>

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

علائم

علامت	شرح
—	رقم نزدیک صفر است.
oo	رقم در دسترس نیست.
ooo	آمار وجود ندارد.
*	رقم ناچیز است و به آخرین رقم اعشاری نیز نمی‌رسد.
□	ارقام مقدماتی است.
▲	در ارقام تجدید نظر شده است.
θ	محاسبه (درصد تغییر) امکان‌پذیر نیست.
▣	بیش از ۵۰۰ درصد افزایش وجود دارد.
●	رقم گرد شده است.
○	درصد تغییر از ارقام کامل محاسبه شده است.
*	ارقام برآوردی است.

توجه: در تمام جداول اختلاف جزئی در سرجمع و اجزا ناشی از گرد کردن ارقام است.

نقل مطالب مندرج در این نشریه با ذکر ماخذ مجاز است.

فهرست مندرجات

۱	مقدمه
۱	تحولات اقتصادی جهان
۲	اقتصادهای پیشرفته
۳	اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور
۴	خاورمیانه و آسیای میانه
۵	تحولات بازار نفت
۷	تحولات بخش واقعی اقتصاد
۷	انرژی
۷	کشاورزی
۹	صنعت و معدن
۱۱	ساختمان و مسکن
۱۲	تسهیلات اعطایی به بخش مسکن
۱۳	عملکرد دولت در تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بخش مسکن و پیشبرد طرح مسکن مهر
۱۳	شاخص‌های قیمت بخش مسکن
۱۴	حمل و نقل
۱۵	جمعیت و سیاست‌های اشتغال‌زایی
۱۷	تحولات بخش مالی
۱۷	بودجه و وضع مالی دولت
۲۰	بخش خارجی اقتصاد
۲۰	تحولات بازرگانی خارجی کشور
۲۱	تراز پرداخت‌های خارجی
۲۳	پول و اعتبار
۲۳	نقدینگی و عوامل موثر بر آن
۲۴	سهم پول در نقدینگی
۲۴	بررسی عوامل موثر بر پایه پولی
۲۴	بررسی اجزای ضریب فزاینده نقدینگی
۲۵	سپرده‌های بخش غیردولتی
۲۵	مطالبات غیر جاری (سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول)
۲۵	نظام‌های پرداخت
۲۵	اسکناس و مسکوک
۲۵	اتاق پایاپای اسناد بانکی
۲۶	ابزارها و تجهیزات پرداخت الکترونیک

۲۶	مبادلات الکترونیک
۲۷	شتاب
۲۸	ساتنا
۲۸	تحولات بازار دارایی‌ها
۲۸	بورس اوراق بهادار
۲۹	بورس‌های کالایی
۳۰	اوراق مشارکت
۳۱	بازار ارز و طلا
۳۲	مبادلات ارزی در بازار بین‌بانکی
۳۲	روند قیمت‌ها
۳۳	شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی
۳۴	تورم در استان‌ها
۳۴	سایر شاخص‌های قیمت
۳۴	شاخص بهای تولیدکننده
۳۵	شاخص بهای کالاهای صادراتی
۳۵	تحلیل هزینه و رفاه خانوار
۳۸	فهرست جداول آماری
۴۰	جداول آماری

اقتصاد کشور از آن شد. کاهش قیمت نفت خام و دیگر مواد اولیه و واسطه‌ای در بازارهای جهانی، مجاری اصلی تاثیرگذاری بحران اقتصادی جهان بر اقتصاد ایران بودند که با تاخیری چند ماهه و عمدتاً در سال ۱۳۸۸ عملکرد متغیرهای اصلی اقتصاد کلان کشور را متاثر نمودند. کاهش ارزش صادرات، کاهش درآمدهای ارزی متعاقب آن و کاهش ارزش واردات کشور، از پی‌آمدهای ناگزیر بحران اقتصادی جهانی بر اقتصاد ایران بودند که در کنار برخی دیگر از عوامل درون‌زا و برون‌زا، عملکرد اقتصاد ایران در سال ۱۳۸۸ را تحت تاثیر قرار دادند.

تا زمان تهیه گزارش حاضر، عملکرد متغیرهای تولید و درآمد ملی در سال ۱۳۸۸ در اختیار نبوده است. لیکن با توجه به بهبود شرایط بارندگی و توزیع مناسب آن در سطح کشور، عملکرد نسبتاً خوب واحدهای تولیدی در صنایع پتروشیمی و خودروسازی و رشد مثبت صادرات غیرنفتی و صنعتی کشور، انتظار می‌رود روند رشد ارزش افزوده کل اقتصاد در سال مورد بررسی، حقیض سال ۱۳۸۷ را پشت سر گذاشته باشد.

تحولات اقتصادی جهان

پس از وقوع بحران مالی و گسترش آن به اقتصادهای پیشرفته و در حال توسعه، از اوایل سال ۲۰۰۹ امیدهای اندکی نسبت به عبور از این بحران و رکود اقتصادی ناشی از آن ایجاد گردید. از سوی دیگر، اقدامات سیاستی به منظور کنترل دامنه بحران و جلوگیری از تشدید آن نیز تقویت شد. انتشار جزئیات برنامه نجات از بحران در آمریکا و اروپا به کاهش نااطمینانی‌های موجود انجامید. علاوه بر این، بانک‌های مرکزی در اغلب اقتصادهای پیشرفته مبادرت به کاهش نرخ‌های بهره سیاستی و تسهیل شرایط پولی و اعتباری نمودند. در کنار این اقدامات،

مقدمه

بحران مالی فراگیری که از نیمه سال ۲۰۰۷ میلادی نشانه‌های آن آشکار شده بود، طی سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ میلادی تداوم یافت. برای مقابله با این بحران مالی که ابتدا از بازار وام مسکن آمریکا آغاز گردید و به زودی بخش‌های واقعی بسیاری از اقتصادهای توسعه‌یافته و در حال توسعه در پنج قاره را در بر گرفت، تدابیر گسترده و نسبتاً هماهنگی در مراکز اصلی و تاثیرگذار اقتصادی جهان اتخاذ گردید. رویکرد انبساطی مقام‌های مالی و پولی در کشورهای آمریکا، اروپا و آسیا که از راه تزریق مبالغ هنگفتی به نهادهای مالی و غیرمالی بحران‌زده، خرید دارایی‌های آسیب‌دیده آنها و کاهش قابل ملاحظه نرخ‌های بهره کلیدی به اجرا گذارده شد، راه حل اصلی مقابله با بحران بود. در اواخر سال ۲۰۰۹ میلادی، با گذشت حدود دو سال و نیم از شروع بحران، ظاهراً اولین نشانه‌ها از تاثیرگذاری تدابیر سیاستی مشاهده شده است. به ویژه، در سه ماهه اول سال جاری میلادی، علائمی از بازگشت دوباره ثبات و رشد اقتصادی در تعدادی از کشورهای اصلی درگیر در بحران اقتصادی دیده می‌شود.

اقتصاد ایران اگرچه به دلیل ارتباط ضعیف نهادهای مالی و بازار سرمایه کشور با بازارهای بین‌المللی، تا حدودی از آثار دور اول بحران مالی جهانی در امان ماند، لیکن تسری بحران به بخش‌های واقعی اقتصاد، موجب تاثیرپذیری معنی‌دار

دیرتر اما با سرعت بیشتری نسبت به منطقه اروپا و ژاپن آغاز شد. با توجه به اینکه این کشور در مرکز بحران جهانی قرار داشت، این امر کمی دور از انتظار بود. تفاوت فرایند یاد شده عمدتاً به تفاوت‌های اقتصادی آمریکا و سایر اقتصادهای پیشرفته مربوط می‌شود. در این میان می‌توان به بالاتر بودن محرک‌های بودجه‌ای در آمریکا نسبت به سایر اقتصادهای پیشرفته، وابستگی کمتر شرکت‌های غیرمالی به اعتبارات بانکی و نیز وضعیت ترازنامه‌های بهتر شرکت‌های غیرمالی اشاره نمود؛ به طوری که تجدید ساختار این شرکت‌ها به سرعت به تقویت بهره‌وری آنها انجامید. علاوه بر این، فدرال رزرو در مقایسه با بانک‌های مرکزی در سایر اقتصادهای پیشرفته، زودتر نسبت به کاهش نرخ‌های سیاستی خود اقدام نمود. به دلیل کاهش قیمت انرژی و مواد اولیه و سطوح پایین تشکیل سرمایه و نیز تضعیف انتظارات تورمی، نرخ تورم در اقتصادهای پیشرفته تا حدود زیادی کاهش یافت. رشد شاخص قیمت مصرف‌کننده در اقتصادهای پیشرفته در سال ۲۰۰۹ به ۰/۱ درصد رسید که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل (۳/۴ درصد) به میزان ۳/۳ واحد درصد کاهش داشت. در عین حال، نرخ تورم پایه^(۱) (نرخ تورم بدون احتساب قیمت انرژی و مواد غذایی) با این شدت کاهش نیافت. این نرخ برای ایالات متحده آمریکا از حدود ۲/۵ درصد در پایان سال ۲۰۰۸ به حدود ۲ درصد در پایان سال ۲۰۰۹ و برای منطقه اروپا از حدود ۱/۵ درصد در پایان سال ۲۰۰۸ به حدود یک درصد در پایان سال ۲۰۰۹ رسید. این امر را می‌توان به عوامل متعددی از جمله وجود انتظارات تورمی به دنبال اتخاذ سیاست‌های انبساطی مالی و پولی (به منظور کنترل دامنه رکود اقتصادی)، چسبندگی رو به پایین قیمت‌ها در نرخ‌های پایین تورم (که کاهش سطح قیمت‌ها در سطوح پایین نرخ تورم را محدود می‌سازد)، عدم کاهش هزینه‌های تولید (به دلیل عدم تمایل

بانک‌های مرکزی راهکارهایی مانند تسهیل اعتبارات و خرید مقادیر بالایی از اوراق قرضه دولتی را به منظور بهبود اوضاع برگزیدند. در فصل دوم سال ۲۰۰۹، علی‌رغم وجود شک و تردید نسبت به سرعت فرایند بهبود اقتصاد جهانی، با انتشار اخبار مثبت، خوش‌بینی سرمایه‌گذاران به تحولات اقتصاد جهانی مجدداً تقویت شد.

در میان اقتصادهای پیشرفته، ایالات متحده آمریکا شروع بهتری را در افزایش فعالیت‌های اقتصادی نسبت به سایر اقتصادهای پیشرفته در حوزه اروپا و ژاپن تجربه کرد؛ هرچند این آغاز با تاخیر همراه بود. در گروه اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور نیز اقتصادهای نوظهور آسیایی رشد بالایی را تجربه نمودند. علی‌رغم تحولات مثبتی که در نیمه دوم سال ۲۰۰۹ به وقوع پیوست، رشد اقتصاد جهانی در این سال ۰/۶- درصد بود که در مقایسه با رشد سال قبل، به میزان ۲/۴ واحد درصد کاهش داشت. به دلیل کاهش قیمت انرژی و مواد اولیه و سطح پایین بهره‌برداری از ظرفیت‌های تولیدی و نیز کنترل انتظارات تورمی، از شدت افزایش قیمت‌ها در اقتصادهای پیشرفته و در حال توسعه و نوظهور کاسته شد، هرچند موقعیت نسبتاً قوی اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور به ویژه اقتصادهای نوظهور آسیایی از شدت افت قیمت‌های جهانی تا حدودی کاست. علاوه بر این، به دنبال کاهش تقاضا به ویژه در اقتصادهای پیشرفته، حجم تجارت جهانی نیز به میزان ۱۰/۸ درصد کاهش یافت.

اقتصادهای پیشرفته

فرایند خروج از بحران در اقتصادهای پیشرفته در مقایسه با اقتصادهای نوظهور با سرعت آهسته‌تری همراه بود. رشد اقتصادهای پیشرفته در سال ۲۰۰۹ معادل ۳/۲- درصد بود که در مقایسه با رشد ۰/۵ درصدی سال قبل و علی‌رغم بهبود نسبی در طول سال، نشان‌دهنده شدت بحران در این گروه از اقتصادهای جهان است. بهبود اقتصادی در ایالات متحده آمریکا تا حدودی

۱- Core Inflation

شرایط مالی دشوار به منظور تامین سرمایه در گردش خود) نسبت داد.

کارفرمایان به اخراج نیروی کار اضافی) و مقاومت بنگاه‌ها در کاهش سطح قیمت تولیدات خود (به دلیل درآمدهای اندک و

برخی شاخص‌های عمده اقتصادهای پیشرفته

(درصد)

تراز حساب‌جاری به تولید ناخالص داخلی	نرخ تورم		رشد اقتصادی			
	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۰۸	۲۰۰۹		
۰/۴-	۱/۳-	۰/۱	۳/۴	۳/۲-	۰/۵	اقتصادهای پیشرفته
۲/۹-	۴/۹-	۰/۳-	۳/۸	۲/۴-	۰/۴	ایالات متحده
۰/۴-	۰/۸-	۰/۳	۳/۳	۴/۱-	۰/۶	منطقه اروپا
۴/۸	۶/۷	۰/۱	۲/۸	۵/۰-	۱/۲	آلمان
۱/۵-	۲/۳-	۰/۱	۳/۲	۲/۲-	۰/۳	فرانسه
۳/۴-	۳/۴-	۰/۸	۳/۵	۵/۰-	۱/۳-	ایتالیا
۵/۱-	۹/۶-	۰/۳-	۴/۱	۳/۶-	۰/۹	اسپانیا
۲/۸	۳/۲	۱/۴-	۱/۴	۵/۲-	۱/۲-	ژاپن
۱/۳-	۱/۵-	۲/۲	۳/۶	۴/۹-	۰/۵	انگلستان
۲/۷-	۰/۵	۰/۳	۲/۴	۲/۶-	۰/۴	کانادا
۸/۹	۴/۹	۱/۳	۴/۵	۰/۹-	۱/۸	اقتصادهای آسیایی تازه صنعتی شده(۱)

ماخذ: صندوق بین‌المللی پول، «گزارش چشم‌انداز اقتصاد جهان»، آوریل ۲۰۱۰
۱- شامل کشورهای کره جنوبی، تایوان، هنگ‌کنگ و سنگاپور

اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور

اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور در سال ۲۰۰۹ به ۲/۴ درصد رسید که این رقم به میزان ۳/۷ واحد درصد از رقم مشابه سال قبل کمتر بود.

تسریع فرایند بهبود در برخی از اقتصادهای نوظهور به ویژه اقتصادهای نوظهور آسیایی و تفاوت بازدهی این اقتصادها با اقتصادهای پیشرفته، جریان سرمایه را از سمت اقتصادهای پیشرفته به سمت این اقتصادها، که پیش از این به دلیل بروز بحران اقتصاد جهانی دچار وقفه شده بود، مجدداً برقرار کرد. این امر علاوه بر تسهیل شرایط مالی این اقتصادها، به افزایش قیمت دارایی‌های مالی و واقعی در این اقتصادها منجر گردید که به نوبه خود حساسیت سیاست‌گذاران پولی را برای جلوگیری از تشکیل حباب قیمت دارایی‌ها برانگیخت.

در بسیاری از اقتصادهای نوظهور، نرخ تورم در سال‌های مختلف کاملاً متفاوت و اغلب بالاتر از نرخ تورم اقتصادهای پیشرفته بوده است. این روند در سال ۲۰۰۹ نیز ادامه داشت، به گونه‌ای که

فرایند بهبود در اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور نسبت به سایر اقتصادهای جهان از وضعیت بهتری برخوردار بود. در اقتصادهای نوظهور آسیایی، سطح تولید با اختلاف قابل ملاحظه‌ای بیشتر از دوره قبل از بحران بود و رشد تولید در فصول دوم و سوم سال ۲۰۰۹ بیش از تخمین‌های رشد تولید بالقوه بود. در پاییز سال ۲۰۰۹، رشد اقتصادی برخی از اقتصادهای حوزه آمریکای لاتین نیز شروع به فراتر رفتن از مقادیر تخمینی رشد تولید بالقوه نمود. با این حال، سطح تولید در این منطقه به ندرت به سطوح پیش از بحران رسید و رکود اقتصادی در بعضی دیگر از اقتصادهای منطقه کماکان ادامه یافت. فرایند بهبود در برخی از اقتصادهای نوظهور حوزه اروپا نیز با تاخیر همراه بود. اقتصادهای نوظهور حوزه خاورمیانه از افزایش قیمت و تقاضای جهانی نفت خام بهره‌مند شدند. به طور کلی، اقتصادهای در حال توسعه صادرکننده مواد اولیه و انرژی، در نتیجه افزایش تقاضای جهانی برای این مواد از وضعیت نسبتاً بهتری برخوردار بودند. رشد

کمتری افت نمود. در چین، برای دوره کوتاهی قیمت‌ها کاهش یافت، اما روند آن مجدداً صعودی شد. نرخ تورم اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور در سال ۲۰۰۹ به ۵/۲ درصد رسید که به میزان ۴/۰ واحد درصد از تورم سال ۲۰۰۸ این گروه از اقتصادها کمتر بود.

در کشورهای مختلف آمریکای لاتین، خاورمیانه و اقتصادهای مستقل مشترک‌المنافع از سرعت تورم کاسته شد، اما نرخ آن در طول سیکل تجاری نسبتاً افزایش یافت. در هند این نرخ به مقدار زیادی افزایش یافت، اما در روسیه به مقدار زیاد و در برزیل به میزان

برخی شاخص‌های مهم اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور

(درصد)

تراز حساب جاری به تولید ناخالص داخلی	نرخ تورم		رشد اقتصادی			
	۲۰۰۹	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۰۸		
۱/۸	۳/۷	۵/۲	۹/۲	۲/۴	۶/۱	اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور
۴/۱	۵/۷	۳/۱	۷/۴	۶/۶	۷/۹	کشورهای در حال توسعه آسیایی
۵/۸	۹/۴	-۰/۷	۵/۹	۸/۷	۹/۶	چین
-۲/۱	-۲/۲	۱۰/۹	۸/۳	۵/۷	۷/۳	هند
۵/۱	۲/۷	۲/۹	۹/۳	۱/۷	۴/۷	آسه‌آن(ASEAN) (۱)
-۲/۳	-۷/۸	۴/۷	۸/۱	-۳/۷	۳/۰	اروپای مرکزی و شرقی
۲/۶	۴/۹	۱۱/۲	۱۵/۶	-۶/۶	۵/۵	کشورهای مستقل مشترک‌المنافع
۳/۹	۶/۲	۱۱/۷	۱۴/۱	-۷/۹	۵/۶	روسیه
۱/۸	۱۵/۵	۶/۶	۱۳/۵	۲/۴	۵/۱	خاورمیانه و شمال آفریقا
-۰/۵	-۰/۶	۶/۰	۷/۹	۴/۳	۵/۸	آمریکای لاتین
-۱/۵	-۱/۷	۴/۹	۵/۷	-۰/۲	۵/۱	برزیل
-۰/۶	-۱/۵	۵/۳	۵/۱	-۶/۵	۱/۵	مکزیک
-۲/۱	۰/۹	۱۰/۶	۱۱/۶	۲/۱	۵/۵	جنوب آفریقا

ماخذ: صندوق بین‌المللی پول، «گزارش چشم‌انداز اقتصاد جهان»، آوریل ۲۰۱۰
 ۱- شامل کشورهای اندونزی، مالزی، فیلیپین، سنگاپور و تایلند می‌باشد.

خاورمیانه و آسیای میانه

سمت این گروه از اقتصادها که در نیمه اول سال با مشکلاتی مواجه شده بود، به تدریج تقویت شد. مجموعه این تحولات باعث شد تا تراز حساب جاری کشورهای یاد شده از حدود ۳۶۲ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۸ به حدود ۵۳ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۹ کاهش یابد. با وجود تاثیر منفی تحولات بخش نفت بر تولید ناخالص داخلی کشورهای یاد شده، در نتیجه اتخاذ تمهیداتی مانند بازنگری اساسی در مخارج بخش دولتی (که زمینه آن به مدد ذخایر بالای ارزی و پایین بودن حجم بدهی داخلی و خارجی فراهم شده بود)، افزایش نقدینگی از سوی بانک‌های مرکزی و نیز تزریق سرمایه به بانک‌ها، اثر منفی بحران مالی بر فعالیت سایر بخش‌های اقتصادی تا حد زیادی تعدیل شد. رشد تولید ناخالص داخلی کشورهای یاد شده با احتساب بخش نفت در سال ۲۰۰۹ به ۱/۵ درصد رسید که در مقایسه با رشد مشابه سال قبل (۴/۴ درصد) به میزان ۲/۹ واحد درصد کاهش داشت.

تحولات اقتصادی کشورهای صادرکننده نفت در حوزه خاورمیانه در سال ۲۰۰۹ شامل دو دوره نسبتاً متفاوت بود. این گروه از کشورها در نیمه اول سال ۲۰۰۹ در نتیجه کاهش قیمت نفت خام و سخت‌تر شدن شرایط تامین مالی خارجی، با مشکلات زیادی روبه‌رو بودند. در نیمه اول سال مذکور، قیمت نفت خام به حدود ۴۰ دلار به ازای هر بشکه افت کرد و قیمت دارایی‌های ثابت نیز به شدت کاهش یافت. علاوه بر این، به دنبال وخامت اوضاع مالی اقتصادهای پیشرفته، در فرایند تامین مالی خارجی اقتصادهای مذکور نیز اختلالاتی ایجاد گردید که در نهایت به افزایش هزینه تامین مالی خارجی این کشورها منجر شد. با این حال در نیمه دوم سال، قیمت‌های جهانی نفت خام تا حدود زیادی اصلاح شد و در فصل پایانی سال، قیمت نفت خام به حدود ۸۰ دلار به ازای هر بشکه رسید. هم‌زمان با افزایش قیمت‌های جهانی نفت خام، جریان سرمایه از سمت اقتصادهای پیشرفته به

اقتصادهای حوزه آسیای میانه ایجاد نمود؛ به طوری که رشد اقتصادی کشورهای حوزه آسیای میانه از ۶/۵ درصد در سال ۲۰۰۸ به ۳/۵ درصد در سال ۲۰۰۹ کاهش یافت. در عین حال، مشکلات یاد شده برای همه کشورها شدت بروز یکسانی نداشت و کشورهای واردکننده انرژی در حوزه مزبور صدمات بیشتری را از این محل متحمل شدند. در سال ۲۰۰۹، صادرات کالاها و خدمات تمامی کشورهای حوزه آسیای میانه و نیز درآمدهای ارزی حاصل از ارسال وجوه کارگران خارج از کشور کاهش چشمگیری را تجربه نمود و در نتیجه کاهش درآمدهای ارزی و تضعیف پول ملی، واردات این کشورها نیز کاهش یافت. با این حال، کشورهای صادرکننده انرژی در حوزه آسیای میانه به دلیل افزایش قیمت نفت در نیمه دوم سال، از وضعیت بهتری برخوردار بودند و رشد تولید ناخالص داخلی آنها با کاهش کمتری نسبت به کشورهای واردکننده انرژی در این حوزه مواجه گردید.

کشورهای واردکننده نفت در این حوزه، به دلیل ارتباط تجاری و مالی محدودتری که با اقتصاد جهانی دارند، در مقایسه با اقتصادهای صادرکننده نفت با تأخیر بیشتری از تحولات منفی بحران مالی جهان تأثیر پذیرفتند. آثار سرریز مثبت حاصل از افزایش مخارج دولتی در اقتصادهای صادرکننده نفت باعث شد تا این گروه از کشورها کاهش ملایمتری را در رشد اقتصادی خود تجربه نمایند. با این حال، فرایند بهبود وضعیت اقتصادی در این گروه از کشورها نیز بطئی و کند بود. روند تحولات در این حوزه نیز در طول سال ۲۰۰۹ یکسان نبود و در نیمه دوم سال همراه با افزایش تقاضا برای مواد اولیه، صادرات این کشورها نیز تا حدودی افزایش یافت. رشد تولید ناخالص داخلی این گروه از کشورها در سال ۲۰۰۹ به ۳/۸ درصد رسید که به میزان ۱/۲ واحد درصد از رشد مشابه سال قبل کمتر بود.

علی‌رغم اتخاذ تمهیدات پولی و مالی و دریافت کمک‌های خارجی، بحران مالی جهانی مشکلات زیادی را برای

برخی شاخص‌های عمده اقتصادهای حوزه خاورمیانه و آسیای میانه

(درصد)

تراز حساب جاری (درصد از تولید ناخالص داخلی)		تورم		رشد اقتصادی		
۲۰۰۹	▲۲۰۰۸	۲۰۰۹	▲۲۰۰۸	۲۰۰۹	▲۲۰۰۸	
۳/۴	۱۹/۶	۷/۳	۱۵/۵	۱/۵	۴/۴	کشورهای صادرکننده نفت
-۴/۵	-۴/۸	۱۰/۰	۱۵/۹	۳/۸	۵/۰	کشورهای واردکننده نفت
۱/۷	۹/۴	۶/۲	۱۶/۵	۳/۵	۶/۵	کشورهای حوزه آسیای میانه

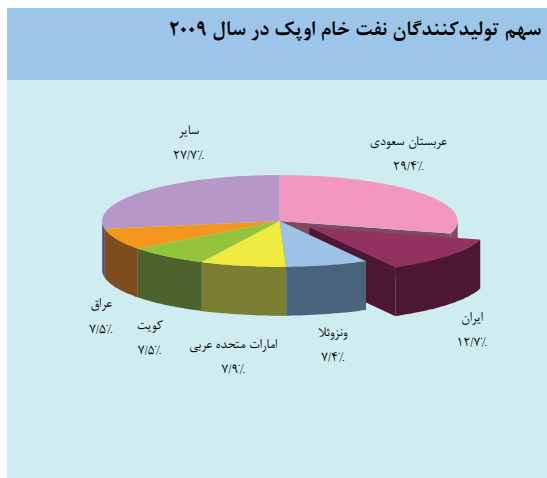
ماخذ: چشم‌انداز اقتصاد منطقه‌ای (خاورمیانه و آسیای میانه)، صندوق بین‌المللی پول، مه ۲۰۱۰

تحولات بازار نفت

انرژی‌های اولیه در جهان مربوط به نفت خام (۳۴/۸ درصد) و کمترین مصرف مربوط به انرژی هسته‌ای (۵/۵ درصد) بود. مصرف انرژی‌های اولیه در ایران در سال ۲۰۰۹ به ۲۰۴/۸ میلیون تن معادل نفت خام بالغ شد که نسبت به سال ۲۰۰۸ حدود ۴/۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. انرژی‌های اولیه مورد مصرف در ایران عمدتاً شامل نفت و گاز طبیعی بوده و سایر انرژی‌ها سهم قابل توجهی در مصرف انرژی‌های اولیه ندارند.

در سال ۲۰۰۹، مصرف انرژی‌های اولیه^(۱) در جهان به ۱۱/۲ میلیارد تن معادل نفت خام رسید که نسبت به سال ۲۰۰۸ حدود ۱/۳ درصد کاهش داشت. از کل مصرف انرژی‌های اولیه جهان ۱۰/۵ میلیارد تن معادل نفت مربوط به کشورهای غیر اوپک و ۰/۷ میلیارد تن معادل نفت مربوط به کشورهای عضو اوپک بود. در سال مورد بررسی، بیشترین سهم از مصرف نفت خام، گاز طبیعی، زغال سنگ، انرژی هسته‌ای و برق آبی می‌باشد.

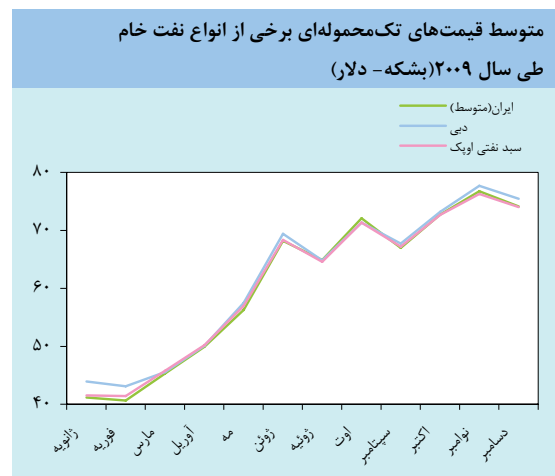
در سه ماهه سوم سال ۲۰۰۹، قیمت نفت خام با نوسان همراه بود. در سه ماهه چهارم سال ۲۰۰۹، به دلیل کاهش شدید ارزش دلار در مقابل ارزهای عمده به ویژه یورو، پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول از بهبود اقتصاد جهانی و افزایش تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۰، قیمت نفت روندی صعودی داشت. در ابتدای سه ماهه اول سال ۲۰۱۰، قیمت نفت به دلیل سرمای شدید هوا افزایش یافت. اما این روند با افزایش دمای هوا در نیمکره شمالی، تقویت دلار در مقابل یورو و افت بازارهای سهام متوقف شد و قیمت نفت به شدت کاهش یافت. اما در ماه مارس به دلیل افزایش ارزش یورو در مقابل دلار و نشانه‌هایی از بهبود اوضاع اقتصادی آمریکا و جهان، قیمت نفت مجدداً شروع به افزایش نمود.

در اجلاس یک‌صد و پنجاه و یکم که در تاریخ ۱۷ دسامبر ۲۰۰۸ در الجزایر برگزار شد، چشم‌انداز آتی بازار نفت و میزان عرضه و تقاضای آن در سال ۲۰۰۹، به خصوص سه ماهه اول و دوم سال ۲۰۰۹ مورد بررسی قرار گرفت و بر این اساس، اوپک تصمیم گرفت تا از اول ژانویه ۲۰۰۹ میزان تولید ۱۱ عضو خود را (بدون در نظر گرفتن عراق) نسبت به تولید ماه

در سال مورد بررسی، میانگین تولید نفت خام جهان با ۲/۵ درصد کاهش نسبت به سال ۲۰۰۸ به ۷۹/۹ میلیون بشکه در روز رسید. در این سال تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک با ۷ درصد کاهش به ۳۳/۱ میلیون بشکه در روز محدود شد که ۴۱/۴ درصد از تولید نفت خام جهان را تشکیل می‌داد. همچنین، مصرف نفت خام جهان به ۸۴/۱ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به سال قبل ۱/۴ درصد کاهش نشان می‌دهد.

در سال ۲۰۰۹، قیمت نفت افزایش قابل توجهی داشت. روند صعودی قیمت نفت در سه ماهه اول سال ۲۰۱۰ نیز ادامه یافت. عوامل مختلفی در شکل‌گیری قیمت‌های بالای نفت در این دوره نقش داشتند. از جمله این عوامل می‌توان به تصمیم گروه ۲۰ مبنی بر تزریق ۱/۱ تریلیون دلار به سیستم اقتصادی جهت بهبود اوضاع اقتصادی جهان، پای‌بندی اعضای اوپک به تعهدات کاهش تولید خود، کاهش ارزش دلار، پیش‌بینی بهبود وضع اقتصادی جهان، افزایش نسبی تقاضای جهانی نفت به خصوص توسط چین، پیش‌بینی موسسه مطالعاتی و تحقیقاتی گلدمن ساچز^(۱) مبنی بر افزایش متوسط قیمت نفت خام تگزاس غربی تا سطح ۸۵ دلار در هر بشکه تا پایان سال ۲۰۰۹ و کاهش سطح ذخایر تجاری نفت خام در آمریکا اشاره نمود.

۱- Goldman Sachs

نیروگاه‌های گازی و چرخه ترکیبی (۹۵/۵ میلیارد کیلو وات ساعت) و کمترین میزان تولید توسط نیروگاه‌های برق آبی، دیزلی و بادی (۷/۸ میلیارد کیلو وات ساعت) صورت گرفت. در این سال بیشترین رشد تولید برق به نیروگاه‌های آبی، دیزلی و بادی با ۲۵/۵ درصد رشد اختصاص داشت و از تولید برق توسط نیروگاه‌های بخاری حدود ۱/۱ درصد کاسته شد.

در سال ۱۳۸۸، مصرف برق با ۴/۴ درصد رشد نسبت به سال قبل به ۱۶۹/۰ میلیارد کیلو وات ساعت رسید. در این سال بیشترین رشد مصرف برق به بخش کشاورزی با ۸/۲ درصد اختصاص داشت. رشد مصرف برق در بخش‌های عمومی، خانگی، صنعتی و تجاری به ترتیب ۷/۲، ۶/۷، ۱/۶ و ۰/۲ درصد بود. در این سال مصرف برق روشنایی معابر ۱۰/۵ درصد کاهش داشت. بیشترین سهم از مصرف برق مربوط به بخش خانگی با ۳۳/۶ درصد و سپس بخش صنعتی با ۳۱/۵ درصد بود.

کشاورزی

براساس آمار مقدماتی وزارت جهاد کشاورزی، مجموع تولید محصولات زراعی و باغی در سال زراعی ۱۳۸۷-۸۸ حدود ۸۰/۳ میلیون تن برآورد شد که نسبت به سال قبل ۱۸/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. مطابق آمار مزبور، برآورد تولید محصولات زراعی ۶۴/۷ میلیون تن می‌باشد که نسبت به سال زراعی قبل حدود ۱۰/۳ میلیون تن (۱۸/۹ درصد) افزایش نشان می‌دهد. مجموع تولید محصولات باغی کشور نیز حدود ۱۵/۶ میلیون تن پیش‌بینی شد که نسبت به سال زراعی قبل، افزایشی معادل ۱۶/۸ درصد دارد.

افزایش میزان بارندگی و پراکندگی نسبتاً مناسب آن دلیل اصلی افزایش تولید محصولات کشاورزی در سال ۱۳۸۸ می‌باشد. این در حالی است که تولید و به تبع آن ارزش افزوده کشاورزی در سال ۱۳۸۷ به دلیل خشکسالی بی‌سابقه و سرمازدگی محصولات، کاهش زیادی داشت.

سپتامبر سال ۲۰۰۸ معادل ۴/۲ میلیون بشکه در روز کاهش دهد^(۱). اوپک در اجلاس یک‌صد و پنجاه و دوم تا اجلاس یک‌صد و پنجاه و پنجم، در سهمیه تولید اعضای خود تغییری نداد. آخرین اجلاس اوپک، اجلاس یک‌صد و پنجاه و ششم بود که در تاریخ ۱۷ مارس ۲۰۱۰ در وین برگزار گردید که در این اجلاس هم سهمیه تولید اعضای اوپک تغییری نیافت.

تحولات بخش واقعی اقتصاد

انرژی

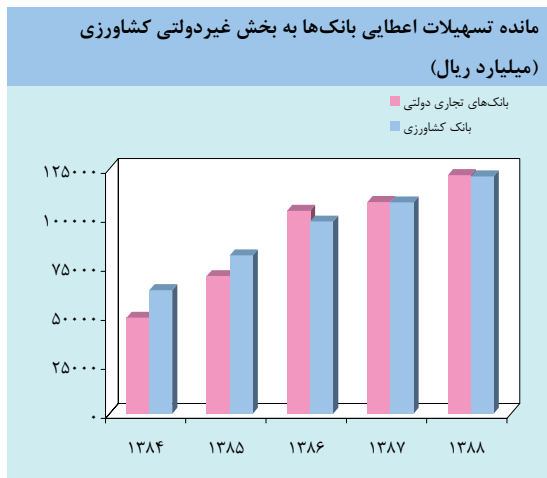
در سال ۱۳۸۸، میانگین تولید نفت خام کشور در چارچوب رعایت سهمیه تولید تعیین شده از سوی اوپک به ۳/۶ میلیون بشکه در روز رسید. در این سال متوسط صادرات نفت خام ایران با ۱۳/۳ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۲/۱ میلیون بشکه در روز محدود شد. اما صادرات فرآورده‌های نفتی با ۱۲/۳ درصد افزایش به ۱۰۹ هزار بشکه در روز رسید. در این سال میانگین تقریبی بهای تک‌محموله‌ای هر بشکه نفت خام صادراتی کشور با ۱۴/۲ درصد کاهش نسبت به سال قبل به حدود ۶۸/۹۶ دلار تنزل یافت.

در سال ۱۳۸۸، مصرف گاز طبیعی با ۶/۴ درصد رشد نسبت به سال گذشته به ۱۴۱/۲ میلیارد متر مکعب بالغ گردید. بیشترین میزان مصرف گاز طبیعی مربوط به بخش‌های خانگی، تجاری و صنعتی با ۷۲/۵ میلیارد متر مکعب و کمترین میزان مصرف مربوط به حمل و نقل (CNG) با ۳/۳ میلیارد متر مکعب بود.

در سال ۱۳۸۸، تولید برق کشور با ۳/۰ درصد رشد نسبت به سال گذشته بالغ بر ۲۲۲/۳ میلیارد کیلو وات ساعت گردید. از کل برق تولید شده در کشور، ۸۸/۲ درصد به نیروگاه‌های تحت مدیریت وزارت نیرو و ۱۱/۸ درصد به سایر موسسات اختصاص داشت. بیشترین میزان تولید برق توسط

۱- از ابتدای سال ۲۰۰۹، کشور اندونزی از اوپک خارج شد.

هزار میلیارد ریال رسید^(۳). از این میزان، سهم بانک کشاورزی و بانک‌های تجاری از مانده خالص تسهیلات اعطایی به بخش کشاورزی به ترتیب معادل ۴۹/۴ و ۵۰/۱ درصد بود و بانک‌های غیردولتی تنها سهمی معادل ۰/۵ درصد را به خود اختصاص دادند.

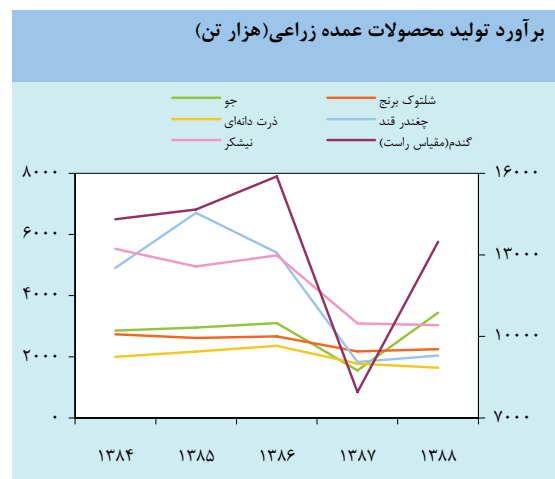

در این سال سهم مانده خالص تسهیلات اعطایی به بخش کشاورزی معادل ۱۲/۹ درصد کل مانده خالص تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری بود.

در سال مورد بررسی، مانده تسهیلات اعطایی بانک‌های دولتی به بنگاه‌های زودبازده و کارآفرین بخش کشاورزی بالغ بر ۵۲/۸ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به پایان سال قبل حدود ۱۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. از کل مانده تسهیلات اعطایی به بنگاه‌های زودبازده و کارآفرین در بخش کشاورزی، حدود ۵۲ درصد مربوط به بانک‌های تجاری و ۴۸ درصد مربوط به بانک کشاورزی بود.

در سال ۱۳۸۸، بانک کشاورزی مبلغ ۶۷/۸ هزار میلیارد ریال تسهیلات به بخش‌های دولتی و غیردولتی کشاورزی پرداخت نمود که نسبت به سال گذشته ۹ درصد کاهش نشان

۲- ارقام مقدماتی است. همچنین، در میان بانک‌های تجاری، بانک ملی ایران حساب مطالبات از دولت را از تسهیلات به تفکیک بخش‌های اقتصادی خارج نکرده است.

براساس آمار شرکت مدیریت منابع آب ایران، حجم کل ریزش‌های سال آبی ۸۸-۱۳۸۷ بالغ بر ۳۵۲/۴ میلیارد متر مکعب (معادل ۲۱۳/۸ میلی‌متر در واحد سطح) بود که در مقایسه با میانگین دوره بلندمدت (۲۴۷ میلی‌متر) ۱۳/۴ درصد کاهش و در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته (۱۳۸/۳ میلی‌متر) ۵۴/۶ درصد افزایش نشان می‌دهد.

با توجه به افزایش تولید و بهبود وضعیت بخش کشاورزی در سال ۱۳۸۸ پیش‌بینی می‌گردد که ارزش افزوده آن نیز از افزایش قابل ملاحظه‌ای برخوردار شود.

براساس آمارهای وزارت جهاد کشاورزی، در سال ۱۳۸۸ مجموع تولید محصولات دامی (شامل گوشت قرمز، گوشت مرغ، شیر خام، تخم‌مرغ و عسل) با ۷/۴ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۱۲۸۶۱/۴ هزار تن رسید.

در پایان سال ۱۳۸۸، مانده خالص^(۱) تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری به متقاضیان دولتی و غیردولتی بخش کشاورزی با ۱۳ درصد رشد نسبت به پایان سال گذشته به ۲۴۹/۲

۱- مانده خالص تسهیلات اعطایی، پس از کسر مانده بدهی مشتریان و تسهیلات اعطایی در کلیه سرفصل‌های مربوط به مابه‌التفاوت نرخ ارز، سود سال‌های آینده، سود و کارمزد سال‌های آینده و ... به دست آمده است.

ریال و ۱۷۵/۲ هزار تن بود که در مقایسه با سال قبل به ترتیب ۲۴/۷ درصد کاهش و یک درصد افزایش داشت. کالاهای عرضه شده و مبادله شده در بورس کالای کشاورزی در این سال شامل ذرت، جو، کنجاله، چای، مرغ و گروه گندم و سیوس بود.

در سال ۱۳۸۸، میانگین شاخص بهای تولیدکننده گروه کشاورزی، شکار و جنگلداری (با ضریب اهمیت ۲۱/۳۵) در مقایسه با سال قبل ۱۱/۷ درصد افزایش داشت و به ۲۰۰/۶ رسید. رشد مزبور حدود ۴/۳ واحد درصد بالاتر از رشد میانگین شاخص کل بهای تولیدکننده بود.

طی سال ۱۳۸۸، میانگین شاخص بهای خرده‌فروشی گروه «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» نسبت به سال گذشته ۹/۹ درصد افزایش یافت و به ۲۱۸/۶ رسید.

در سال ۱۳۸۸، براساس ارقام مقدماتی گمرک جمهوری اسلامی ایران، حدود ۳/۱ میلیون تن انواع کالای کشاورزی به ارزش ۴/۳ میلیارد دلار به خارج از کشور صادر شد که نسبت به سال قبل از نظر وزن و ارزش به ترتیب ۸/۶ درصد کاهش و ۲۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین، در این سال حدود ۱۸/۴ میلیون تن محصولات مختلف کشاورزی به ارزش ۸/۵ میلیارد دلار وارد کشور شد که از نظر وزن و ارزش نسبت به سال قبل به ترتیب ۱/۷ درصد افزایش و ۶/۶ درصد کاهش نشان می‌دهد.

وضعیت واردات و صادرات محصولات کشاورزی نشان می‌دهد که در سال ۱۳۸۸، کسری تراز بازرگانی این بخش در مقایسه با سال قبل کمتر شده و از حدود ۵/۶ میلیارد دلار به حدود ۴/۲ میلیارد دلار کاهش یافت.

صنعت و معدن

در سال ۱۳۸۸، در پی تداوم رکود حاکم بر اقتصاد جهانی و تاثیرپذیری اقتصاد کشور از آن و نیز تحت تاثیر برخی عوامل درونزا و برونزا، بخش صنعت و معدن همانند سال قبل رشدی کند داشت. با این حال، برآوردهای اولیه حاکی از رشد مثبت ارزش افزوده فعالیت‌های صنعتی و معدنی است؛ اگرچه از

می‌دهد. از این میزان، حدود ۷۵/۵ درصد از محل پرداخت‌های غیرتکلیفی و مابقی از محل وجوه اداره شده و قراردادهای پرداخت شد که نسبت به سال گذشته به ترتیب از ۲۷/۴ درصد کاهش و ۳۱۸ درصد افزایش برخوردار بودند.

براساس آمار خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی، در سال ۱۳۸۸ مجموع عملکرد تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (اعتبارات عمرانی) برای توسعه کشاورزی و منابع طبیعی و همچنین منابع و تاسیسات آب بالغ بر ۲۹ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل ۱۰/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در این سال اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تخصیص یافته در فصل کشاورزی و منابع طبیعی ۳/۲ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل ۲۷/۳ درصد کاهش داشت. همچنین، اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تخصیص یافته در فصل توسعه منابع و تاسیسات آب با ۱۸ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۲۵/۸ هزار میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۸۸ رسید که معادل ۸۹/۱ درصد کل اعتبارات فصول کشاورزی و منابع طبیعی و توسعه منابع و تاسیسات آب می‌باشد.

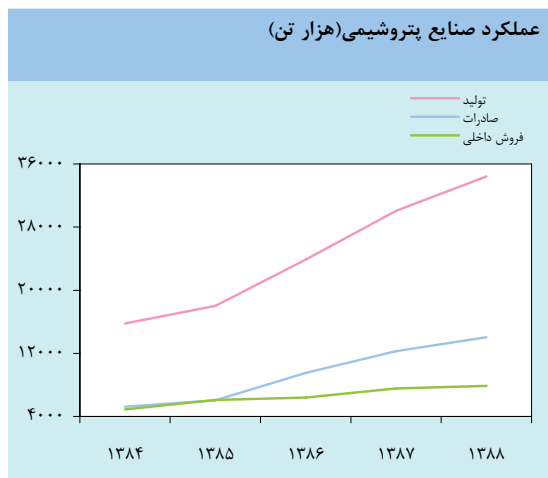
در سال زراعی ۸۸-۱۳۸۷، قیمت خرید تضمینی اغلب محصولات کشاورزی یا تغییری نداشته و یا افزایش داشته است.

براساس آمار مقدماتی، تا پایان اسفند سال زراعی ۸۹-۱۳۸۸ تعداد ۱۲۸۱/۲ هزار نفر بیمه‌گذار در زیربخش‌های زراعت و باغداری، دام و طیور، پرورش آبزیان و منابع طبیعی، تحت پوشش بیمه صندوق بیمه محصولات کشاورزی قرار گرفتند. این رقم در مقایسه با دوره مشابه سال زراعی قبل ۱/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این دوره، صندوق بیمه بابت خسارت‌های وارده به میزان ۱۸۲/۹ میلیارد ریال غرامت پرداخت کرد که نسبت به دوره مشابه سال قبل ۴۹/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۸۸، کل ارزش و حجم معاملات محصولات کشاورزی بورس کالای ایران به ترتیب حدود ۴۸۴/۸ میلیارد

در این سال مقدار صادرات پتروشیمی با ۱۴/۶ درصد رشد نسبت به سال قبل به حدود ۱۴/۰ میلیون تن رسید. ارزش این حجم صادرات ۹/۱ میلیارد دلار بود که در مقایسه با سال قبل ۱۶/۶ درصد افزایش داشت. عملکرد فروش داخلی محصولات شرکت پتروشیمی در سال مورد بررسی مویبد فروش ۷/۹ میلیون تن محصول به ارزش ۴۷/۰ هزار میلیارد ریال به بازار داخلی است که در مقایسه با سال قبل، به ترتیب ۴/۰ و ۱۶/۸ درصد رشد داشت.

براساس گزارش شرکت ساپکو، طی سال ۱۳۸۸ تعداد ۱/۴۲ میلیون دستگاه خودرو (شامل انواع خودروی سبک و سنگین) در کشور تولید شد که نسبت به سال قبل ۹/۳ درصد رشد داشت. حدود ۹۷/۵ درصد از خودروهای تولیدی کشور در سال جاری به خودروهای سبک اختصاص یافت که شامل ۱/۲ میلیون دستگاه خودروی سواری است که حدود ۸۳/۷ درصد از سهم تولید خودرو را به خود اختصاص داد و رشدی حدود ۱۲/۲ درصد نسبت به سال قبل نشان می‌دهد.

براساس گزارش‌های ادواری شرکت بورس کالای ایران، در سال ۱۳۸۸ حجم تولیدات فولاد خام (تولید بخش دولتی)، مس کاتد و شمش آلومینیوم به ترتیب ۱۰۶۶۵، ۲۱۰/۳ و ۲۷۸ هزار تن بود که در مقایسه با سال قبل به ترتیب ۱/۷، ۲/۱ و ۱۲/۱ درصد رشد داشت.

اهداف ترسیم شده در برنامه چهارم توسعه برای این سال (۱۲/۴ درصد) فاصله خواهد داشت.

با توجه به عدم انتشار گزارش‌های اصلی نشان‌دهنده عملکرد بخش صنعت و معدن کشور از جمله گزارش عملکرد وزارت صنایع و معادن و گزارش عملکرد کارگاه‌های بزرگ صنعتی در سال ۱۳۸۸، تحلیل کامل شرایط حاکم بر این بخش میسر نیست. با این حال، تحلیل ترانزنامه‌ای شرکت‌های فعال در بورس به ترسیم شرایط کلی حاکم بر بخش صنعت و معدن کمک می‌کند.

بررسی عملکرد مالی - اقتصادی ۲۲ شرکت فعال در بورس اوراق بهادار تهران که حدود ۲۵ درصد از ارزش ستانده کارگاه‌های بزرگ صنعتی را به خود اختصاص داده‌اند، نشان می‌دهد میزان ارزش فروش و سود تجمیعی این شرکت‌ها در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال قبل به قیمت‌های اسمی به ترتیب ۱۰/۳ و ۱/۳ درصد افزایش و به قیمت‌های واقعی^(۱) به ترتیب ۷/۱ درصد افزایش و ۱/۶ درصد کاهش داشته است. شاخص نسبت «سود به فروش» بنگاه‌های مورد بررسی نیز از ۱۶/۲ درصد در سال ۱۳۸۷ به ۱۴/۹ درصد در سال ۱۳۸۸ کاهش یافت که نشان‌دهنده کاهش ۱/۳ واحد درصدی است. کاهش سود بنگاه‌ها هم‌زمان با رشد محدود فروش آنها متأثر از فضای رقابتی حاکم بر صنایع (عمدتاً به دلیل وجود رقبای وارداتی) و افزایش هزینه‌های تولید از جمله حقوق و دستمزد و ثبات نسبی قیمت‌های فروش به خاطر کساد حاکم بر اقتصاد است.

براساس گزارش شرکت ملی صنایع پتروشیمی، در سال ۱۳۸۸ تولیدات پتروشیمی^(۲) (با احتساب عملکرد شرکت‌های واگذار شده به بخش خصوصی) با ۱۴/۶ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۳۴/۴ میلیون تن رسید. این در حالی است که نرخ رشد تولیدات پتروشیمی در سال قبل ۲۵/۹ درصد بود.

۱- ارزش واقعی متغیرهای مزبور از نسبت ارزش اسمی به شاخص قیمت ضمنی تولید بخش صنعت حاصل شده است.

۲- به دلیل اینکه بخشی از تولیدات صنایع پتروشیمی به عنوان محصول واسطه‌ای در صنایع پتروشیمی به کار می‌رود، حجم تولیدات پتروشیمی همواره از مجموع مقدار صادرات و فروش داخلی بیشتر است.

۱/۹ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با عملکرد سال قبل ۲۹/۳ درصد کاهش نشان می‌دهد. سهم اعتبارات عمرانی مصوب برای فصل صنعت و معدن و طرح تحقیقات اساسی بخش صنعت و معدن از اعتبارات عمرانی مصوب کل بخش‌های اقتصادی در سال ۱۳۸۸ معادل ۱/۲ درصد بود.

در سال مورد گزارش، شاخص بهای تولیدکننده (بر پایه سال ۱۰۰=۱۳۸۳) در بخش صنعت به ۱۷۱/۷ رسید که نسبت به سال قبل ۳/۰ درصد رشد داشت. تغییرات شاخص قیمت در بخش صنعت در مقایسه با تغییرات شاخص کل (۷/۴ درصد) در سطح پایین‌تری قرار دارد.

در بورس اوراق بهادار تهران، شاخص قیمت سهام شرکت‌های تولیدی (صنعت) در پایان اسفند ماه ۱۳۸۸ از ۵۶/۰ درصد رشد نسبت به پایان سال ۱۳۸۷ برخوردار گردید. رشد شاخص کل در مدت مشابه معادل ۵۷/۴ درصد بود.

صادرات صنعتی کشور در سال ۱۳۸۸ به لحاظ وزن و ارزش به ترتیب به ۳۲/۶ میلیون تن و ۱۶/۶ میلیارد دلار رسید که نسبت به سال قبل به ترتیب ۳۵/۲ و ۱۲/۹ درصد رشد نشان می‌دهد. در این سال سهم صادرات صنعتی از کل صادرات غیرنفتی به لحاظ ارزش به ۷۷/۶ درصد رسید.

ساختمان و مسکن

با رکود معاملات مسکن از سه ماهه دوم سال ۱۳۸۷ و کاهش قیمت‌ها در بخش مسکن، فعالیت‌های ساختمانی نیز با وقفه‌ای چند ماهه و متأثر از شرایط عمومی حاکم بر اقتصاد کلان و کاهش قیمت‌ها در بخش مسکن، در سال ۱۳۸۸ نیز با رکود نسبی همراه بود؛ به طوری که تعداد و سطح کل زیربنای پروانه‌های ساختمانی صادر شده در کل مناطق شهری در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال قبل به ترتیب ۲۱/۷ و ۱۷/۸ درصد کاهش نشان می‌دهد.

براساس بسته سیاستی- نظارتی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸، سهم بخش صنعت و معدن از کل تسهیلات نظام بانکی معادل ۳۵ درصد تعیین شد. در این سال بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی در چارچوب مصوبات دولت و شورای پول و اعتبار بخشی از نیاز مالی بخش صنعت و معدن را در قالب تسهیلات اعطایی تامین کردند. مانده خالص تسهیلات اعطایی به بخش‌های دولتی و غیردولتی صنعت و معدن (بدون احتساب سود و درآمد سال‌های آتی) در پایان اسفند ماه ۱۳۸۸ با رشدی معادل ۱۳/۰ درصد نسبت به پایان سال ۱۳۸۷ به ۴۶۴/۳ هزار میلیارد ریال بالغ شد. براساس آمار مذکور، سهم تغییر در مانده تسهیلات بخش صنعت و معدن غیردولتی از کل تغییر در مانده تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی به بخش‌های غیردولتی اقتصاد، ۲۳/۷ درصد بود.

در این سال از محل آیین‌نامه گسترش بنگاه‌های کوچک اقتصادی زودبازده و کارآفرین حدود ۲۱/۰ هزار میلیارد ریال تسهیلات پرداخت شد. بر این اساس، کل تسهیلات پرداختی به بخش‌های مختلف اقتصادی از زمان شروع اجرای آیین‌نامه (۱۳۸۵) معادل ۲۲۹/۰ هزار میلیارد ریال می‌باشد. سهم بخش صنعت و معدن از کل تسهیلات پرداختی از محل آیین‌نامه مزبور ۵۲ درصد است.

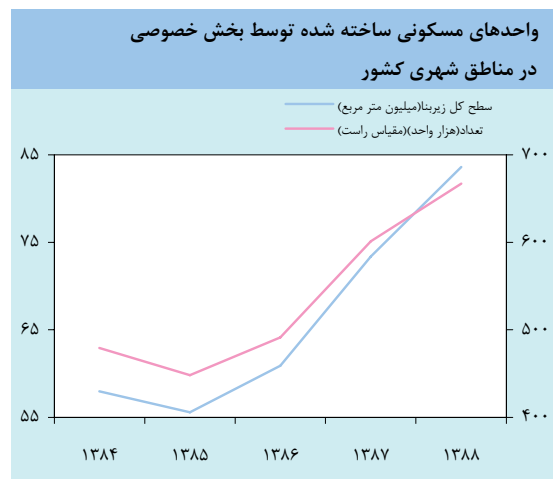
در این سال بانک صنعت و معدن به عنوان تنها بانک تخصصی در بخش صنعت و معدن، مبلغ ۲۰/۹ هزار میلیارد ریال تسهیلات به این بخش پرداخت نمود که نسبت به سال قبل از آن ۴۱/۰ درصد افزایش نشان داد.

براساس قانون بودجه سال ۱۳۸۸، مبلغ ۲/۶ هزار میلیارد ریال اعتبار برای اجرا و تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل صنعت و معدن و نیز طرح تحقیقات اساسی بخش صنعت و معدن تصویب شد. طبق آمار خزانه‌داری کل، عملکرد اعتبارات فصل و طرح مذکور به میزان

مصالح فلزی در این سال نیز بود. در سال مورد گزارش، مجموع واحدهای مسکونی تکمیل شده توسط بخش خصوصی در مناطق شهری به ۶۶۷/۰ هزار واحد با زیربنایی معادل ۸۳/۶ میلیون متر مربع بالغ گردید که در مقایسه با سال قبل به ترتیب ۱۰/۹ و ۱۴/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد.

تسهیلات اعطایی به بخش مسکن

در پایان اسفند ماه ۱۳۸۸، مانده تسهیلات پرداختی بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی به بخش مسکن غیردولتی با ۲۰/۴ درصد افزایش نسبت به پایان سال ۱۳۸۷ به ۴۰۲/۶ هزار میلیارد ریال بالغ گردید. همچنین به موجب گزارش بانک مسکن در سال ۱۳۸۸، مبلغ ۸۱/۶ هزار میلیارد ریال تسهیلات (بدون احتساب سود سال‌های آتی)، در قالب ۴۷۷/۶ هزار فقره قرارداد پرداخت شد که نسبت به سال قبل به ترتیب ۸۸/۳ و ۴۳/۰ درصد رشد نشان می‌دهد. میزان تسهیلات اعطایی توسط بانک مسکن در قالب عقود مشارکت مدنی و فروش اقساطی، در پایان سال مورد گزارش به ترتیب معادل ۴۳/۲ و ۳۴/۷ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال گذشته به ترتیب ۱۹۸/۷ و ۲۷/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد. افزایش چشمگیر تسهیلات مشارکت مدنی توسط بانک مسکن، به دلیل مشارکت بالای این بانک در اعطای تسهیلات به طرح مسکن مهر بوده است.

در سال ۱۳۸۸، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان‌های جدید مناطق شهری (به قیمت‌های جاری) به ۲۹۷/۵ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به سال قبل ۵/۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. بر این اساس، میزان سرمایه‌گذاری در شهر تهران با ۱۱/۷ درصد کاهش به ۶۰/۳ هزار میلیارد ریال (۲۰/۳ درصد از کل سرمایه‌گذاری در مناطق شهری) رسید. به همین ترتیب، سرمایه‌گذاری صورت گرفته در ساختمان‌های جدید در شهرهای بزرگ و سایر مناطق شهری به ترتیب ۵/۱ و ۲/۵ درصد کاهش نشان می‌دهد. کاهش رقم سرمایه‌گذاری (به قیمت جاری) در ساختمان‌های جدید مناطق شهری کشور در سال ۱۳۸۸، علاوه بر وضعیت رکودی حاکم بر بخش مسکن و ساختمان معلول تعدیل هزینه‌های ساخت به ویژه کاهش قیمت

تسهیلات تکلیفی پرداختی (۱)

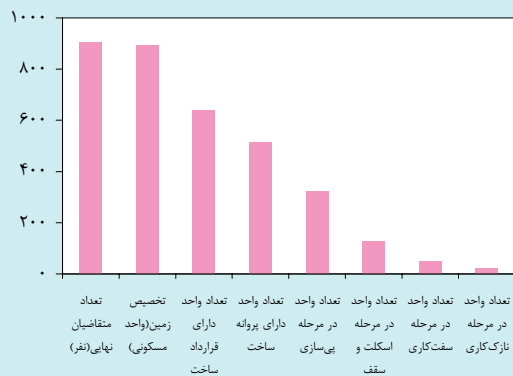
(قرارداد - میلیارد ریال)

درصد تغییر	مبلغ	تعداد	
		۱۳۸۸	۱۳۸۷
۲۸۲/۴	۲۱۶/۶	۲۶۴۶/۷	۶۹۲/۱
⊠	⊠	۷۴۴۶/۹	۴۳۹/۸
۱۶/۳	-۱۰/۵	۱۶۳۱/۳	۱۴۰۲/۹
۵۸/۹	۲۱/۹	۱۸۱۷/۸	۱۱۴۳/۸
-۵۳/۵	-۶۴/۹	۹۸۰/۲	۲۱۱۰/۲
-۱۲/۰	-۳/۰	۹۱۲۴/۱	۱۰۳۶۴/۹
۱/۱	-۹/۵	۲۶۵۶/۲	۲۶۲۷/۷
۴۰/۰	۸۷/۸	۲۶۳۰۳/۲	۱۸۷۸۱/۴
		۶۴۸۵۷۷	۳۴۵۳۶۶
		جمع	

۱- تسهیلات مذکور براساس بند (د) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۳۸۶ و قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن اعطا شده است.

هزار نفر و زمین تخصیص یافته به متقاضیان به استعداد ساخت ۸۹۲/۴ هزار واحد مسکونی است. همچنین، به تعداد ۶۳۸/۴ هزار واحد از پروژه مزبور در کل کشور، قرارداد ساخت منعقد شده است. از این رو، نسبت تعداد واحدهای دارای قرارداد ساخت به کل متقاضیان نهایی واجد شرایط در کل کشور ۷۰/۵ درصد می باشد. همچنین، تعداد ۳۲۱/۸ هزار واحد مسکونی در مرحله پی سازی و بعد از آن قرار دارد. به عبارت دیگر، ۳۵/۶ درصد از کل تعداد متقاضیان واجد شرایط نهایی، وارد مرحله ساخت مسکن شده اند.

عملکرد طرح مسکن مهر از ابتدای اجرا تا پایان اسفند ماه ۱۳۸۸
(هزار واحد مسکونی)

شاخص های قیمت بخش مسکن

در نه ماهه اول سال ۱۳۸۸، شاخص قیمت زمین متاثر از رکود حاکم بر بخش مسکن با ۸/۵ درصد کاهش نسبت به دوره مشابه سال قبل مواجه بود. بیشترین کاهش شاخص به میزان ۱۱/۳ درصد به شهر تهران اختصاص داشت. شاخص بهای خدمات ساختمانی در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال قبل ۹/۶ درصد رشد داشت که در مقایسه با رشد شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی (۱۰/۸ درصد) در سطح پایین تری قرار دارد. بیشترین رشد در زیرگروه های شاخص مذکور مربوط به شاخص دستمزد کارگر ماهر لوله کار و سیمان کار به ترتیب به میزان ۱۷/۳ و ۱۲/۲ درصد بود. همچنین، شاخص بهای تولیدکننده مصالح ساختمانی نسبت به سال قبل ۵/۴ درصد کاهش یافت. تعدیل شاخص قیمت مصالح

در سال ۱۳۸۸، شورای پول و اعتبار با تصویب پیشنهاد بانک مرکزی و با هدف تسریع در ساخت واحدهای مسکونی مسکن مهر و تحقق اهداف دولت در ساخت انبوه مسکن، با اختصاص خط اعتباری ۳۵ هزار میلیارد ریالی برای مسکن مهر در سال ۱۳۸۸ موافقت کرد. در این سال به منظور حمایت از تولید و عرضه مسکن، مجوز اعطای تسهیلات ساخت تا سقف ۲۵۰ میلیون ریال و قابلیت واگذاری تسهیلات به خریداران به صورت فروش اقساطی (تا سقف ۱۸۰ میلیون ریال) در بسته سیاستی - نظارتی سال ۱۳۸۸ صادر شد. همچنین، در بسته مزبور به منظور ساماندهی بازار مسکن و جلوگیری از ورود تقاضای سفته بازی به بخش مسکن، پرداخت تسهیلات خرید توسط بانکها و شرکتهای زیرمجموعه (به استثنای بانک مسکن) ممنوع اعلام شد.

در سال مورد گزارش، تسهیلات پرداختی توسط شبکه بانکی به طرح مسکن مهر در قالب آماده سازی زمین و حق بهره برداری از زمین (ساخت مسکن) به ترتیب به ۲/۶ و ۷/۴ هزار میلیارد ریال بالغ گردید که در مقایسه با عملکرد سال قبل به ترتیب از ۲۸۲/۴ و ۱۵۹۳/۲ درصد رشد برخوردار شد.

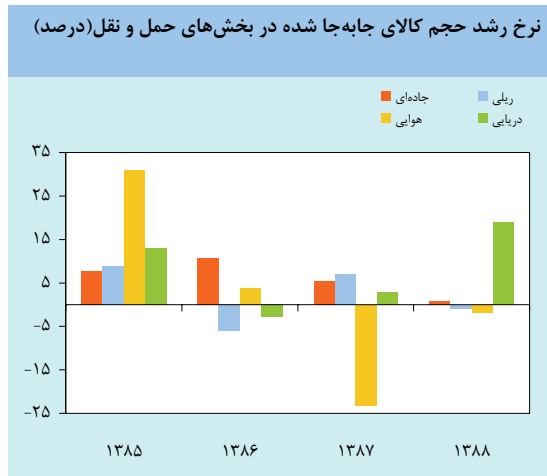
عملکرد دولت در تملک دارایی های سرمایه ای بخش مسکن

و پیشبرد طرح مسکن مهر

در قانون بودجه سال ۱۳۸۸، برای تملک دارایی های سرمایه ای ملی در فصل مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری و برنامه های حمایتی این بخش در مجموع ۱۳/۸ هزار میلیارد ریال اعتبار به تصویب رسید. به موجب آمار خزانه داری کل، تا پایان سال ۱۳۸۸ مبلغ ۱۲/۱ هزار میلیارد ریال از محل اعتبار مصوب پرداخت گردید. این میزان پرداخت مبین عملکرد ۸۸/۰ درصدی نسبت به بودجه مصوب است.

عملکرد طرح مسکن مهر نشان دهنده پیشرفت اجرای طرح در سال ۱۳۸۸ می باشد؛ به گونه ای که از ابتدای اجرا تا پایان اسفند ماه ۱۳۸۸ تعداد کل متقاضیان واجد شرایط نهایی در کشور ۹۰۴/۹

در سال مورد گزارش، متوسط عمر ناوگان عمومی مسافری (اتوبوس) و باری جاده‌ای به ترتیب به ۱۰/۷ و ۱۶/۱ سال رسید که با هدف‌گذاری انجام شده در پایان برنامه چهارم توسعه (به ترتیب ۱۰/۳ و ۱۰ سال) به ویژه در بخش ناوگان باری، فاصله قابل ملاحظه‌ای دارد.

در سال ۱۳۸۸، میزان بار (داخلی و ترانزیت) و مسافر جابه‌جا شده از طریق ناوگان حمل و نقل ریلی به ترتیب با ۰/۹ درصد کاهش و ۵/۳ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۳۲/۸ میلیون تن و ۲۷/۷ میلیون نفر رسید.

در این سال در بخش حمل و نقل ریلی به ترتیب ۱۴۷/۲ و ۳۲۳ کیلومتر از خطوط ریلی بهسازی و احداث گردید که نشان‌دهنده تحقق ۷۷/۱ و ۶۵/۸ درصدی هدف برنامه چهارم توسعه در این سال می‌باشد.

در سال مورد گزارش، تعداد کل لوکوموتیو با ۲/۲ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۶۵۹ دستگاه رسید که نشان‌دهنده تحقق ۷۹/۳ درصدی هدف برنامه در این سال است. در ضمن در این سال، درصد «لوکوموتیو در سرویس به کل لوکوموتیو»، با ۳/۳ واحد درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۶۰/۶ درصد رسید.

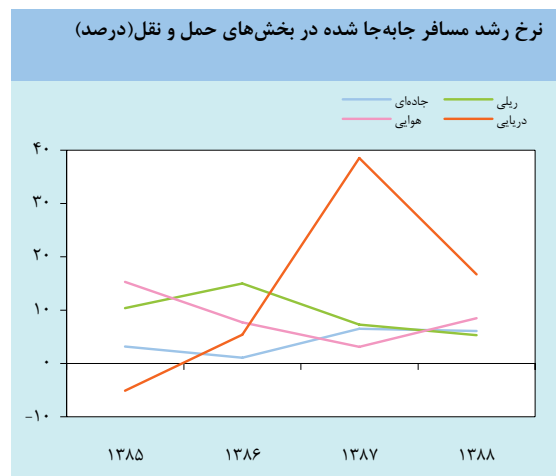
در حوزه حمل و نقل دریایی در سال ۱۳۸۸، ظرفیت اسمی بنادر تجاری کشور با ۵/۶ درصد افزایش نسبت به سال

ساختمانی به دلیل کاهش شاخص گروه مصالح فلزی به میزان ۱۳/۸ درصد نسبت به سال قبل بود.

حمل و نقل

در سال ۱۳۸۸، مبلغ ۳۴/۶ هزار میلیارد ریال برای اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل راه و ترابری به تصویب رسید که در مقایسه با اعتبارات مصوب سال قبل ۶۷/۷ درصد افزایش داشت. بررسی اعتبارات پرداختی به فصل مزبور براساس ارقام خزانه‌داری کل نشان می‌دهد که طی سال ۱۳۸۸، مبلغ ۲۷/۱ هزار میلیارد ریال برای اجرای طرح‌های فصل مزبور پرداخت شد که در مقایسه با رقم پرداختی در سال قبل ۶۲/۷ درصد رشد نشان می‌دهد. بر این اساس، در این سال حدود ۷۸/۳ درصد از اعتبارات مصوب محقق شد. در این سال عملکرد جذب بودجه در برنامه‌های «راهبری توسعه حمل و نقل جاده‌ای»، «مقاوم‌سازی ساختمان‌ها» و «برنامه پژوهش‌های کاربردی» به طور کامل محقق گردید.

در سال ۱۳۸۸، تعداد مسافر جابه‌جا شده توسط ناوگان حمل و نقل جاده‌ای با رشد ۶/۱ درصدی نسبت به سال قبل به ۸۹۷/۸ میلیون نفر رسید. همچنین، مقدار بار جابه‌جا شده توسط این ناوگان با ۰/۸ درصد رشد به ۵۱۵/۷ میلیون تن و میزان کالای ترانزیت شده با افزایش ۲۲/۳ درصدی به ۵/۸ میلیون تن بالغ گردید.

کانتینر است. ظرفیت جابه‌جایی مسافر در بنادر در سال مورد گزارش ۶/۸ میلیون نفر بود که نشان‌دهنده تحقق ۱۱۷/۲ درصدی هدف برنامه در این سال است.

تعداد مسافر اعزامی و پذیرشی توسط فرودگاه‌های کشور در سال ۱۳۸۸ با ۱۰/۳ درصد رشد نسبت به سال قبل به ۳۶/۳ میلیون نفر رسید که نشان‌دهنده تحقق ۱۱۸/۶ درصدی هدف برنامه می‌باشد.

در این سال میزان حمل بار توسط ناوگان هوایی کشور در دو بخش داخلی و خارجی به ترتیب با ۱۱/۸ درصد افزایش و ۷/۱ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۳۸/۰ و ۸۳/۰ هزار تن بالغ گردید.

قبل به ۱۵۰ میلیون تن رسید که نشان‌دهنده تحقق ۱۰۰/۸ درصدی هدف برنامه در این سال است. در همین سال، ظرفیت ناوگان تجاری کشور در بخش حمل و نقل دریایی ۵/۴ میلیون تن بود که در مقایسه با سال قبل ۱۰/۲ درصد رشد داشت.

در این سال ظرفیت کانتینری بنادر به ۴/۴ میلیون TEU^(۱) افزایش یافت که در مقایسه با سال قبل ۱۰/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در سال مورد گزارش، عملیات کانتینری بنادر تجاری کشور با ۲۳/۲ درصد رشد از ۲/۲ میلیون TEU در سال ۱۳۸۷ به ۲/۷ میلیون TEU در سال ۱۳۸۸ افزایش یافت که مبین بهره‌برداری ۶۱/۵ درصدی از ظرفیت بنادر در جابه‌جایی

عملکرد شاخص‌های کلیدی بخش حمل و نقل هوایی

واحد	عملکرد			درصد تغییر	
	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸
توان جابه‌جایی مسافر از نظر امکانات فرودگاه	۷۳	۷۳	۷۳	۰/۰	۰/۰
میزان بهره‌وری ناوگان مسافربری	۷/۲	۷/۰	۷/۰	-۲/۸	۰/۰
سهم بخش غیردولتی در پروازهای داخلی (۱)	۴۴/۹	۵۲/۲	۵۳/۱	۷/۳	۰/۹
سهم بخش غیردولتی در پروازهای خارجی (۱)	۵۳/۴	۴۹/۶	۵۷/۲	-۳/۸	۷/۶

۱- درصد تغییرات سهم بخش غیردولتی در پروازها برحسب واحد درصد می‌باشد.

جمعیت و سیاست‌های اشتغال‌زایی

جمعیت فعال می‌باشد. از آنجا که سهم بالایی از جمعیت در محدوده سنی ۲۵-۱۵ سال قرار دارند، می‌توان افزایش جمعیت فعال را در سال‌های آتی انتظار داشت. از کل جمعیت فعال در کشور ۸۱/۵ درصد را مردان تشکیل می‌دهند.

در این سال نرخ مشارکت نیروی کار به ۳۸/۹ درصد رسید که نسبت به سال گذشته ۲/۴ درصد افزایش داشت. نرخ مشارکت زنان و مردان در سال ۱۳۸۸ به ترتیب ۱۴/۵ و ۶۲/۸ درصد بود که در مقایسه با ارقام سال قبل افزایش داشته است. افزایش میزان ورود فارغ‌التحصیلان^(۲) به بازار کار که عمدتاً از نرخ مشارکت بالایی برخوردار می‌باشند و فراهم شدن زمینه‌های

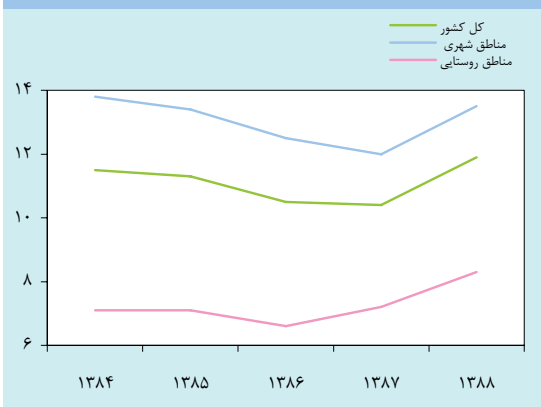
براساس برآورد مرکز آمار ایران، در سال ۱۳۸۸ جمعیت کل کشور با رشدی به میزان ۱/۵ درصد به ۷۳/۶ میلیون نفر بالغ گردید. در این سال سهم مردان از کل جمعیت ۵۰/۸ درصد بود. ضریب شهرنشینی جمعیت کشور در سال ۱۳۸۸ به ۷۱/۰ درصد رسید که در مقایسه با سال قبل افزایش داشت. در این سال ۵۲/۳ میلیون نفر در مناطق شهری و مابقی در مناطق روستایی ساکن بودند.

در طرح آمارگیری از نیروی کار مرکز آمار ایران، در سال ۱۳۸۸ جمعیت فعال اقتصادی ۲۳/۸ میلیون نفر برآورد گردید که در مقایسه با سال گذشته ۴/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. افزایش تعداد فارغ‌التحصیلان دانشگاهی از جمله دلایل افزایش

۲- شایان ذکر است تعداد دانشجویان در سال ۱۳۸۴ معادل ۲/۴ میلیون نفر بوده است که با توجه به دوره تحصیلی انتظار می‌رود بخش عمده‌ای از آنان در سال ۱۳۸۸ وارد بازار کار شوند.

۱- Twenty Foot Equivalent Unit

نرخ بیکاری برحسب مناطق شهری و روستایی (درصد)

نرخ بیکاری زنان و مردان در سال ۱۳۸۸ به ترتیب ۱۶/۸ و ۱۰/۸ درصد بود که در مقایسه با سال گذشته نشان‌دهنده افزایش نرخ بیکاری زنان و مردان به ترتیب به میزان ۰/۱ و ۱/۷ واحد درصد است.

در سال ۱۳۸۸، منابع مالی لازم برای ایجاد اشتغال از محل بندهای (ذ) و (ژ) تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۳۸۴ و طرح بنگاه‌های زودبازده در مقایسه با سال گذشته با رشدی محدود مواجه بود. اتخاذ سیاست‌های تثبیتی توسط دولت به منظور مهار تورم و کاهش درآمدهای ارزی کشور به دنبال افت قیمت جهانی نفت در عملکرد پایین تسهیلات اعطایی برای ایجاد فرصت‌های شغلی موثر بوده است.

الف- کمک‌های فنی و اعتباری به بخش خصوصی و

تعاونی (موضوع آیین‌نامه اجرایی بندهای (ذ) و (ژ) تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۳۸۴): در سال ۱۳۸۸، در قالب آیین‌نامه اجرایی مزبور مانده اعتبار قراردادهای از محل منابع داخلی بانک‌ها با ۴/۷ میلیارد ریال افزایش نسبت به پایان اسفند ماه ۱۳۸۷ به ۷۹۳۷/۴ میلیارد ریال رسید. همچنین، مانده وجوه واریز شده به حساب بانک‌ها از سوی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور ۱۱۸۶/۱ میلیارد ریال بود که در مقایسه با اسفند ماه ۱۳۸۷، ۱۰/۸ میلیارد ریال افزایش داشت. مانده تسهیلات

حضور زنان در بازار از جمله متغیرهایی هستند که بر افزایش نرخ مشارکت و افزایش رشد جمعیت افراد جویای کار تاثیرگذار بوده‌اند. روند رو به رشد عرضه نیروی کار در سال‌های اخیر یکی از ویژگی‌های بازار کار کشور است.

بررسی میزان اشتغال در بخش‌های اقتصادی نشان می‌دهد تعداد شاغلان در سال ۱۳۸۸ در مقایسه با سال قبل با ۲/۴ درصد افزایش به ۲۱/۰ میلیون نفر رسید. از این تعداد، بیشترین سهم شاغلان به بخش خدمات و کمترین تعداد به بخش کشاورزی اختصاص داشت. سهم اشتغال بخش‌های کشاورزی، صنعت^(۱) و خدمات در سال ۱۳۸۸ به ترتیب معادل ۲۰/۸، ۳۱/۸ و ۴۷/۴ درصد بود. مقایسه سهم‌های فوق با ارقام سال قبل نشان‌دهنده کاهش سهم بخش کشاورزی و صنعت و افزایش بخش خدمات است.

مقایسه تقاضا و عرضه نیروی کار در سال‌های اخیر نشان می‌دهد با وجود افزایش فرصت‌های شغلی، میزان فرصت‌های شغلی ایجاد شده پاسخگوی نیازهای بازار کار نبوده و تقاضا برای نیروی کار به میزان عرضه رشد نکرده است. این امر منجر به رشد قابل توجه نرخ بیکاری در میان جوانان، زنان و افراد تحصیل کرده شده است.

نرخ بیکاری کشور در سال ۱۳۸۸ از سوی مرکز آمار ایران حدود ۱۱/۹ درصد اعلام شد که نسبت به سال ۱۳۸۷، ۱/۵ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. این نرخ در مناطق شهری و روستایی به ترتیب ۱۳/۵ و ۸/۳ درصد گزارش شد که در مقایسه با سال قبل به ترتیب ۱/۵ و ۱/۱ واحد درصد افزایش داشت. در این سال نرخ بیکاری جوانان ۲۴-۱۵ ساله در کل کشور به ۲۴/۷ درصد رسید که در مقایسه با سال قبل ۱/۷ واحد درصد افزایش داشته است. نرخ بیکاری جوانان ۲۹-۱۵ ساله نیز با ۱/۷ واحد درصد افزایش به ۲۲/۱ درصد رسید.

۱- بخش صنعت شامل کلیه فعالیت‌های صنعتی، معدنی و استخراج نفت و گاز می‌باشد.

همچنین، مانده تسهیلات ارزی از محل حساب ذخیره ارزی بانکها در آبان ماه ۱۳۸۸ مبلغ ۹۷۲۲/۰ میلیون دلار بود که نسبت به اسفند ماه ۱۳۸۷ (۸۶۰۱/۹ میلیون دلار)، ۱۲/۷ درصد افزایش داشته است. مانده مطالبات غیرجاری ارزی نیز در آبان ماه ۱۳۸۸ به رقم ۵۰۰۳/۲ میلیون دلار رسید که در مقایسه با رقم اسفند ماه ۱۳۸۷، ۴۳/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. بخش عمده تسهیلات پرداخت شده ارزی مربوط به تسهیلات پرداختی از محل حساب ذخیره ارزی می‌باشد.

تحولات بخش مالی

بودجه و وضع مالی دولت

قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور به عنوان آخرین بودجه سالانه در دوره برنامه پنج‌ساله چهارم توسعه (۸۸-۱۳۸۴) با توجه به سند چشم‌انداز بیست‌ساله کشور، اسناد توسعه فرابخشی، بخشی و استانی، سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و همچنین در چارچوب سیاست‌های کلان کشور تدوین گردید.

طبق جداول قانون بودجه سال ۱۳۸۸، مجموع درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی مبلغ ۸۹۲۱۳۲/۸ میلیارد ریال و مجموع پرداخت‌های هزینه‌ای، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و تملک دارایی‌های مالی مبلغ ۹۷۷۱۳۲/۸ میلیارد ریال بود. به منظور برقرار نمودن تراز بین دو رقم مذکور، مبلغ ۸۵۰۰۰ میلیارد ریال تحت عنوان «کاهش تخصیص ضمن اجرای بودجه» از سرجمع مصارف کسر گردید. از مجموع منابع بودجه دولت، سهم درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی به ترتیب ۵۱/۰، ۱۹/۰ و ۳۰/۰ درصد بود. پرداخت‌های هزینه‌ای، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و تملک دارایی‌های مالی نیز به ترتیب ۶۰/۵، ۲۹/۱ و ۱۰/۴ درصد از مصارف بودجه مصوب (اولیه) را به خود اختصاص دادند.

طبق «قانون اصلاح ماده واحده و ردیف‌های قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور» (مصوب ۱۳۸۸/۵/۱۰) و «قانون اصلاح بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور» (مصوب ۱۳۸۸/۱۱/۶)، مجموع

پرداختی در پایان اسفند ماه به رقم ۲۸۳۹/۸ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با سال قبل ۳/۶ درصد رشد داشت. نکته حائز اهمیت، رشد مانده اقساط سررسید گذشته و معوق حساب مذکور است، به طوری که نسبت مانده اقساط سررسید گذشته و معوق به مانده تسهیلات پرداختی به ۱۰/۴ درصد رسید که در مقایسه با نسبت ۶/۵ درصدی در سال گذشته ۱/۶ برابر شده است.

ب- تسهیلات اعطایی بانکها به بنگاه‌های کوچک

اقتصادی زودبازده و کارآفرین: مجموع سهمیه ابلاغی بانک مرکزی برای اعطای تسهیلات به بنگاه‌های کوچک اقتصادی و زودبازده تا پایان سال ۱۳۸۸ مبلغ ۴۶۷۶۸۰/۰ میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال ۱۳۸۷ تغییری نداشت. اعمال سیاست‌های تثبیتی دولت، عدم استفاده از تسهیلات دریافتی برای موضوع قرارداد در برخی از طرح‌ها، محدودیت منابع سیستم بانکی، بدهی سنگین بانکها به بانک مرکزی و معوق شدن بخشی از تسهیلات اعطایی از علل عدم افزایش سهمیه مذکور بوده است.

در این سال مانده مبلغ طرح‌های معرفی شده به بانکها ۶۳۱۷۳۳/۴ میلیارد ریال و ارزش طرح‌های تایید شده در بانکها ۲۹۷۲۶۹/۲ میلیارد ریال بود که در مقایسه با اسفند ماه ۱۳۸۷ به ترتیب ۴/۸ و ۵/۵ درصد رشد داشت. مانده تسهیلات پرداختی بانکها از این محل تا اسفند ماه ۱۳۸۸ با ۱۰/۲ درصد افزایش به ۲۲۸۵۷۳/۶ میلیارد ریال رسید که نشان‌دهنده متوسط ۱۳۱/۱ میلیون ریال تسهیلات مورد نیاز برای ایجاد هر فرصت شغلی است. تا پایان اسفند ماه ۱۳۸۸، به ترتیب ۸۹۹۳/۷ و ۴۱/۳ درصد تسهیلات مورد نیاز از اصل این تسهیلات، سررسید گذشته و معوق شد.

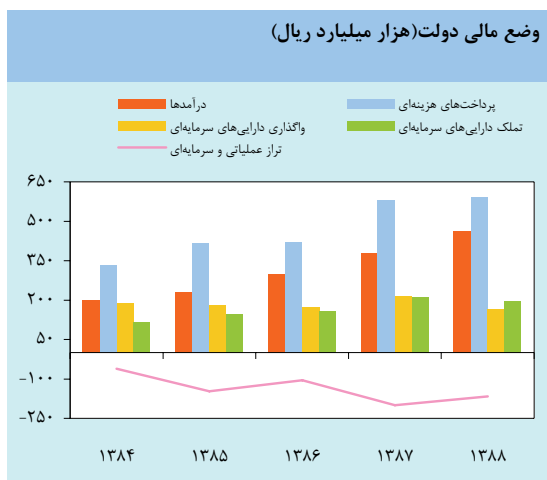
ج- حساب ذخیره ارزی: براساس عملکرد تسهیلات

اعطایی بانکها در هشت‌ماهه ۱۳۸۸، مانده کل تسهیلات درخواستی ۲۲۵۹۱/۰ میلیون دلار و مانده مجموع قراردادهای منعقد شده با مشتریان ۱۵۳۱۵/۰ میلیون دلار بود که در مقایسه با اسفند ماه سال قبل به ترتیب ۴۱۸/۰ و ۱۰۲۸/۰ میلیون دلار افزایش نشان می‌دهد.

بودند. همانند سال قبل، سهم بالاتری (۶۹/۷ درصد) از درآمدهای مالیاتی سال ۱۳۸۸ به مالیات‌های مستقیم اختصاص داشت.

نسبت مالیات‌ها به پرداخت‌های هزینه‌ای از ۴۰/۷ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۳۶/۵ درصد در سال ۱۳۸۵، ۴۵/۵ درصد در سال ۱۳۸۶، ۴۱/۱ درصد در سال ۱۳۸۷ و ۵۰/۵ درصد در سال ۱۳۸۸ رسید. بنابراین، اتکای دولت به درآمدهای مالیاتی در تامین هزینه‌های جاری که در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال قبل از آن کاهش یافته بود در سال ۱۳۸۸ مجدداً افزایش یافت.

درآمدهای بودجه عمومی دولت (به استثنای درآمدها و هزینه‌های اختصاصی)

سهم (درصد)	سال			درآمدها
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	
۱۰۰/۰	۴۶۰۷۳۷/۱	۳۷۹۳۳۸/۴	۲۹۸۲۰۳/۱	درآمدهای مالیاتی
۶۵/۱	۳۰۰۰۳۵/۵	۲۳۹۷۴۱/۴	۱۹۱۸۱۵/۳	سایر درآمدها
۳۴/۹	۱۶۰۷۰۱/۶	۱۳۹۵۹۷/۰	۱۰۶۳۸۷/۸	

۹۶/۸ درصد تحقق داشت. از مجموع واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای به ترتیب ۱۶۳۶۲۶/۵ و ۷۹۵/۸ میلیارد ریال از محل «درآمد نفت و فرآورده‌های نفتی» و «فروش اموال منقول و غیرمنقول» حاصل گردید که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل به ترتیب ۲۴/۱ و ۱۹/۳ درصد کاهش داشت. علت کاهش «درآمد نفت و فرآورده‌های نفتی» در سال ۱۳۸۸

منابع (مصارف) مصوب اصلاحی بودجه عمومی دولت ۸۹۲۱۳۲/۸ میلیارد ریال بود. با لحاظ کردن اصلاحیه‌های مذکور، درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی به ترتیب ۵۴/۳، ۱۹/۱ و ۲۶/۶ درصد از منابع بودجه مصوب (اصلاحی) و پرداخت‌های هزینه‌ای، تملك دارایی‌های سرمایه‌ای و تملك دارایی‌های مالی نیز به ترتیب ۶۸/۲، ۲۴/۳ و ۷/۵ درصد از مصارف بودجه مصوب (اصلاحی) را به خود اختصاص دادند.

عملکرد درآمدهای عمومی دولت در سال ۱۳۸۸ مبلغ ۴۶۰۷۳۷/۱ میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل ۲۱/۵ درصد افزایش و نسبت به رقم مصوب اصلاحی سال ۹۵/۰ درصد تحقق داشت. در این سال سهم درآمدهای مالیاتی از درآمدهای عمومی دولت ۶۵/۱ درصد بود که از رقم مشابه سال قبل (۶۳/۲ درصد) بیشتر بود. درآمدهای مالیاتی دولت در سال ۱۳۸۸ به ۳۰۰۰۳۵/۵ میلیارد ریال بالغ گردید که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل، ۲۵/۱ درصد رشد داشت. درآمدهای مالیاتی در سال ۱۳۸۸ نسبت به رقم مصوب اصلاحی سال ۳/۹ درصد عدم تحقق داشت. در این میان، مالیات‌های مستقیم با مازاد تحقق به میزان ۱/۶ درصد و مالیات‌های غیرمستقیم با عدم تحقق به میزان ۱۴/۵ درصد مواجه

در سال ۱۳۸۸، عملکرد سایر درآمدهای دولت با ۱۵/۱ درصد رشد به ۱۶۰۷۰۱/۶ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رقم مصوب اصلاحی سال ۹۳/۱ درصد تحقق داشت.

در این سال درآمدهای حاصل از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای به ۱۶۴۴۲۲/۳ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با سال قبل ۲۴/۱ درصد کاهش و در مقایسه با بودجه مصوب

درصد افزایش و نسبت به مصوب اصلاحی سال ۹۷/۶ درصد تحقق داشت. رشد پرداخت‌های هزینه‌ای در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال قبل بدون احتساب شفاف‌سازی یارانه حامل‌های انرژی و واردات بنزین در سال ۱۳۸۷ به میزان ۱۵/۵ درصد می‌باشد. سهم پرداخت‌های هزینه‌ای ملی و استانی از پرداخت‌های هزینه‌ای دولت به ترتیب معادل ۹۴/۴ و ۵/۶ درصد بود.

در سال ۱۳۸۸، مجموع پرداخت‌های دولت بابت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۱۹۸۱۷۳/۱ میلیارد ریال بود که در مقایسه با عملکرد سال گذشته ۱۱/۱ درصد کاهش و نسبت به رقم مصوب اصلاحی سال ۹۱/۲ درصد تحقق داشت. از مجموع پرداخت‌های دولت برای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به ترتیب ۸۱/۲ و ۱۸/۸ درصد به منظور تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی پرداخت شد.

به این ترتیب، تراز عملیاتی دولت در سال ۱۳۸۸ با ۱۳۳۰۴۶/۸ میلیارد ریال کسری مواجه بود که در مقایسه با کسری سال قبل ۳۴/۶ درصد کاهش داشت. در این سال خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای به میزان ۳۳۷۵۰/۸ میلیارد ریال کسری داشت که نسبت به رقم مصوب ۷۱/۳ درصد تحقق داشت. کسری تراز عملیاتی و خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای، تراز عملیاتی و سرمایه‌ای را با ۱۶۶۷۹۷/۶ میلیارد ریال کسری مواجه ساخت که در مقایسه با کسری سال قبل ۲۰/۵ درصد کاهش داشت. کسری تراز عملیاتی و سرمایه‌ای از محل خالص واگذاری دارایی‌های مالی تامین گردید. در سال ۱۳۸۸، تملک دارایی‌های مالی به میزان ۵۳۳۱۶/۲ میلیارد ریال و دریافت‌های دولت بابت واگذاری دارایی‌های مالی به میزان ۲۲۰۱۱۳/۸ میلیارد ریال عملکرد داشت. بدین ترتیب، خالص واگذاری دارایی‌های مالی به میزان ۱۶۶۷۹۷/۶ میلیارد ریال مثبت بود.

نسبت به سال قبل، لحاظ شدن شفاف‌سازی حامل‌های انرژی و واردات بنزین در رقم سال ۱۳۸۷ بود. بدون لحاظ کردن دو رقم مذکور، «درآمد نفت و فرآورده‌های نفتی» در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال قبل ۱۱/۴ درصد افزایش داشت. «فروش اموال منقول و غیرمنقول» نسبت به بودجه مصوب ۷/۸ درصد تحقق داشت. در این میان، درآمدهای حاصل از فروش نفت خام به ۱۵۸۹۹۶/۵ میلیارد ریال بالغ گردید که در مقایسه با سال قبل ۸/۳ درصد رشد و نسبت به رقم مصوب ۳/۸ درصد مازاد تحقق داشت.

واگذاری دارایی‌های مالی شامل استفاده از منابع خارجی و داخلی با ۱۰/۶ درصد کاهش در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال قبل به ۲۲۰۱۱۳/۸ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رقم مصوب اصلاحی ۹۲/۷ درصد تحقق داشت. مهم‌ترین دلیل عدم تحقق ۷/۳ درصدی واگذاری دارایی‌های مالی عدم تحقق ۲۷/۷ درصدی وصولی از محل واگذاری شرکت‌های دولتی بود.

در این سال استفاده از منابع حساب ذخیره ارزی به ۱۳۳۱۱۷ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با سال قبل ۳۷/۳ درصد کاهش و نسبت به رقم مصوب ۱۰۰ درصد تحقق داشت. حدود ۶۰/۵ درصد از منابع واگذاری دارایی‌های مالی در این سال به برداشت از موجودی حساب ذخیره ارزی مربوط بود.

تفکیک منابع بودجه عمومی دولت برحسب اقلام ناشی از نفت و غیرنفت نشان می‌دهد که در سال ۱۳۸۸، سهم منابع ناشی از نفت از کل منابع عمومی بودجه در حدود ۴۹/۳ درصد بود. رقم مشابه سال قبل (با احتساب و بدون احتساب رقم شفاف‌سازی حامل‌های انرژی و واردات بنزین و نفت‌گاز) به ترتیب ۶۱/۷ و ۵۸/۲ درصد بود.

در این سال پرداخت‌های هزینه‌ای دولت به ۵۹۳۷۸۳/۹ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با سال قبل ۱/۹

بخش خارجی اقتصاد

تحولات بازرگانی خارجی کشور

۲۴/۳، ۲۱/۱، ۱۷/۸ و ۱۶/۴ درصد از وزن کالاهای گمرکی صادره، عمده‌ترین اقلام صادراتی در سال مورد بررسی بودند. سهم مجموع کالاهای مزبور از وزن صادرات گمرکی با ۲/۲ واحد درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۷۹/۵ درصد افزایش یافت. این افزایش عمدتاً ناشی از رشد ۷۶/۲ درصدی وزن صادرات «کلوخه‌های کانی فلزی» و ۹۲/۶ درصدی وزن صادرات «خاک و سنگ، سیمان، گچ و مصنوعات سنگی و سرامیکی» در سال مورد بررسی بود.

در سال ۱۳۸۸، ارزش سیف واردات گمرکی با ۱/۵ درصد کاهش نسبت به رقم متناظر سال قبل به ۵۵۱۸۹ میلیون دلار رسید. در همین مدت، وزن کالاهای وارداتی به ۵۱۸۵۱ هزار تن رسید که نسبت به رقم مشابه سال قبل ۱۷/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد. کاهش ارزش واردات گمرکی در سال مذکور عمدتاً ناشی از کاهش قیمت دلاری کالاهای وارداتی بود. در این سال قیمت هر تن کالای وارداتی حدود ۱۶/۲ درصد نسبت به رقم مشابه سال قبل کاهش یافت و به حدود ۱۰۶۴ دلار رسید.

بررسی ترکیب کالاهای وارداتی از نظر نوع مصرف نشان می‌دهد که سهم کالاهای مصرفی از ارزش کالاهای وارداتی در سال ۱۳۸۸ حدود ۱/۶ واحد درصد نسبت به رقم متناظر سال قبل افزایش یافت و به ۱۵/۳ درصد رسید. در این سال سهم کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای به ترتیب از ۶۷/۵ و ۱۸/۸ درصد در سال ۱۳۸۷ به ۶۶/۸ و ۱۷/۹ درصد کاهش یافت. علت کاهش سهم کالاهای سرمایه‌ای و واسطه‌ای در واردات سال ۱۳۸۸ را باید در مقدماتی بودن آمار سال مزبور و کاهش رشد تولید داخلی در سال‌های اخیر جستجو نمود.

بررسی گروه‌های کالایی وارد شده در سال ۱۳۸۸ نشان می‌دهد که از نظر ارزش، «ماشین‌آلات و لوازم حمل و نقل»، «آهن و فولاد»، «بنزین و گازوئیل» و «غلات و فرآورده‌های آن» به ترتیب با ۳۲/۶، ۱۴/۸، ۹/۷ و ۶/۴ درصد بیشترین سهم را به خود اختصاص دادند. سهم مجموع کالاهای مزبور از ارزش واردات گمرکی با ۲/۶ واحد درصد تغییر نسبت به سال قبل به ۶۳/۵ درصد کاهش یافت.

بنا بر آمار مقدماتی گمرک، حجم مبادلات کالایی گمرکی در سال ۱۳۸۸ از نظر ارزش و مقدار به ترتیب ۲/۹ و ۲۷/۰ درصد نسبت به سال قبل افزایش یافت. سهم صادرات از ارزش و مقدار مبادلات کالایی کشور به ترتیب ۲۷/۹ و ۴۷/۳ درصد بود که از نظر ارزش و مقدار به ترتیب ۳/۲ و ۴/۳ واحد درصد نسبت به رقم متناظر سال قبل افزایش نشان می‌دهند.

در سال ۱۳۸۸، ارزش صادرات گمرکی با ۱۶/۳ درصد افزایش نسبت به رقم متناظر سال قبل به ۲۱۳۲۱ میلیون دلار رسید. در همین مدت، وزن کالاهای صادراتی به ۴۶۴۷۰ هزار تن رسید که نسبت به رقم مشابه سال قبل ۳۹/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد. رشد ارزش صادرات گمرکی در سال مورد بررسی عمدتاً ناشی از رشد مقداری (وزنی) کالاهای صادراتی بود. در این سال قیمت هر تن کالای صادراتی ۱۶/۸ درصد نسبت به رقم مشابه سال قبل کاهش یافت و به حدود ۴۵۹ دلار رسید.

بررسی گروه‌های کالایی صادر شده در سال ۱۳۸۸ نشان می‌دهد که از نظر ارزش، «فرآورده‌های حاصل از نفت و گاز»، «مواد شیمیایی (آلی و غیرآلی)»، «مواد پلاستیکی»، «فلزات و مصنوعات آنها» و «میوه‌های تازه و خشک» به ترتیب با ۱۸/۰، ۱۳/۱، ۱۰/۶، ۸/۹ و ۸/۱ درصد بیشترین سهم را به خود اختصاص دادند. سهم مجموع کالاهای مزبور از ارزش صادرات گمرکی با ۶/۲ واحد درصد تغییر نسبت به سال قبل به ۵۸/۶ درصد کاهش یافت. کاهش صادرات «مواد شیمیایی» و کاهش شدید رشد صادرات «فرآورده‌های حاصل از نفت و گاز» علت اصلی کاهش سهم اقلام اصلی صادراتی از ارزش صادرات گمرکی در سال مورد بررسی به شمار می‌رود.

از نظر مقداری نیز «کلوخه‌های کانی فلزی»، «خاک و سنگ، سیمان، گچ و مصنوعات سنگی و سرامیکی»، «مواد شیمیایی» و «فرآورده‌های حاصل از نفت و گاز» به ترتیب با تشکیل

(میلیون دلار)

ارزش واردات گمرکی براساس اقلام اصلی تشکیل دهنده آن

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸		
۶/۴	۷/۹	-۲۰/۷	۲۶۹/۱	۳۵۱۴	۴۴۳۴	۱۲۰۱	غلات و فرآورده‌های آن
۹/۷	۷/۳	۳۱/۸	۳/۴	۵۳۷۹	۴۰۸۱	۳۹۴۶	بنزین و گازوئیل
۱۴/۸	۱۶/۶	-۱۲/۵	۵/۷	۸۱۴۶	۹۳۰۷	۸۸۰۳	آهن و فولاد
۳۲/۶	۳۴/۲	-۶/۲	۱۶/۲	۱۷۹۸۴	۱۹۱۷۱	۱۶۴۹۳	ماشین‌آلات و لوازم حمل و نقل
۳۶/۵	۳۴/۰	۵/۹	۵/۹	۲۰۱۶۶	۱۹۰۴۹	۱۷۹۹۶	سایر
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۱/۵	۱۵/۷	۵۵۱۸۹	۵۶۰۴۲	۴۸۴۳۹	جمع کل

تراز پرداخت‌های خارجی

روند افزایشی مازاد حساب جاری اقتصاد کشور که از سال ۱۳۸۴ و در پی افزایش مستمر قیمت جهانی نفت خام شروع شده بود، در سال ۱۳۸۷ معکوس شد و روند کاهشی آن در سال ۱۳۸۸ نیز تداوم یافت. در سال ۱۳۸۸، مازاد حساب جاری با حدود ۵۲/۴ درصد کاهش به ۱۰۹۰۸ میلیون دلار رسید. این کاهش عمدتاً ناشی از افت مازاد حساب کالا، کاهش عایدات دارایی‌های خارجی و افزایش کسری حساب خدمات بود. همچنین، در این سال کسری حساب جاری غیرنفتی نیز پس از سال‌ها افزایش مستمر ۵/۳ درصد کاهش یافت و به ۵۲/۳ میلیارد دلار رسید.

از نظر مقداری نیز «آهن و فولاد»، «غلات و فرآورده‌های آن» و «بنزین و گازوئیل» به ترتیب با تشکیل ۲۳/۳، ۲۲/۲ و ۱۷/۹ درصد از وزن کالاهای گمرکی وارده، عمده‌ترین اقلام وارداتی در سال مورد بررسی بودند. سهم مجموع کالاهای مزبور از وزن واردات گمرکی با ۲/۹ واحد درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۶۳/۵ درصد رسید. این افزایش عمدتاً ناشی از رشد ۹۸/۵ درصدی وزن واردات «بنزین و گازوئیل» در سال مورد بررسی بود.

(میلیون دلار)

حساب جاری

درصد تغییر	سال				
	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۶		
-۵۲/۴	-۲۹/۷	۱۰۹۰۸	۳۲۹۰۳	۳۲۵۹۴	حساب جاری
-۳۲/۷	-۲۱/۱	۲۰۹۳۶	۳۱۰۹۰	۳۹۴۲۷	حساب کالا
۵/۷	۱۷/۲	-۱۰۴۴۲	-۹۸۷۶	-۸۴۲۹	حساب خدمات
θ	۳۹/۲	-۹	۱۳۲۸	۹۵۴	حساب درآمد
۱۷/۰	-۴۳/۵	۴۲۴	۳۶۲	۶۴۲	حساب انتقالات جاری
-۵/۳	۲۲/۴	-۵۲۳۱۷	-۵۵۹۰۰	-۴۵۶۶۳	حساب جاری غیرنفتی (۱)

۱- منظور از عبارت غیرنفتی در تمامی صفحات این گزارش، عدم احتساب ارزش صادرات و واردات نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (کدهای تعرفه ۲۷۰۹، ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) صادر شده توسط شرکت‌های ملی نفت ایران، ملی گاز ایران و ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت‌های پتروشیمی و سایرین (گمرکی و غیرگمرکی) در آمارهای صادرات و واردات می‌باشد.

در سال ۱۳۸۸، ارزش کل صادرات کالاهای کشور با ۱۳/۶ درصد کاهش نسبت به رقم متناظر سال قبل به حدود ۸۷/۵ میلیارد دلار رسید. در این سال همچنین ارزش صادرات نفتی^(۱) با

در سال ۱۳۸۸، مازاد حساب کالا (تراز بازرگانی) در نتیجه کاهش ۱۳/۶ درصدی صادرات کالا و کاهش ۵/۱ درصدی واردات کالا حدود ۳۲/۷ درصد نسبت به سال قبل کاهش یافت و به ۲۰/۹ میلیارد دلار رسید. در همین دوره و پس از سال‌ها، کسری حساب کالای (تراز بازرگانی) غیرنفتی ۱۱/۴ درصد کاهش یافت و به حدود ۴۲/۳ میلیارد دلار رسید.

۱- ارزش صادرات نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (کدهای تعرفه ۲۷۰۹، ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) صادر شده توسط شرکت‌های ملی نفت ایران، ملی گاز ایران و ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت‌های پتروشیمی و سایرین (گمرکی و غیرگمرکی)

مزبور بود. در همین دوره، ارزش صادرات غیرنفتی نیز با ۲۰/۷ درصد رشد به حدود ۱۷/۷ میلیارد دلار افزایش یافت.

۱۹/۴ درصد کاهش به ۶۹/۸ میلیارد دلار رسید. کاهش صادرات نفتی در این سال عمدتاً ناشی از کاهش جهانی قیمت محصولات

ارزش صادرات کالا

(میلیون دلار)

درصد تغییر		سال			
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	
-۱۳/۶	۳/۷	۸۷۵۳۴	۱۰۱۲۸۹	۹۷۶۶۷	صادرات کالا
-۱۹/۴	۲/۵	۶۹۸۲۵	۸۶۶۱۹	۸۴۵۰۵	صادرات نفتی
-۵/۳	۶۶/۰	۲۹۷۵	۳۱۴۰	۱۸۹۲	منظور شده در آمار گمرک
۲۰/۷	۱۱/۵	۱۷۷۰۹	۱۴۶۷۰	۱۳۱۶۲	صادرات غیرنفتی

جهانی اغلب کالاهای وارداتی از علل عمده کاهش ارزش کالاهای وارد شده در سال ۱۳۸۸ می‌باشند.

کسری حساب خدمات کشور در سال ۱۳۸۸ با ۵/۷ درصد افزایش نسبت به رقم مشابه سال قبل به ۱۰۴۴۲ میلیون دلار رسید. در همین مدت، ارزش صادرات و واردات خدمات به ترتیب با ۴/۸ درصد کاهش و ۱ درصد افزایش به ارقام متناظر سال قبل به ۷۶۲۸ و ۱۸۰۷۰ میلیون دلار رسید. در این دوره، سهم خدمات از تجارت بین‌المللی^(۴) کشور ۱/۲ واحد درصد افزایش یافت و به ۱۴/۳ درصد رسید.

در سال ۱۳۸۸، سه سرفصل حمل و نقل، مسافرت و خدمات ساختمانی به ترتیب با ۵۰/۸، ۲۶/۴ و ۱۲/۵ درصد بیشترین سهم از صادرات خدمات را تشکیل دادند. این سه گروه در مجموع حدود ۸۹/۷ درصد از صادرات خدمات را به خود اختصاص دادند. همچنین در سال مورد بررسی، سرفصل‌های مسافرت، حمل و نقل و خدمات ساختمانی (فنی و مهندسی) به ترتیب با ۵۰/۴، ۲۸/۷ و ۴/۴ درصد بیشترین سهم را در واردات خدمات داشتند. سه طبقه مزبور در مجموع حدود ۸۳/۵ درصد واردات خدمات را تشکیل دادند.

حساب درآمد در سال ۱۳۸۸ با کسری ۹ میلیون دلاری مواجه شد. کسری حساب مذکور عمدتاً ناشی از کاهش شدید عایدات دارایی‌های خارجی کشور در این سال بود. کاهش شدید نرخ‌های بهره در بازارهای مالی جهان و تغییر ترکیب دارایی‌های

مطابق با دستورالعمل تراز پرداخت‌ها، ارزش واردات و صادرات کالا به قیمت فوب^(۱) ثبت می‌شود، اما آمار واردات گمرکی به قیمت سیف^(۲) منتشر می‌شود. بنابراین، به منظور حذف هزینه خدمات همراه کالا (بیمه و حمل) ابتدا هزینه بیمه و حمل کالاهای وارداتی از ارزش واردات گمرکی کسر می‌شود تا ارزش واردات گمرکی به قیمت فوب حاصل شود. سپس با توجه به مفهوم قلمرو اقتصادی^(۳) و به منظور پوشش کامل واردات کالایی کشور، ارزش کالاهای وارداتی که در آمار گمرکی اظهار نمی‌شوند (از قبیل واردات مناطق آزاد، واردات قاچاق، کشتی و نفتکش‌های خریداری شده، واردات گاز، واردات فرآورده‌های نفتی اظهار نشده در گمرک و ارزش برق دریافتی از کشورهای همسایه) به آن افزوده می‌شود تا ارزش کل واردات کالا به کشور حاصل شود.

در سال ۱۳۸۸، ارزش واردات کالا به کشور (فوب) با ۵/۱ درصد کاهش نسبت به رقم متناظر سال قبل به حدود ۶۶/۶ میلیارد دلار تقلیل یافت. کاهش ۱۵/۶ درصدی ارزش واردات گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی (بنزین و گازوئیل) و کاهش قیمت

۱- Free on Board(FOB)

۲- Cost, Insurance and Freight(CIF)

۳- براساس دستورالعمل تراز پرداخت‌ها (صندوق بین‌المللی پول، ۱۹۹۳)، قلمرو اقتصادی یک کشور شامل موارد زیر است:

- قلمرو جغرافیایی تحت حاکمیت و کنترل دولت مرکزی (هوا، زمین، دریا)
- سفارتخانه‌ها، کنسولگری‌ها، پایگاه‌های نظامی، مراکز علمی، دفاتر اطلاعات و مهاجرت و...

- مناطق آزاد، انبارهای گمرکی یا ترانزیتی و مراکز تجاری فعال در آن سوی مرزها و تحت کنترل گمرک.

۴- مجموع صادرات و واردات خدمات تقسیم بر مجموع صادرات و واردات کالا و خدمات

پول و اعتبار

نقدینگی و عوامل موثر بر آن

نقدینگی طی سال ۱۳۸۸ رشدی معادل ۲۳/۹ درصد داشت که در مقایسه با رشد سال قبل، ۸/۰ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

طی این سال خالص دارایی‌های خارجی سیستم بانکی ۱۲۱۰ هزار میلیارد ریال افزایش داشت که موجب رشد ۶/۴ واحد درصدی نقدینگی گردید. این میزان افزایش، نتیجه افزایش ۹۲/۷ هزار میلیارد ریالی خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی (سهم ۴/۹ واحد درصدی در رشد نقدینگی) و افزایش ۲۸/۳ هزار میلیارد ریالی خالص دارایی‌های خارجی بانک‌ها و موسسات اعتباری (سهم ۱/۵ واحد درصدی در رشد نقدینگی) بود.

طی سال ۱۳۸۸، خالص دارایی‌های داخلی سیستم بانکی به میزان ۳۳۳/۶ هزار میلیارد ریال افزایش یافت که این امر موجب افزایش ۱۷/۵ واحد درصدی نقدینگی شد. مهم‌ترین عامل افزایش سهم خالص دارایی‌های داخلی نسبت به سال قبل، رشد بدهی بخش غیردولتی (۱۵/۹ درصد) و افزایش خالص مطالبات از دولت (۱۰/۱۶ درصد) بود. خالص مطالبات از دولت طی سال‌های اخیر همواره رشد منفی داشته است؛ به طوری که رشد این متغیر در سال‌های ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷ به ترتیب ۲۲/۴- و ۹۰/۷- درصد بود. در سال ۱۳۸۸، دو عامل فوق به ترتیب سهم فزاینده‌ای معادل ۱۳/۹ و ۶/۰ واحد درصد در رشد نقدینگی داشتند که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل به ترتیب ۱/۹ و ۹/۳ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. دلیل اصلی سهم فزاینده خالص مطالبات از دولت در رشد نقدینگی، کاهش ۵۷/۷ هزار میلیارد ریالی سپرده‌های دولت نزد بانک مرکزی بود.

در کنار عوامل فوق، خالص سایر عوامل نیز سهمی کاهنده معادل ۲/۲ واحد درصد در رشد نقدینگی ایفا نمود.

ارزی کشور از علل اصلی کاهش بازدهی دارایی‌های خارجی در سال مورد بررسی به شمار می‌روند.

در سال ۱۳۸۸، مازاد حساب انتقالات جاری در نتیجه افزایش ۱۱/۵ درصدی دریافت‌ها و افزایش ۶/۱ درصدی پرداخت‌ها حدود ۱۷/۰ درصد افزایش یافت و به ۴۲۴ میلیون دلار رسید.

در سال ۱۳۸۸، کسری حساب «مالی و سرمایه» با ۶۶/۱ درصد کاهش نسبت به رقم متناظر سال قبل به حدود ۶۱۶۳ میلیون دلار رسید. بخش عمده این کسری ناشی از کسری حساب مالی بود. در این سال کسری حساب مالی با ۶۷/۶ درصد کاهش نسبت به رقم متناظر سال قبل به ۵۷۷۰ میلیون دلار تقلیل یافت^(۱). افزایش مطالبات ناشی از اعتبارات تجاری صادراتی^(۲)، افزایش محدودیت‌های تامین مالی خارجی، بازپرداخت بخشی از بدهی‌های خارجی و افزایش دارایی‌های خارجی شبکه بانکی از علل اصلی کسری حساب مالی در سال ۱۳۸۸ به شمار می‌روند.

مجموع تعهدات خارجی کشور با ۲/۷ درصد تغییر از ۴۵۶۷۱ میلیون دلار در پایان سال ۱۳۸۷ به ۴۴۴۲۷ میلیون دلار در پایان سال ۱۳۸۸ کاهش یافت. تعهدات بالفعل در پایان اسفند ماه با ۰/۱ درصد افزایش و تعهدات بالقوه خارجی با ۵/۳ درصد کاهش نسبت به پایان سال ۱۳۸۷، به ترتیب بالغ بر ۲۱۵۲۷ و ۲۲۹۰۰ میلیون دلار بود. سهم بدهی‌های بلندمدت در پایان اسفند ماه ۱۳۸۸، حدود ۵۹/۲ درصد بود که حدود ۱۰ واحد درصد کمتر از رقم متناظر در پایان سال ۱۳۸۷ بود.

۱- با توجه به ثبت مشابه افزایش دارایی‌های خارجی و کاهش بدهی‌های خارجی (علامت منفی) در این حساب، باید در تفسیر کسری یا مازاد آن دقت نمود.
۲- بخش قابل توجهی از درآمد ناشی از صادرات نفتی سال ۱۳۸۸ در سال ۱۳۸۹ دریافت می‌شود. این امر منجر به افزایش مطالبات از خارجیان می‌شود و به عنوان اعتبار تجاری صادراتی و با علامت منفی در حساب مالی ثبت می‌شود.

عوامل فزاینده پایه پولی بود. این امر حاصل افزایش ۳/۶ درصدی بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی (۴/۷ هزار میلیارد ریال) و نیز کاهش ۲۳/۷ درصدی سپرده‌های بخش دولتی نزد بانک مرکزی (۵۶/۸ هزار میلیارد ریال) بود.

طی سال مورد بررسی، بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی با ۲۹/۵ درصد کاهش، سهمی کاهنده معادل ۱۳/۱ واحد درصد در رشد پایه پولی داشت که در مقایسه با رقم سال قبل (سهم فزاینده ۲۷/۹ واحد درصدی)، ۴۱/۰ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. در این سال بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی ۷۰/۸ هزار میلیارد ریال کاهش یافت. این امر عمدتاً به دلیل تسویه خطوط اعتباری اعطا شده به بانکها در سال ۱۳۸۷ برای خرید ایران‌چک‌های بانک مرکزی بود و اعطای خطوط اعتباری توسط بانک مرکزی به بانک‌ها برای کمک به بخش واقعی اقتصاد و حمایت از بخش‌های تولیدی کشور کاهش نیافت.

در کنار عوامل فوق، خالص سایر اقلام نیز نقش کاهنده‌ای معادل ۳/۶ واحد درصد در رشد پایه پولی ایفا نمود.

بررسی اجزای ضریب فزاینده نقدینگی

طی سال ۱۳۸۸، ضریب فزاینده نقدینگی ۱۰/۷ درصد افزایش یافت و به ۳/۹۰۲ رسید. ضریب فزاینده نقدینگی در سال قبل به میزان ۲۱/۵ درصد کاهش یافته بود.

افزایش ضریب فزاینده نقدینگی در پایان سال ۱۳۸۸ به دلیل کاهش هر سه جزء اصلی تشکیل‌دهنده آن بود. نسبت ذخایر اضافی به کل سپرده‌ها با ۱۳/۳ درصد کاهش (عمدتاً به دلیل کاهش موجودی صندوق بانک‌ها)، منجر به افزایش ۰/۱۵۰۲ واحدی ضریب فزاینده شد. همچنین، نسبت سپرده‌های قانونی به کل سپرده‌ها با ۱۳/۰ درصد کاهش منجر به افزایش ۰/۲۱۱۸ واحدی ضریب فزاینده گردید. نسبت اسکناس و مسکوک در دست

برخی از متغیرهای عمده اقتصادی (درصد)

سهم پول در نقدینگی

سهم پول از مانده نقدینگی در پایان سال ۱۳۸۸ معادل ۲۵/۵ درصد بود که در مقایسه با رقم سال گذشته به میزان ۲/۱ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. در این میان، سهم سپرده‌های دیداری در نقدینگی در پایان سال ۱۳۸۸ در مقایسه با پایان سال ۱۳۸۷ به میزان ۱/۹ واحد درصد کاهش یافت و به ۱۷/۴ درصد در سال ۱۳۸۸ رسید. دلیل اصلی این امر کاهش خالص چک‌های صادره بانک‌ها و جایگزینی آنها با ایران‌چک‌های منتشره بانک مرکزی بود.

بررسی عوامل موثر بر پایه پولی

پایه پولی طی سال ۱۳۸۸ معادل ۱۱/۹ درصد افزایش یافت که در مقایسه با رشد سال قبل به میزان ۳۵/۷ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد.

طی سال ۱۳۸۸، خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی با ۱۶/۵ درصد رشد نسبت به پایان سال قبل، از سهم فزاینده‌ای معادل ۱۷/۲ واحد درصد در رشد پایه پولی برخوردار بود.

در این سال خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی با سهم فزاینده‌ای معادل ۱۱/۴ واحد درصد، از دیگر

اسکناس و مسکوک

در سال ۱۳۸۷، بانک مرکزی برای رفع مشکلات ناشی از رواج روزافزون چک‌پول‌های صادره توسط بانک‌ها و تسهیل بیشتر مبادلات در کشور، اقدام به چاپ و انتشار ایران‌چک‌های بانک مرکزی و جایگزینی آنها به جای چک‌پول‌های صادره بانک‌ها نمود. در این راستا، بانک مرکزی تا پایان سال ۱۳۸۸ مبلغ ۱۳۳/۴ هزار میلیارد ریال ایران‌چک منتشر نمود. از آنجا که ایران‌چک‌های منتشره بانک مرکزی در ردیف اسکناس و مسکوک طبقه‌بندی می‌شود، کل مبلغ اسکناس و مسکوک منتشره در این سال به ۲۳۸/۴ هزار میلیارد ریال رسید.

رقم اسکناس و مسکوک در دست اشخاص (با احتساب ایران‌چک بانک مرکزی) با ۲۱/۹ درصد رشد از ۱۵۷/۸ هزار میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۸۷ به ۱۹۲/۳ هزار میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۸۸ بالغ گردید. سهم اسکناس و مسکوک در دست اشخاص از نقدینگی در پایان سال ۱۳۸۸، با ۰/۱ واحد درصد کاهش نسبت به پایان سال قبل به ۸/۲ درصد رسید.

اتاق پایاپای اسناد بانکی

در سال ۱۳۸۸، در مجموع بیش از ۱۰۷/۵ میلیون برگ انواع چک با ارزشی معادل ۷۸۵۲ هزار میلیارد ریال در اتاق‌های پایاپای اسناد بانکی سراسر کشور مبادله گردید. انتشار ایران‌چک‌های بانک مرکزی و جایگزینی آن به جای چک‌پول‌های صادره توسط بانک‌ها (شامل بانک‌چک و ایران‌چک) در سال ۱۳۸۷ به دلیل شباهت کاربرد این ابزار جدید با اسکناس در معاملات و عدم نیاز به پایاپای نمودن آن، بر خلاف چک‌پول‌های بانک‌ها، موجب کاهش تعداد اسناد مبادله شده در این مراکز شد. بر این اساس، حجم کل ایران‌چک‌های تحویلی به اتاق پایاپای اسناد بانکی در سال ۱۳۸۸ تنها ۵۱۶ هزار برگ با ارزشی معادل ۵۶۵ میلیارد ریال بود. در سال ۱۳۸۸، چک‌های عادی تحویلی به اتاق پایاپای برای تسویه مبادلات بین‌بانکی از نظر تعداد ۳۹/۵ درصد کاهش نشان می‌دهد که بخشی از آن به دلیل جایگزینی، جمع‌آوری و ابطال بانک‌چک‌ها می‌باشد.

اشخاص به کل سپرده‌ها نیز با ۱/۸ درصد کاهش، افزایش ۰/۱۵۰ واحدی ضریب فزاینده نقدینگی را به دنبال داشت.

سپرده‌های بخش غیردولتی

مانده سپرده‌های بخش غیردولتی نزد بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی در پایان سال ۱۳۸۸ به ۲۱۶۳/۶ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با پایان سال ۱۳۸۷، ۲۴/۱ درصد رشد داشت. سهم بانک‌های غیردولتی و موسسات اعتباری غیربانکی از کل سپرده‌های بخش غیردولتی در پایان سال ۱۳۸۸ معادل ۶۲/۴ درصد بود که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۳۸/۶ واحد درصد افزایش داشت. افزایش سهم مزبور عمدتاً به دلیل خروج بانک‌های صادرات، ملت، تجارت و رفاه از ردیف بانک‌های تجاری دولتی و شمول آنها در ردیف بانک‌های غیردولتی بود.

مطالبات غیرجاری (سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول)

نسبت مطالبات غیرجاری (شامل بخش دولتی و غیردولتی) به کل تسهیلات بانک‌ها و موسسات اعتباری از ۱۷/۵ درصد در سال ۱۳۸۷ به ۱۸/۲ درصد در پایان سال ۱۳۸۸ افزایش یافت که ۰/۷ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

نظام‌های پرداخت

در سال ۱۳۸۸، زیرساخت‌های تسویه و پرداخت الکترونیک نظام بانکی کشور تحولات و پیشرفت‌های قابل توجهی را تجربه نمود. سامانه پایاپای الکترونیک (پایا) که زیرساخت اصلی مبادلات پولی بین‌بانکی حسابی برای پردازش دستور پرداخت‌های انفرادی و انبوه به شمار می‌آید در دی ماه ۱۳۸۸ عملیاتی گردید. همچنین، مقدمات اجرایی و عملیاتی راه‌اندازی سامانه تسویه اوراق بهادار الکترونیک (تابا) به عنوان زیرساخت انتشار و تسویه انواع اوراق بهادار الکترونیک و یکی از ارکان طرح نظام جامع پرداخت کشور فراهم گردید. به علاوه، مشخصات ملی شناسه حساب بانکی ایران (شبا) به منظور تسهیل و استانداردسازی مبادلات بین‌بانکی و بین‌المللی بانک‌های کشور در سال ۱۳۸۸ تعیین و برای اجرا به بانک‌ها ابلاغ گردید.

موضوع تا حدود زیادی نشان‌دهنده عملکرد بالای بانک مرکزی در جایگزینی و ابطال چک‌پول‌های صادره توسط بانک‌ها در همان مراحل اولیه اجرای آن در سال ۱۳۸۷ و کاهش مبادلات ناشی از آن در اتاق پایاپای اسناد بانکی در سال ۱۳۸۸ می‌باشد.

متعاقباً، ارزش کل مبادلات انجام شده در قالب چک‌های عادی طی سال ۱۳۸۸ با ۳/۷ درصد کاهش به ۷۸۵۱/۵ هزار میلیارد ریال رسید. در مجموع، تعداد و ارزش مبادلات در اتاق پایاپای اسناد بانکی در سال ۱۳۸۸ به ترتیب با کاهش ۷۷/۷ و ۷/۳ درصدی روبه‌رو بود. این

تعداد و ارزش مبادلات در اتاق پایاپای اسناد بانکی

درصد تغییر	مبلغ (هزار میلیارد ریال)		درصد تغییر	تعداد (میلیون)		
	۱۳۸۸	۱۳۸۷		۱۳۸۸	۱۳۸۷	
-۹۹/۸	۰/۶	۳۱۹/۸	-۹۹/۸	۰/۵	۳۰۵/۴	ایران چک‌های صادره توسط بانک‌ها
-۳/۷	۷۸۵۱/۵	۸۱۴۹/۴	-۳۹/۵	۱۰۷/۰	۱۷۶/۹	چک‌های عادی
-۷/۳	۷۸۵۲/۰	۸۴۶۹/۲	-۷۷/۷	۱۰۷/۵	۴۸۲/۳	جمع کل

برخوردار بود. بر این اساس، تعداد پایانه‌های فروش در پایان سال ۱۳۸۸ به بیش از یک میلیون پایانه رسید که نشان‌دهنده جهت‌گیری مناسب شبکه بانکی کشور در گسترش بیشتر پرداخت‌های الکترونیک در سطح کشور است.

مبادلات الکترونیک

در سال ۱۳۸۸، در کنار توسعه تجهیزات و تکنولوژی پرداخت‌های الکترونیک، مبادلات الکترونیک نیز رشد کرد. تعداد و ارزش تراکنش‌های بانکی پردازش شده در شبکه بانکی کشور در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال ۱۳۸۷ به ترتیب از رشدی معادل ۷۸/۷ و ۱۲۷/۹ درصد برخوردار بود. علی‌رغم رشد بالای تعداد تراکنش‌های انجام شده در پایانه‌های فروش (۱۳۸/۷ درصد)، کماکان سهم عمده تعداد کل تراکنش‌ها (۷۷/۵ درصد) در خودپردازها انجام می‌شود. با این حال، سهم پایانه‌های فروش از تعداد کل تراکنش‌ها در سال ۱۳۸۸ معادل ۱۲/۸ درصد بود که نسبت به رقم سال ۱۳۸۷ (۹/۶ درصد) افزایش چشمگیری نشان می‌دهد. انتظار می‌رود با گسترش بیشتر کارت‌های اعتباری، کارت‌های پیش‌پرداخته و پایانه‌های فروش در سراسر کشور، سهم تراکنش‌ها در پایانه‌های فروش افزوده شده و نقش پول نقد در مبادلات کاهش یابد.

تعداد تراکنش پایانه‌های فروش با رشد ۱۳۸/۷ درصدی از ۸۹ میلیون عدد در سال ۱۳۸۷ به ۲۱۲ میلیون عدد در سال

ابزارها و تجهیزات پرداخت الکترونیک

در سال ۱۳۸۸، تعداد ابزارها و تجهیزات پرداخت الکترونیک در شبکه بین‌بانکی کشور رشد قابل قبولی داشت. در سال مزبور، تعداد کارت‌های صادر شده توسط شبکه بانکی کشور با ۴۵/۵ درصد رشد به ۸۷/۴ میلیون عدد بالغ گردید. از این تعداد، حدود ۷۷/۴ درصد (۶۷/۶ میلیون عدد) کارت برداشت (کارت بدهی^(۱))، ۲۲/۲ درصد (۱۹/۴ میلیون عدد) کارت‌های خرید/هدیه (پیش‌پرداخته^(۲)) و تنها حدود نیم درصد (۴۲۴ هزار عدد) کارت اعتباری^(۳) بود. به علاوه، حدود ۱۲ هزار فقره کارت پول الکترونیک نیز تا پایان سال ۱۳۸۸ توسط بانک‌ها صادر شد که نشان‌دهنده فعالیت محدود آنها در این بخش است.

تعداد ابزارها و تجهیزات پرداخت الکترونیک

درصد تغییر	پایان سال		
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۴۵/۵	۸۷۴۲۵	۶۰۰۷۸	کارت‌بانک‌ها(هزار)
۲۲/۲	۱۷۱۳۳	۱۲۹۵۹	خودپردازها
۵۰/۲	۱۱۴۷۶۰۲	۷۶۳۹۳۸	پایانه‌های فروش
۱۷/۸	۳۱۸۵۳	۲۷۰۴۸	پایانه‌های شعب

در سال ۱۳۸۸، تعداد دستگاه‌های خودپرداز^(۴) با رشد ۳۲/۲ درصدی به ۱۷۱۳۳ دستگاه رسید. تعداد پایانه‌های شعب و پایانه‌های فروش^(۵) نیز به ترتیب از رشد ۱۷/۸ و ۵۰/۲ درصدی

- ۱- Debit Card
- ۲- Prepaid Card
- ۳- Credit Card
- ۴- Automated Teller Machine(ATM)
- ۵- Point of Sale(POS)

شعب طی سال ۱۳۸۸ به ترتیب ۳۱۱/۱ و ۱۳۱/۱ درصد افزایش یافت. این آمار حاکی از گسترش فرهنگ استفاده از ابزارهای نوین پرداخت در معاملات روزانه افراد است.

۱۳۸۸ افزایش یافت که این امر منجر به رشد ۱۷۴/۶ درصدی ارزش مبادلات انجام شده در این پایانه‌ها در این سال گردید. همچنین، تعداد و مبلغ تراکنش‌های انجام شده در پایانه‌های

تعداد و ارزش تراکنش‌های الکترونیکی در شبکه بانکی کشور

رشد ○ (درصد)	مبلغ تراکنش‌ها(هزار میلیارد ریال)		رشد ○ (درصد)	تعداد تراکنش‌ها(میلیون)		
	۱۳۸۸	۱۳۸۷		۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۱۲۷/۹	۱۵۵۵	۶۸۲	۷۸/۷	۱۶۵۸	۹۲۸	کل تراکنش‌ها
۱۱۴/۹	۵۶۵	۲۶۳	۶۰/۸	۱۲۸۵	۸۰۰	خودپردازها
۱۷۴/۶	۱۳۲	۴۸	۱۳۸/۷	۲۱۲	۸۹	پایانه‌های فروش
۱۳۱/۱	۸۵۸	۳۷۱	۳۱۱/۱	۱۶۱	۳۹	پایانه‌های شعب

شتاب

توسعه و رشد استفاده از ابزارها و تجهیزات پرداخت الکترونیکی در کشور سبب شد تا تعداد کل تراکنش‌های بین‌بانکی پردازش شده در مرکز شتاب به ۸۱۱/۹ میلیون تراکنش در سال ۱۳۸۸ برسد و ارزش خالص این مبادلات نیز با ۱۲۸/۴ درصد رشد در این سال نسبت به سال ۱۳۸۷ به حدود ۷۳/۶ هزار میلیارد ریال بالغ گردد.

سهم بالایی از تراکنش‌های الکترونیکی در سطح شبکه بانکی کشور، تراکنش‌های بین‌بانکی است که از طریق شبکه تبادلات الکترونیکی بین‌بانکی (شتاب) انجام می‌گیرد. تعداد تراکنش‌های بین‌بانکی در مرکز شتاب از طریق خودپردازها و پایانه‌های فروش در سال ۱۳۸۸ به ترتیب با رشدی معادل ۳۸/۲ و ۱۹۱/۳ درصد به بیش از ۶۴۷ و ۱۶۴ میلیون تراکنش رسید.

تعداد و ارزش خالص تراکنش‌های بین‌بانکی پردازش شده در مرکز شتاب

رشد ○ (درصد)	ارزش خالص مبادلات(میلیارد ریال)		رشد ○ (درصد)	تعداد تراکنش‌ها(هزار)		
	۱۳۸۸	۱۳۸۷		۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۱۲۸/۴	۷۳۵۹۰	۳۲۲۲۴	۵۴/۷	۸۱۱۹۳۷	۵۲۴۸۷۹	کل تبادلات شتاب(۱)
θ	∞	∞	۳۸/۲	۶۴۷۴۹۳	۴۶۸۴۲۷	خودپردازها
θ	∞	∞	۱۹۱/۳	۱۶۴۴۴۴	۵۶۴۵۲	پایانه‌های فروش

۱- ارقام شتاب شامل ارقام سحاب نیز بوده و در آمار کل تراکنش‌های الکترونیکی در شبکه بانکی کشور منظور شده است.

انتقال وجه از طریق این سامانه در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال قبل ۷۹/۶ برابر شد. بر این اساس، در سال ۱۳۸۸ معادل ۲۹/۸ میلیون انتقال بین‌بانکی وجه با ارزش ۱۳۶/۴ هزار میلیارد ریال از طریق سامانه سحاب در شبکه بانکی صورت گرفت. براساس روند موجود، پیش‌بینی می‌شود با توسعه این خدمت در سطح شبکه بانکی، در آینده استفاده از حواله‌های الکترونیکی گسترش یافته و استفاده از خدمات جایگزین چون مبادلات از طریق چک‌های بین‌بانکی، ایران‌چک و اسکناس، به طور نسبی کاهش یابد.

از دیگر موارد توسعه خدمات مرکز شتاب در سال ۱۳۸۸ گسترش استفاده از سامانه حواله الکترونیکی بین‌بانکی (سحاب) بود. در سال ۱۳۸۸، بیش از ۲۸/۷ میلیون مورد انتقال وجه در شبکه بانکی از طریق خودپردازهای بانک‌های متصل به سحاب صورت گرفت که نسبت به سال ۱۳۸۷ معادل ۲۴۴/۵ درصد رشد نشان می‌دهد. همچنین، حدود ۶۷۹ هزار تراکنش انجام شده در پایانه‌های شعب کلیه بانک‌های کشور در سال ۱۳۸۸ برای انتقال الکترونیکی وجوه بین بانک‌های مختلف از طریق سحاب بود. تعداد مبادلات انجام شده با استفاده از اینترنت برای

تعداد و ارزش انتقال بین بانکی وجوه از طریق سحاب

رشد ○ (درصد)	ارزش مبادلات(میلیارد ریال)		رشد ○ (درصد)	تعداد تراکنش‌ها(هزار)		
	۱۳۸۸	۱۳۸۷		۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۳۴۸/۵	۱۳۶۴۳۵	۳۰۴۱۷	۲۴۸/۳	۲۹۷۸۵	۸۵۵۱	کل تبادلات سحاب
۲۳۹/۰	۱۱۷۰۱۱	۲۶۶۵۵	۲۴۴/۵	۲۸۷۴۸	۸۳۴۶	خودپردازها
۳۷۷/۹	۱۷۹۰۱	۳۷۴۶	۲۳۸/۲	۶۷۹	۲۰۱	پایانه‌های شعب
☐	۱۱۵۲۳	۱۶	☐	۳۵۸	۴/۵	اینترنت

ساتنا

ترتیب ۱۹/۱ و ۹ برابر شد. این روند افزایشی در خصوص تبادلات بانک به بانک، تسویه نتیجه مبادلات اتاق پایاپای اسناد بانکی و مرکز شتاب و اسناد پوششی و تبادلات تسویه‌ای بانک مرکزی در ساتنا نیز قابل مشاهده است. بدین ترتیب، تعداد کل تبادلات انجام شده در ساتنا طی سال ۱۳۸۸ به حدود ۴/۷ میلیون عدد و مبلغ آن به ۷۷۰۱ هزار میلیارد ریال بالغ گردید که به ترتیب ۱۷/۵ و ۲/۶ برابر نسبت به سال ۱۳۸۷ افزایش نشان می‌دهند.

تداوم رویکرد مطلوب بانک مرکزی و شبکه بانکی کشور در جهت گسترش و ترویج استفاده از خدمات انتقال وجه آنی الکترونیک مشتری به مشتری از طریق سامانه تسویه ناخالص آنی (ساتنا) موجب رشد چشمگیر استفاده از این خدمات در سال ۱۳۸۸ گردید. بر این اساس، تعداد و مبلغ تبادلات مشتری به مشتری در سامانه مزبور در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال ۱۳۸۷ به

تعداد و مبلغ تبادلات در سامانه تسویه ناخالص آنی (ساتنا)

رشد ○ (درصد)	مبلغ(هزار میلیارد ریال)		رشد ○ (درصد)	تعداد		
	۱۳۸۸	۱۳۸۷		۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۱۷۷/۹	۱۰۸۷	۳۹۱	☐	۲۵۸۷۰۱	۲۰۴۰۸	بانک به بانک
☐	۱۳۳۳	۱۴۸	☐	۴۳۷۵۸۳۸	۲۲۸۶۴۶	مشتری به مشتری
۸۷/۰	۱۸۱۳	۹۷۰	۱۰۷/۷	۲۹۰۴۹	۱۳۹۸۳	تسویه سیستم‌ها و اتاق‌های پایاپای اسناد بانکی
۱۳۷/۰	۳۴۶۷	۱۴۶۳	۸۲/۸	۸۲۷۱	۴۵۲۴	اسناد پوششی و تبادلات تسویه‌ای بانک مرکزی
۱۵۹/۱	۷۷۰۱	۲۹۷۲	☐	۴۶۷۱۸۵۹	۲۶۷۵۶۱	جمع

تحولات بازار دارایی‌ها

بورس اوراق بهادار

و تنوع ابزارهای تامین مالی، بورس اوراق بهادار شاهد حضور گسترده معامله‌گران و رشد شاخص‌ها بود.

در سال ۱۳۸۸، کلیه شاخص‌های قیمت نسبت به سال گذشته با رشد همراه بودند. شاخص‌های قیمت «کل»، «مالی»، «صنعت»، «بازار اول»، «بازار دوم»، «پنجاه شرکت انتخابی» و «شاخص قیمت و سود نقدی» به ترتیب با ۵۷/۴، ۶۳/۷، ۵۶/۰، ۶۱/۹، ۴۱/۰، ۸۸/۷ و ۵۸/۸ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۸۷ روبه‌رو شدند.

شاخص‌های بورس اوراق بهادار تهران پس از افت در نیمه دوم سال ۱۳۸۷، از ابتدای سال ۱۳۸۸ تا مهر ماه همان سال روندی صعودی داشتند. پس از کاهش شاخص‌ها در ماه‌های آبان و آذر، مجدداً روند صعودی شاخص‌ها از دی ماه تا پایان سال ادامه یافت. در سال ۱۳۸۸، به دلیل پدیدار شدن علائم بهبود بازار جهانی و افزایش قیمت مواد خام، ورود تعداد دیگری از شرکت‌های اصل ۴۴ قانون اساسی به بورس، رکود بازارهای رقیب داخلی به ویژه بازار پول و مسکن

(۱۳۶۹=۱۰۰)

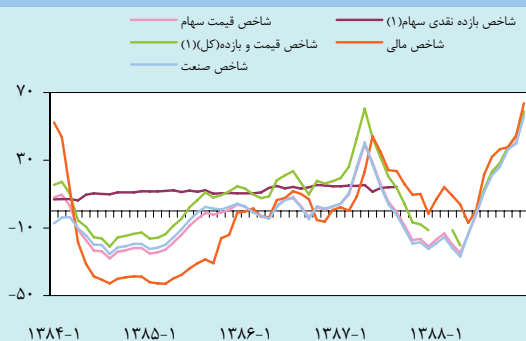
شاخص‌های بورس اوراق بهادار تهران

درصد تغییر	سال			شاخص قیمت و سود نقدی
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	
۵۸/۸	-۱۱/۳	۱۷/۶	۵۱۰۰۶/۰	۳۶۱۹۳/۱
۵۷/۴	-۲۱/۰	۲/۷	۱۲۵۳۶/۷	۱۰۰۸۱/۹
۶۳/۷	-۱/۶	۰/۵	۳۳۶۴۱/۶	۲۰۸۸۲/۵
۵۶/۰	-۲۲/۵	۲/۸	۹۶۲۹/۵	۷۹۶۶/۹
۸۸/۷	-۴۷/۹	-۱۹/۶	۵۴۹/۲	۵۵۹/۲
۶۱/۹	-۲۹/۲	-۷/۸	۱۰۳۳۶/۵	۹۰۱۶/۰
۴۱/۰	۱۳/۷	۲۰/۵	۱۷۷۱۰/۴	۱۱۰۴۶/۳

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

تغییرات شاخص‌های سهام (درصد تغییر هر ماه نسبت به ماه مشابه

سال قبل)

۱- از آذر ماه ۱۳۸۷، شرکت بورس اوراق بهادار اطلاعات این شاخص‌ها را ارائه نکرده است.

تعداد و ارزش سهام داد و ستد شده در سال ۱۳۸۸

نسبت به سال قبل به ترتیب ۷۸/۵ و ۳۴/۱ درصد افزایش یافت. همچنین، ارزش جاری بازار سهام نسبت به سال قبل با ۴۵/۱ درصد افزایش روبه‌رو بود. در سال ۱۳۸۸، تعداد ۵۴۷۷۹/۵ میلیون سهم از سهام شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی به ارزش تقریبی ۱۱۹۱۸۹/۸ میلیارد ریال توسط سازمان خصوصی‌سازی و شرکت‌های مادر تخصصی عرضه شد که نسبت به سال قبل از نظر تعداد و ارزش به ترتیب ۹۸/۹ و ۵۷/۱ درصد افزایش داشته است^(۱).

نماگرهای فعالیت بورس اوراق بهادار

درصد تغییر	سال			ارزش جاری بازار (میلیارد ریال)
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	
۴۵/۱	-۲/۸	۶۵۱۴۲۸/۰	۴۴۸۹۵۴/۹	۴۶۲۱۰۵/۳
				سهام داد و ستد شده
۷۸/۵	۱۰۵/۰	۸۵۶۲۵/۰	۴۷۹۷۵/۴	۲۳۴۰۰/۹
۳۴/۱	۸۸/۰	۱۸۴۱۶۶/۰	۱۳۷۳۸۵/۴	۷۳۰۷۴/۳
				عرضه سهام توسط بخش عمومی و بانک‌ها
۹۸/۹	۲۴۱/۰	۵۴۷۷۹/۵	۲۷۵۴۲/۷	۸۰۷۶/۸
۵۷/۱	۲۴۹/۲	۱۱۹۱۸۹/۸	۷۵۸۷۹/۶	۲۱۷۳۰/۰

بورس‌های کالایی

لحاظ حجم و ارزش معاملات به ترتیب ۳۱/۰ و ۹/۸ درصد نسبت به سال گذشته رشد داشت.

ارزش و وزن معاملات در تالار فلزات در سال مورد بررسی برابر با ۵۳۸۴۲/۰ میلیارد ریال و ۷۴۳۸/۵ هزار تن بود

طی سال ۱۳۸۸، در بورس کالای ایران ۱۴۶۶۶/۶ هزار

تن محصول به ارزش ۹۰۷۷۷/۵ میلیارد ریال مبادله شد که به

۱- در سال ۱۳۸۸، شرکت مخابرات ۴۳/۷ درصد از تعداد و ۷۰/۰ درصد از ارزش سهام سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی واگذار شده را به خود اختصاص داد.

۱۰۵/۵ و ۶۲۸۶/۳ درصد رشد و ذرت، کنجاله و چای به ترتیب ۲۹/۷، ۳۳/۸ و ۳/۱ درصد نسبت به سال ۱۳۸۷ کاهش داشت. در خرداد ماه ۱۳۸۸، برای اولین بار ده تن مرغ منجمد به ارزش ۲۲۸/۵ میلیون ریال در بورس کالا مبادله شد. بیشترین سهم از حجم و ارزش محصولات داد و ستد شده کشاورزی طی سال ۱۳۸۸ مربوط به ذرت به ترتیب با ۵۹/۴ و ۵۵/۵ درصد بود.

طی سال ۱۳۸۸، در بورس کالا ۷۰۵۲/۹ هزار تن فرآورده‌های نفتی به ارزش ۳۶۴۵۰/۷ میلیارد ریال داد و ستد شد که به لحاظ حجم ۶۲/۵ درصد و به لحاظ ارزش ۸۳/۰ درصد نسبت به سال ۱۳۸۷ افزایش داشت. بیشترین سهم از ارزش و حجم فرآورده‌های نفتی معامله شده طی سال ۱۳۸۸ مربوط به قیر و به ترتیب ۴۳/۲ و ۶۳/۸ درصد بود.

که نسبت به سال گذشته به لحاظ ارزش ۱۳/۳ درصد کاهش و به لحاظ حجم ۱۱/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد. طی سال ۱۳۸۸ در بورس کالا، هشت گروه محصول فلزی مورد معامله قرار گرفت. بیشترین سهم از ارزش و وزن فلزات معامله شده متعلق به فولاد بود.

طی این سال، در بورس کالا ۱۷۵/۲ هزار تن محصول کشاورزی به ارزش ۴۸۴/۸ میلیارد ریال مبادله شد که به لحاظ حجم ۱/۰ درصد افزایش و به لحاظ ارزش ۲۴/۷ درصد نسبت به سال ۱۳۸۷ کاهش داشت. از شش محصول مورد مبادله، جو، چای و گندم به ترتیب با ۲۱۷/۹، ۲۸ و ۵۸۰۰ درصد رشد و ذرت و کنجاله به ترتیب با ۱۳/۱ و ۳۰/۶ درصد کاهش در حجم داد و ستد روبه‌رو بودند. ارزش معاملات جو و گندم به ترتیب

معاملات بورس کالا (۱)

درصد تغییر	سال		
	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۶
۱/۰	-۳۶/۵	۱۷۵/۲	۱۷۳/۵
-۲۴/۷	-۱۶/۷	۴۸۴/۸	۶۴۳/۷
۱۱/۴	۳/۷	۷۴۳۸/۵	۶۶۷۹/۷
-۱۳/۳	۷/۰	۵۳۸۴۲/۰	۶۲۱۲۰/۶
۶۲/۵	□	۷۰۵۲/۹	۴۳۳۹/۲
۸۳/۰	□	۳۶۴۵۰/۷	۱۹۹۲۱/۰
۳۱/۰	۶۴/۴	۱۴۶۶۶/۶	۱۱۱۹۲/۴
۹/۸	۳۹/۷	۹۰۷۷۷/۵	۸۲۶۸۵/۳

۱- شامل معاملات نقدی، نسیه و سلف می‌باشد.

اوراق مشارکت

فروش رسید. همچنین در تاریخ نهم آبان ماه، سازمان توسعه برق ایران ۵۰۰۰ میلیارد ریال و شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران در هجدهم بهمن ماه ۲۰۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت منتشر کردند که تمامی آن به فروش رسید. در سال مورد بررسی، شهرداری‌های قم، تهران، اصفهان و مشهد به ترتیب ۴۰۰۰، ۱۰۰۰۰، ۲۰۰ و ۲۰۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت منتشر کردند که تمام مبلغ منتشر شده به فروش رسید. تمامی اوراق در

در سال ۱۳۸۸، از مجموع ۱۷۷۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت منتشر شده ۱۷۶۹۶/۸ میلیارد ریال آن به فروش رسید. اولین اوراق منتشر شده در سال مورد بررسی مربوط به شرکت سهامی برق منطقه‌ای تهران در ششم مهر ماه به ارزش ۵۰۰ میلیارد ریال بود که تمامی آن به فروش رسید. در یازدهم مهر ماه، شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران ۳۰۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت منتشر کرد که ۲۹۹۶/۸ میلیارد ریال آن به

بود که نسبت به پایان سال قبل به ترتیب ۷/۲ درصد کاهش و ۲/۳۵ درصد افزایش یافت.

بازار ارز و طلا

در سال ۱۳۸۷، نرخ اسعار جهان‌روا در برابر ریال عمدتاً متأثر از تحولات بازارهای بین‌المللی ارز بود. در این سال متوسط نرخ برابری این ژاپن، فرانک سوئیس، دلار آمریکا و یورو در مقابل ریال به ترتیب ۱۱/۷، ۶/۹، ۳/۶ و ۲/۷ درصد افزایش یافت و متوسط نرخ برابری پوند در مقابل ریال در بازار رسمی ۴/۴ درصد کاهش یافت.

مقایسه ضریب تغییرات^(۲) نرخ مرجع ارزها در بازار بین‌بانکی نشان می‌دهد که نرخ برابری اسعار عمده (بجز فرانک سوئیس) در این بازار در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال ۱۳۸۷ از نوسان کمتری برخوردار بود. همچنین، نرخ برابری فرانک سوئیس و پوند انگلیس در سال مورد بررسی به ترتیب بیشترین ضریب تغییرات را داشتند که مبین نوسان بیشتر نرخ آنها است. همچنین، در این دوره دلار آمریکا کمترین نوسان را در این بازار تجربه کرد.

سال ۱۳۸۸ دارای نرخ سود علی‌الحساب ۱۶ درصد و مدت اوراق بجز اوراق شهرداری‌های قم و تهران که سه‌ساله بود، بقیه اوراق چهارساله بود. در سال ۱۳۸۸، اوراق مشارکت دولتی- بودجه‌ای و اوراق مشارکت بانک مرکزی انتشار نیافت.

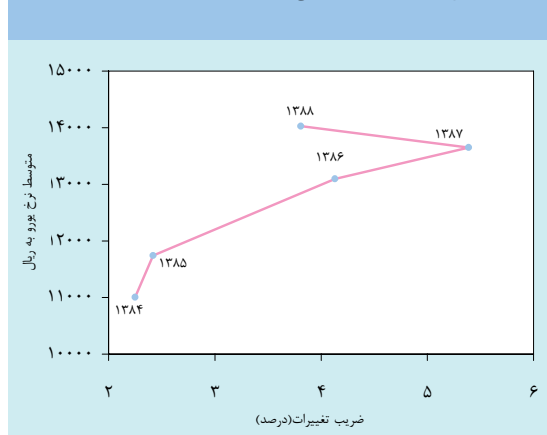
در پایان سال ۱۳۸۸، مانده سررسید نشده اوراق مشارکت نزد شبکه بانکی به ۴۸۶۶۴ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۱۳/۸ درصد رشد داشت. مانده اوراق مشارکت سررسید نشده دولت و شرکت‌ها و موسسات دولتی نزد شبکه بانکی به ترتیب به میزان ۱۴۰۵۳ و ۲۸۹۳۷ میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل، به ترتیب ۱۴/۶ درصد کاهش و ۳۴/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین، علی‌رغم عدم انتشار اوراق مشارکت توسط بانک مرکزی در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸، در پایان سال مورد بررسی، ۲۲۵ میلیارد ریال اوراق مشارکت بانک مرکزی^(۱) و ۵۴۴۹ میلیارد ریال اوراق مشارکت بخش غیردولتی نزد شبکه بانکی موجود

نرخ ارزهای عمده در بازار رسمی (ارز بین‌بانکی اصلی)

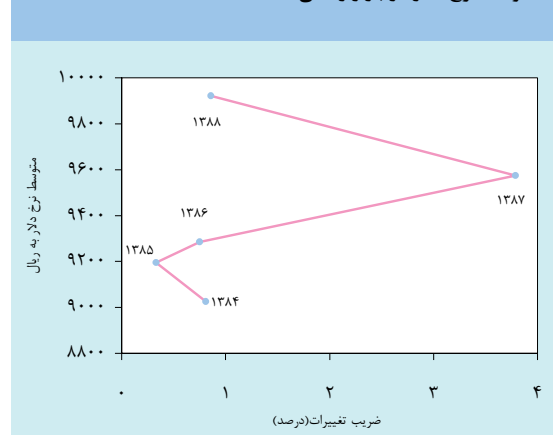
(ریال)

درصد تغییر متوسط سالانه	۱۳۸۸		۱۳۸۷		۱۳۸۶		
	ضریب تغییرات	متوسط سالانه	ضریب تغییرات	متوسط سالانه	ضریب تغییرات	متوسط سالانه	
۳/۶	۰/۸۶	۹۹۲۲	۳/۷۹	۹۵۷۴	۰/۷۵	۹۲۸۵	دلار
۲/۷	۳/۸۱	۱۴۰۲۵	۵/۳۹	۱۳۶۵۰	۴/۱۳	۱۳۰۹۶	یورو
-۴/۴	۴/۰۳	۱۵۸۳۲	۱۰/۲۵	۱۶۵۶۶	۱/۹۸	۱۸۶۳۶	پوند
۱۱/۷	۳/۵۹	۱۰۶۸۰	۹/۵۲	۹۵۶۴	۵/۱۶	۸۱۰۳	یک‌صدین ژاپن
۶/۹	۴/۵۸	۹۳۲۷	۲/۷۶	۸۷۲۷	۴/۹۷	۷۹۸۶	فرانک سوئیس

تحولات نرخ یورو در بازار رسمی

تحولات نرخ دلار در بازار رسمی

۱- شایان ذکر است اوراق مذکور از طرف بانک‌های صادرات و کشاورزی تسویه شده است، لیکن به دلیل اشکال در ثبت به موقع اسناد، هنوز در آمار منعکس می‌باشد.

۲- انحراف معیار تقسیم بر میانگین

درصد رشد داشت. در این بازار نیز بانک مرکزی با اختصاص بیش از ۹۸ درصد (معادل ۳۷۳۰۳ میلیون دلار) فروش ارز سال ۱۳۸۸ به خود، تامین کننده اصلی ارز بازار بود.

(میلیون دلار) خلاصه معاملات بازار بین بانکی ارز

درصد تغییر	سال			
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	
-۱۷/۷	۱۵۳۲۰	۱۸۶۱۹	۱۶۷۹۳	بازار اصلی
	۲۸/۷	۳۳/۰	۳۹/۵	سهم (درصد)
۰/۵	۳۸۰۲۴	۳۷۸۱۹	۲۵۷۴۲	بازار فرعی
	۷۱/۳	۶۷/۰	۶۰/۵	سهم (درصد)
-۵/۵	۵۳۳۴۴	۵۶۴۳۸	۴۲۵۳۵	جمع کل

در سال ۱۳۸۸، در پی کاهش ارزش یورو در بازارهای جهانی و افزایش محدودیت‌های بین‌المللی از سهم این ارز در مبادلات بین بانکی ارز کاسته شد و سهم درهم امارات و دلار آمریکا افزایش یافت. در این سال سهم یورو از مبادلات بازار بین بانکی ارز نسبت به رقم متناظر سال قبل حدود ۶/۰ واحد درصد کاهش یافت و به ۷۶/۷ درصد رسید. در مقابل، مجموع سهم دلار آمریکا و درهم امارات با ۶/۶ واحد درصد افزایش به ۲۲/۶ درصد افزایش یافت.

روند قیمت‌ها

شاخص‌های بهای کالاها و خدمات مصرفی و تولیدکننده طی دوره ۸۷-۱۳۸۵ با روندی افزایشی مواجه بودند، اما در سال ۱۳۸۸ هر دو شاخص روند شدیداً کاهشی داشتند. در این سال رشد شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی از ۲۵/۴ درصد در سال ۱۳۸۷ به ۱۰/۸ درصد و رشد شاخص بهای تولیدکننده از ۲۰/۹ درصد در سال ۱۳۸۷ به ۷/۴ درصد محدود گردید. شاخص بهای کالاهای صادراتی در سال ۱۳۸۸ به میزان ۶/۸ درصد نسبت به سال گذشته کاهش یافت. این شاخص در سال ۱۳۸۷ به میزان ۲۲/۱ درصد افزایش یافته بود.

در سال ۱۳۸۸، قیمت طلا در بازار داخلی تحت تاثیر قیمت جهانی طلا، تورم داخلی و نرخ بازدهی نگهداری سایر دارایی‌ها افزایش یافت. در سال مزبور، نیم سکه با ۱۸/۱ درصد تغییر از بیشترین افزایش و سکه تمام بهار آزادی با ۶/۷ درصد تغییر از کمترین افزایش قیمت برخوردار بودند.

(هزار ریال) متوسط قیمت قطعات مختلف سکه طلا

درصد تغییر	سال			
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	
۱۶/۷	۶۳۱	۵۴۱	۴۷۰	ربع سکه
۱۸/۱	۱۲۴۱	۱۰۵۱	۸۸۳	نیم سکه
۶/۷	۲۴۷۱	۲۳۱۶	۱۹۰۷	سکه تمام بهار آزادی
۱۷/۷	۲۴۱۸	۲۰۵۵	۱۷۲۹	سکه تمام طرح جدید

مبادلات ارزی در بازار بین بانکی

در سال ۱۳۸۸، معادل ۵۳۳۴۴ میلیون دلار ارز (دلار، یورو، درهم امارات و سایر ارزها) در بازار بین بانکی معامله شد که نسبت به سال قبل حدود ۵/۵ درصد کاهش نشان می‌دهد. در این سال نیز روند صعودی سهم بازار فرعی از کل معاملات بازار بین بانکی تداوم یافت و به ۷۱/۳ درصد رسید. افزایش سهم مبادلات نقدی در مبادلات خارجی به دلیل گسترش محدودیت‌های بین‌المللی و سهولت معامله در بازار فرعی از علل عمده افزایش سهم این بازار در مجموع مبادلات بود.

در این سال معادل دلاری معاملات انجام شده در بازار اصلی حدود ۱۷/۷ درصد نسبت به رقم مشابه سال قبل کاهش یافت و به ۱۵۳۲۰ میلیون دلار رسید. بانک مرکزی با اختصاص بیش از ۷۷/۶ درصد (معادل ۱۱۸۸۴ میلیون دلار) فروش ارز بازار اصلی به خود، همچنان تامین کننده اصلی ارز در این بازار بود.

ارزش کل معاملات بازار فرعی ارز در سال ۱۳۸۸ معادل ۳۸۰۲۴ میلیون دلار بود که نسبت به رقم مشابه سال قبل ۰/۵

بررسی تغییرات قیمت ۳۵۹ قلم کالا و خدمت مشمول شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در سال ۱۳۸۸ نشان‌دهنده آن است که ۲۰ قلم از این کالاها و خدمات که در مجموع حدود ۳۷/۵ درصد از وزن سبد شاخص را تشکیل می‌دهند، حدود ۶۴/۴ درصد از افزایش شاخص بهای کل در این دوره را توضیح می‌دهند. از بین این اقلام، گروه «ارزش اجاری مسکن شخصی» بالاترین سهم از رشد شاخص کل را به میزان ۲۵/۵ درصد داشت. شاخص «ارزش اجاری مسکن شخصی» رشدی معادل ۱۳/۳ درصد و شاخص «اجاره بهای مسکن غیرشخصی»، رشدی به میزان ۱۲/۸ درصد نسبت به سال قبل داشتند. تغییرات شاخص بهای دو گروه مذکور در سال ۱۳۸۷ به ترتیب به میزان ۲۸/۲ و ۲۸/۶ درصد بود.

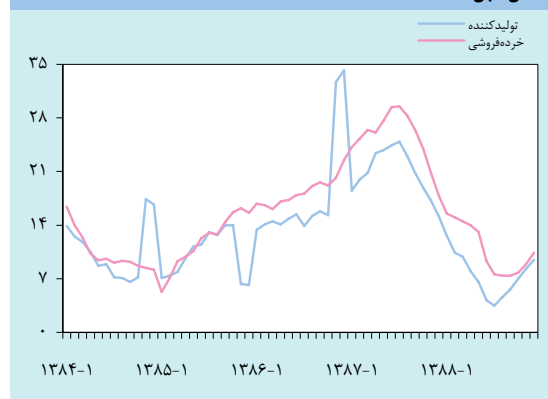
در بین گروه‌های اختصاصی، شاخص بهای «خدمت» با برخورداری از رشدی برابر ۱۴/۳ درصد در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال گذشته و ضریب اهمیت نسبی ۴۲/۸۷ درصد، معادل ۶۰/۹ درصد از افزایش شاخص بهای کل را به خود اختصاص داد. در میان گروه‌های اصلی، متوسط شاخص بهای «مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت‌ها» با رشدی معادل ۱۲/۲ درصد با توجه به ضریب اهمیت آن در تشکیل شاخص کل، سهمی معادل ۳۴/۹ درصد در رشد شاخص کل داشت. در میان گروه‌های اصلی و فرعی منتخب، شاخص بهای «دخانیات» بیشترین رشد را طی سال ۱۳۸۸ نسبت به سال قبل به میزان ۳۰/۱ درصد داشت. رشد شاخص این گروه در سال ۱۳۸۷ به میزان ۱۹/۳ درصد بود. پس از این گروه اصلی، شاخص بهای گروه فرعی «گوشت» بیشترین رشد را طی سال مذکور به میزان ۲۰/۴ درصد داشت. رشد شاخص این گروه طی سال ۱۳۸۷ به میزان ۲۵/۴ درصد بود. در سال ۱۳۸۸، شاخص بهای گروه‌های فرعی «غلات و نان»، «برق، گاز و سایر سوخت‌ها» و «روغن‌ها و چربی‌ها» به ترتیب به میزان ۳/۴ و ۳/۱ و ۶/۶ درصد کاهش یافتند. سه گروه مذکور در سال ۱۳۸۷ به ترتیب به میزان ۵۷/۳، ۸/۸ و ۲۷/۹ درصد افزایش یافته بودند.

رشد شاخص‌های قیمت (۱۳۸۳=۱۰۰)

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی	درصد تغییر متوسط شاخص نسبت به سال قبل		
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶
شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی	۱۰/۸	۲۵/۴	۱۸/۴
شاخص بهای تولیدکننده	۷/۴	۲۰/۹	۱۴/۹
شاخص بهای کالاهای صادراتی	-۶/۸	۲۲/۱	۲۳/۳

رشد شاخص‌های قیمت (درصد تغییر هر ماه نسبت به ماه مشابه

سال قبل)(۱۳۸۳=۱۰۰)

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی

متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در سال ۱۳۸۸ حدود ۱۰/۸ درصد نسبت به سال قبل رشد داشت. بررسی تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی طی دوازده ماهه منتهی به هر ماه نسبت به دوره مشابه سال قبل نشان می‌دهد که این نرخ از ۸/۷ درصد در مرداد ماه ۱۳۸۵ با روندی افزایشی به ۲۵/۹ درصد در دی و بهمن ۱۳۸۷ رسید، اما از اسفند ۱۳۸۷ تا پایان سال ۱۳۸۸ همواره روندی کاهشی داشته است. همچنین، تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در هر ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل از فروردین ۱۳۸۵ تا مهر ماه ۱۳۸۷ همواره روند افزایشی داشته و در مهر ماه ۱۳۸۷ به ۲۹/۵ درصد رسید. تغییرات مذکور که از آبان ماه ۱۳۸۷ با روند کاهشی همراه بود، در پایان همان سال به ۱۷/۸ درصد و در اسفند ماه ۱۳۸۸ به ۱۰/۴ درصد محدود گردید.

«مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت‌ها» و «رستوران و هتل» چشمگیر بوده است.

تورم در استان‌ها

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در استان‌های تهران، اصفهان، خراسان رضوی و فارس در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال قبل به ترتیب ۱۱/۰، ۱۰/۸، ۱۲/۸ و ۸/۲ درصد افزایش داشت. استان تهران به دلیل داشتن ضریب اهمیت نسبی حدود ۳۳/۱ درصد، معادل ۳۳/۸ درصد از افزایش شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی را در سال مورد بررسی به خود اختصاص داد. در سال ۱۳۸۸، در بین استان‌های کشور، قم و گلستان به ترتیب با ۱۴/۰ و ۱۳/۱ درصد بالاترین و استان‌های بوشهر، خوزستان و قزوین به ترتیب با ۷/۵، ۷/۹ و ۸/۰ درصد پایین‌ترین نرخ تورم را داشتند.

همچنین، شاخص بهای گروه‌های اصلی «بهداشت و درمان»، «تحصیل»، «رستوران و هتل»، «کالاها و خدمات متفرقه»، «پوشاک و کفش»، «تفریح و امور فرهنگی»، «حمل و نقل»، «اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه» و «ارتباطات» در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال قبل به ترتیب ۱۸/۹، ۱۵/۹، ۱۵/۵، ۱۲/۶، ۱۰/۳، ۸/۸، ۵/۹، ۴/۲ و ۰/۴ درصد افزایش یافت. نرخ رشد مشابه گروه‌های مذکور در سال ۱۳۸۷ به ترتیب ۲۳/۳، ۱۴/۷، ۲۹/۸، ۲۳/۹، ۲۱/۰، ۱۰/۲، ۱۷/۶، ۲۳/۸ و ۰/۲- درصد بود. به طور کلی، بجز شاخص بهای سه گروه «دخانیات»، «ارتباطات» و «تحصیل» نرخ رشد سایر گروه‌های اصلی در سال ۱۳۸۸ کمتر از سال ۱۳۸۷ بود. در این میان، کاهش نرخ رشد گروه‌های «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها»، «اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه»،

(۱۳۸۳=۱۰۰)

نرخ تورم در استان‌های منتخب (۱)

اثر مستقیم بر تغییرات شاخص کل (درصد)	نرخ تورم (درصد)			اهمیت نسبی در سال پایه			
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۸	۱۳۸۷		
۳۳/۸	۳۵/۴	۳۳/۵	۱۱/۰	۲۷/۶	۱۹/۲	۳۳/۱	تهران
۸/۳	۸/۳	۸/۰	۱۰/۸	۲۵/۵	۱۷/۷	۸/۲	اصفهان
۷/۲	۵/۶	۶/۰	۱۲/۸	۲۳/۰	۱۷/۸	۶/۱	خراسان رضوی
۴/۶	۵/۸	۶/۰	۸/۲	۲۴/۲	۱۸/۱	۶/۱	فارس
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰/۸	۲۵/۴	۱۸/۴	۱۰۰/۰	شاخص کل

۱- این استان‌ها بیشترین ضریب اهمیت در سال پایه ۱۳۸۳ را در میان سایر استان‌های کشور دارند.

سایر شاخص‌های قیمت

شاخص بهای تولیدکننده

شاخص گروه اختصاصی «ساخت (صنعت)» با رشدی به میزان ۳/۰ درصد، سهم ۱۹/۲ درصدی در افزایش شاخص کل داشت.

در بین گروه‌های اصلی تشکیل‌دهنده شاخص بهای تولیدکننده در سال ۱۳۸۸، شاخص بهای گروه اصلی «کشاورزی، شکار و جنگلداری» با برخورداری از نرخ رشدی به میزان ۱۱/۷ درصد نسبت به سال قبل حدود ۳۵/۷ درصد، شاخص بهای «ساخت (صنعت)» با رشدی به میزان ۳/۰ درصد حدود ۱۹/۲ درصد و شاخص بهای «حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات» با ۶/۰ درصد افزایش نسبت به سال قبل حدود ۱۵/۱ درصد از افزایش شاخص کل را به خود اختصاص دادند.

طی سال ۱۳۸۸، متوسط شاخص بهای تولیدکننده نسبت به سال قبل رشدی برابر ۷/۴ درصد داشت. رشد این شاخص در سال ۱۳۸۷ به میزان ۲۰/۹ درصد بود. در بین گروه‌های اختصاصی، شاخص بهای گروه «خدمات» با برخورداری از نرخ رشدی به میزان ۱۱/۱ درصد بالاترین سهم از افزایش شاخص کل به میزان ۴۳/۵ درصد را به خود اختصاص داد. پس از گروه «خدمات»، شاخص بهای گروه اختصاصی «کشاورزی، شکار، جنگلداری و ماهیگیری» با برخورداری از رشدی به میزان ۱۱/۸ درصد، موجب افزایش ۳۷/۳ درصدی شاخص بهای کل گردید.

تحلیل هزینه و رفاه خانوار

براساس آمار هزینه و درآمد خانوارها در مناطق شهری کشور در سال ۱۳۸۸، متوسط هزینه خانوار به رقم ۱۲۷/۱ میلیون ریال رسید که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۱۰/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این دوره، بیشترین رشد هزینه‌ها به گروه‌های «بهداشت و درمان»، «تفریح و امور فرهنگی» و «پوشاک و کفش» به ترتیب به میزان ۲۴/۹، ۲۱/۸ و ۲۰/۷ درصد اختصاص داشت. در این دوره، هزینه مربوط به گروه «ارتباطات» با کاهش مواجه شد.

مقایسه رشد متوسط هزینه خانوار با شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری نشان می‌دهد متوسط هزینه واقعی خانوارها در مقایسه با مدت مشابه سال قبل با ۰/۶ درصد کاهش روبه‌رو بوده است. براساس برآورد مقدماتی اداره حساب‌های اقتصادی بانک مرکزی، در سال ۱۳۸۸، مصرف خصوصی کل کشور به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۳ حدود ۳/۷ درصد رشد داشته است. با توجه به کاهش بعد خانوار به میزان ۲/۶ درصد و افزایش مصرف خصوصی کل کشور، انتظار می‌رود روند بهبود شاخص‌های توزیع درآمد در سال ۱۳۸۸ نیز تداوم یابد.

مقایسه میزان افزایش شاخص‌های مربوط به دستمزد نشان می‌دهد که در سال ۱۳۸۸، میزان افزایش حداقل دستمزد اسمی و شاخص ضریب حقوق کارمندان در سطحی بالاتر از تورم بوده است. در این سال شاخص دستمزد کارگران ساختمانی در مقایسه با تورم از رشد کمتری برخوردار بود. رکود حاکم بر بخش مسکن در کاهش تقاضا برای خدمات ساختمانی و رشد محدود شاخص آن موثر بوده است.

با توجه به سهم بالای کارکنان دولت و جامعه کارگری از کل شاغلان کشور، می‌توان انتظار داشت که به طور متوسط افزایش سطح درآمد خانوارها در سال ۱۳۸۸ بیش از میزان تورم بوده و خانوارها با رشد درآمد حقیقی مواجه بوده‌اند.

در سال ۱۳۸۸، متوسط شاخص بهای «سایر فعالیت‌های خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی» بالاترین میزان رشد را به میزان ۲۴/۱ درصد در بین گروه‌های اصلی شاخص بهای تولیدکننده داشت. در این سال بجز گروه اصلی «آموزش»، رشد تمامی گروه‌های اصلی و اختصاصی نسبت به رشد متناظر سال قبل کاهش یافت. در این میان، کاهش رشد گروه «ساخت (صنعت)» از ۲۲/۳ درصد در سال ۱۳۸۷ به ۳/۰ درصد در سال ۱۳۸۸ بسیار چشمگیر بود.

شاخص بهای کالاهای صادراتی

متوسط شاخص بهای کالاهای صادراتی در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال قبل ۶/۸ درصد کاهش داشت. این شاخص در سال ۱۳۸۷ به میزان ۲۲/۱ درصد افزایش یافته بود. در بین گروه‌های تشکیل‌دهنده این شاخص، شاخص گروه «محصولات نباتی» از بالاترین نرخ رشد به میزان ۱۷/۶ درصد برخوردار بود. پس از گروه «محصولات نباتی»، گروه «مواد نسجی و مصنوعات از این مواد» بالاترین رشد به میزان ۷/۱ درصد را داشت.

متوسط شاخص بهای گروه‌های «محصولات صنایع غذایی، نوشابه‌ها و توتون»، «انواع کفش»، «مصنوعات ساخته شده از انواع سنگ»، «وسایل نقلیه زمینی و تجهیزات تریلی»، «محصولات حیوانی» و «دستگاه‌ها و لوازم اپتیک، دقت‌سنجی و پزشکی» به ترتیب با نرخ‌های رشد ۶/۰، ۳/۸، ۳/۶، ۳/۱، ۱/۴ و ۱/۴ درصد روبه‌رو بودند. سایر گروه‌های شاخص بهای کالاهای صادراتی از رشد منفی برخوردار بودند. در این میان، متوسط شاخص بهای سه گروه «فلزات معمولی و مصنوعات آنها»، «محصولات صنایع شیمیایی و صنایع وابسته» و «چربی‌ها و روغن‌های حیوانی و نباتی» نسبت به سال قبل به ترتیب به میزان ۳۴/۹، ۲۹/۸ و ۱۸/۲ درصد از بیشترین کاهش برخوردار بودند. سه گروه مذکور در سال ۱۳۸۷ به ترتیب به میزان ۲۵/۷، ۲۷/۷ و ۳۶/۹ درصد افزایش یافته بودند.

حداقل دستمزد ماهانه، شاخص ضریب حقوق کارمندان و شاخص خدمات ساختمانی

سال					
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
۲۶۳۵/۲	۲۱۹۶/۰	۱۸۳۰/۰	۱۵۰۰/۰	۱۲۶۶/۸	حداقل مزد اسمی (هزار ریال)
(۲۰/۰)	(۲۰/۰)	(۲۲/۰)	(۱۸/۴)	(۱۸/۸)	
۲۰۳/۰۰	۱۸۳/۳۰	۱۴۶/۲۰	۱۲۳/۵۰	۱۱۰/۳۵	متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی (۱۳۸۳=۱۰۰)
(۱۰/۸)	(۲۵/۴)	(۱۸/۴)	(۱۱/۹)	(۱۰/۴)	
۱۲۹۸/۰	۱۱۹۸/۰	۱۲۵۱/۷	۱۲۱۴/۶	۱۱۴۰/۰	حداقل مزد واقعی (هزار ریال)
(۸/۴)	(-۴/۳)	(۳/۱)	(۵/۸)	(۷/۶)	
۲۶۹/۸	۲۴۶/۳	۱۸۲/۹	۱۴۰/۱	۱۱۸/۱	شاخص خدمات ساختمانی
(۹/۶)	(۳۴/۶)	(۳۰/۵)	(۱۸/۶)	(-)	
۶۰۰	۴۹۰	۴۵۴	۴۳۰	۳۸۰	ضریب حقوق کارکنان (بدون واحد)
(۲۲/۴)	(۷/۹)	(۵/۶)	(۱۳/۲)	(۸/۶)	
۳-۵	۳-۵	۳-۵	۳-۵	۳-۵	درصد افزایش سالانه
۲۵/۴-۲۷/۴	۱۰/۹-۱۲/۹	۸/۶-۱۰/۶	۱۶/۲-۱۸/۲	۱۱/۶-۱۳/۶	جمع افزایش

ماخذ: مصوبات وزارت کار و امور اجتماعی

جداول آماری

فهرست جداول آماری

انرژی

- ۴۰- مصرف انرژی‌های اولیه جهان
۴۱- ذخایر اثبات شده نفت خام جهان
۴۲- تولید نفت جهان
۴۳- مصرف نفت جهان
۴۴- تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک
۴۵- متوسط قیمت‌های تک‌محموله‌ای (Spot) نفت خام طی سال ۲۰۰۹ و سه ماهه اول ۲۰۱۰
۴۶- صادرات نفت ایران
۴۶- مصرف داخلی فرآورده‌های نفتی
۴۶- توزیع جغرافیایی صادرات نفت خام ایران
۴۷- مصرف گاز طبیعی
۴۷- تولید برق
۴۷- مصرف برق

کشاورزی

- ۴۸- برآورد تولید و سطح زیر کشت محصولات عمده زراعی
۴۸- تسهیلات اعطایی بانک کشاورزی برحسب نوع عقود اسلامی
۴۹- تولید محصولات دامی
۴۹- عملکرد محصولات عمده زراعی و باغی
۴۹- قیمت تضمینی خرید محصولات کشاورزی

صنعت و معدن

- ۵۰- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی در فصل صنعت و معدن و طرح تحقیقات اساسی بخش صنعت و معدن
۵۰- پرداخت‌های بانک صنعت و معدن
۵۱- عملکرد صنایع پتروشیمی

ساختمان و مسکن

- ۵۱- تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولت در بخش مسکن
۵۲- تسهیلات اعطایی بانک مسکن
۵۲- سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان‌های جدید مناطق شهری (به قیمت‌های جاری)
۵۲- پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های مناطق شهری
۵۳- ساختمان‌های شروع شده توسط بخش خصوصی در مناطق شهری
۵۴- ساختمان‌های تکمیل شده توسط بخش خصوصی در مناطق شهری
۵۵- شاخص‌های ساختمانی

حمل و نقل

- ۵۵- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولت در فصل حمل و نقل

جمعیت و سیاست‌های اشتغال‌زایی

- ۵۶- ۲۹- توزیع جمعیت کل کشور برحسب مناطق شهری و روستایی
- ۵۶- ۳۰- میزان حداقل مزد اسمی و واقعی ماهانه
- ۵۶- ۳۱- شاخص‌های کیفیت آموزش در ایران
- ۵۷- ۳۲- دانش‌آموزان مدارس کشور
- ۵۷- ۳۳- مدارس، کلاس‌ها و کادر آموزشی
- ۵۸- ۳۴- ترکیب دانش‌آموزان مقاطع مختلف تحصیلی در مناطق شهری و روستایی
- ۵۸- ۳۵- دانش‌آموزان مقاطع مختلف تحصیلی برحسب جنس
- ۵۸- ۳۶- دانش‌آموزان مدارس غیرانتفاعی در مقاطع مختلف تحصیلی
- ۵۹- ۳۷- دانشجویان دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی دولتی
- ۵۹- ۳۸- دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی

بودجه و وضع مالی دولت

- ۶۰- ۳۹- وضع مالی دولت (به استثنای درآمدها و پرداخت‌های اختصاصی)
- ۶۱- ۴۰- درآمدهای مالیاتی (به استثنای درآمدهای اختصاصی)
- ۶۲- ۴۱- سایر درآمدهای دولت (به استثنای درآمدهای اختصاصی)
- ۶۳- ۴۲- واگذاری و تملک دارایی‌های مالی

بخش خارجی اقتصاد

- ۶۴- ۴۳- وزن صادرات گمرکی
- ۶۵- ۴۴- ارزش صادرات گمرکی
- ۶۶- ۴۵- وزن واردات گمرکی براساس طبقه‌بندی بین‌المللی کالا
- ۶۸- ۴۶- ارزش واردات گمرکی براساس طبقه‌بندی بین‌المللی کالا
- ۷۰- ۴۷- موازنه پرداخت‌ها

پول و اعتبار

- ۷۲- ۴۸- خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های سیستم بانکی
- ۷۳- ۴۹- بدهی بخش غیردولتی به بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی
- ۷۴- ۵۰- نقدینگی

تحولات بازار دارایی‌ها

- ۷۵- ۵۱- فعالیت بورس اوراق بهادار تهران
- ۷۵- ۵۲- خلاصه وضعیت انتشار اوراق مشارکت در سال ۱۳۸۸

روند قیمت‌ها

- ۷۶- ۵۳- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری
- ۷۷- ۵۴- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای تولیدکننده
- ۷۸- ۵۵- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای کالاهای صادراتی ایران

تحلیل هزینه و رفاه خانوار

- ۷۹- ۵۶- متوسط هزینه ناخالص سالانه خانوار به قیمت‌های جاری در مناطق شهری برحسب گروه‌های هزینه
- ۷۹- ۵۷- متوسط هزینه حقیقی ناخالص سالانه خانوار در مناطق شهری برحسب گروه‌های هزینه

مصرف انرژی‌های اولیه جهان (۱)

(میلیون تن معادل نفت)

	۲۰۰۹					▲۲۰۰۸						
	جمع کل	برق‌آبی	انرژی هسته‌ای	زغال‌سنگ	گاز طبیعی	نفت	جمع کل	برق‌آبی	انرژی هسته‌ای	زغال‌سنگ	گاز طبیعی	نفت
آمریکای شمالی	۲۶۶۴/۴	۱۵۸/۳	۲۱۲/۷	۵۳۱/۳	۷۳۶/۶	۱۰۲۵/۵	۲۸۰۴/۱	۱۵۹/۷	۲۱۵/۹	۶۰۲/۱	۷۴۷/۴	۱۰۷۹/۰
ایالات متحده آمریکا	۲۱۸۲/۰	۶۲/۲	۱۹۰/۲	۴۹۸/۰	۵۸۸/۷	۸۴۲/۹	۲۳۰۲/۴	۵۸/۲	۱۹۲/۰	۵۶۴/۱	۵۹۹/۵	۸۸۸/۵
کانادا	۳۱۹/۲	۹۰/۲	۲۰/۳	۲۶/۵	۸۵/۲	۹۷/۰	۳۳۵/۳	۹۲/۹	۲۱/۶	۳۰/۸	۸۸/۴	۱۰۱/۷
مکزیک	۱۶۳/۲	۶/۰	۲/۲	۶/۸	۶۲/۷	۸۵/۶	۱۶۶/۴	۸/۶	۲/۳	۷/۲	۵۹/۴	۸۸/۹
آمریکای جنوبی و مرکزی	۵۶۲/۹	۱۵۸/۴	۴/۷	۲۲/۵	۱۲۱/۲	۲۵۶/۰	۵۶۸/۹	۱۵۴/۴	۴/۸	۲۴/۰	۱۲۶/۹	۲۵۸/۸
اروپا و آسیای میانه	۲۷۷۰/۰	۱۸۲/۰	۲۶۵/۰	۴۵۶/۴	۹۵۲/۸	۹۱۳/۹	۲۹۵۵/۸	۱۸۱/۰	۲۷۶/۸	۵۱۶/۷	۱۰۲۴/۶	۹۵۶/۷
کشورهای مستقل مشترک‌المنافع	۹۵۴/۵	۵۵/۳	۵۸/۶	۱۵۳/۳	۵۰۳/۲	۱۸۴/۱	۱۰۲۶/۷	۵۳/۱	۶۰/۰	۱۷۷/۲	۵۴۴/۲	۱۹۲/۳
نروژ	۴۲/۵	۲۸/۸	۰/۰	۰/۳	۳/۷	۹/۷	۴۶/۱	۳۱/۸	۰/۰	۰/۵	۳/۹	۹/۹
انگلستان	۱۹۸/۹	۱/۲	۱۵/۷	۲۹/۷	۷۷/۹	۷۴/۴	۲۱۰/۹	۱/۲	۱۱/۹	۳۵/۵	۸۴/۴	۷۷/۹
سایر	۱۵۷۴/۲	۹۶/۷	۱۹۰/۷	۲۷۳/۰	۳۶۸/۰	۶۴۵/۷	۱۶۷۲/۲	۹۵/۰	۲۰۴/۹	۳۰۳/۵	۳۹۲/۲	۶۷۶/۶
خاورمیانه	۶۵۹/۰	۲/۴	۰/۰	۹/۲	۳۱۱/۰	۳۳۶/۳	۶۳۵/۵	۲/۸	۰/۰	۹/۲	۲۹۸/۷	۳۲۴/۸
آفریقا	۳۶۰/۸	۲۲/۰	۲/۷	۱۰۷/۳	۸۴/۶	۱۴۴/۲	۳۶۵/۹	۲۲/۳	۳/۰	۱۱۱/۱	۸۶/۵	۱۴۳/۰
آسیا پاسیفیک	۴۱۴۷/۲	۲۱۷/۱	۱۲۵/۳	۲۱۵۱/۶	۴۴۶/۹	۱۲۰۶/۲	۳۹۸۵/۰	۲۱۱/۱	۱۱۹/۷	۲۰۲۳/۴	۴۳۳/۲	۱۱۹۷/۵
جمع کل جهان	۱۱۱۶۴/۳	۷۴۰/۳	۶۱۰/۵	۳۲۷۸/۳	۲۶۵۳/۱	۳۸۸۲/۱	۱۱۳۱۵/۲	۷۳۱/۴	۶۲۰/۲	۳۲۸۶/۴	۲۷۱۷/۳	۳۹۵۹/۹
کل غیر اوپک	۱۰۵۰۸/۹	۷۱۷/۳	۶۱۰/۵	۳۲۷۶/۲	۲۳۲۹/۵	۳۵۷۵/۳	۱۰۶۸۰/۳	۷۰۷/۵	۶۲۰/۲	۳۲۸۴/۵	۲۴۰۳/۵	۳۶۶۴/۷
کشورهای عضو OECD	۵۲۱۷/۱	۲۹۸/۸	۵۰۷/۳	۱۰۳۶/۳	۱۳۰۲/۰	۲۰۷۲/۷	۵۵۰۷/۳	۳۰۱/۹	۵۱۶/۲	۱۱۵۹/۲	۱۳۴۶/۹	۲۱۸۲/۷
اوپک (۲)	۶۵۵/۴	۲۲/۹	۰/۰	۲/۱	۳۲۳/۷	۳۰۶/۸	۶۳۴/۹	۲۴/۰	۰/۰	۲/۰	۳۱۳/۸	۲۹۵/۲
ایران	۲۰۴/۸	۱/۳	۰/۰	۱/۴	۱۱۸/۵	۸۳/۶	۱۹۵/۳	۱/۷	۰/۰	۱/۳	۱۰۷/۴	۸۴/۹

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۰

۱- کلیه ارقامی که پس از گرد کردن کمتر از ۰/۱ بوده‌اند، معادل صفر فرض شده‌اند.
 ۲- عراق، لیبی، انگولا، اندونزی و نیجریه را شامل نمی‌شود.

جدول شماره ۲

ذخایر اثبات شده نفت خام جهان

(میلیارد بشکه)

سهام (درصد)	درصد تغییر		سال						
	۲۰۰۹	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۰۸	۲۰۰۹	▲۲۰۰۸	▲۲۰۰۷	▲۱۹۹۰	▲۱۹۸۰
۵/۵	۵/۵	-۰/۲	۳/۷	۷۳/۳	۷۳/۴	۶۸/۹	۹۶/۳	۹۲/۵	آمریکای شمالی
۲/۱	۲/۱	۰/۰	-۶/۸	۲۸/۴	۲۸/۴	۳۰/۴	۳۳/۸	۳۶/۵	ایالات متحده آمریکا
۲/۵	۲/۵	۰/۰	۱۷/۷	۳۳/۲	۳۳/۲	۱۸/۳	۱۱/۲	۸/۷	کانادا
۰/۹	۰/۹	-۱/۵	-۲/۶	۱۱/۷	۱۱/۹	۲۰/۲	۵۱/۳	۴۷/۲	مکزیک
۱۴/۹	۱۴/۹	۰/۰	۶۱/۰	۱۹۸/۹	۱۹۸/۹	۹۷/۹	۷۱/۵	۲۶/۷	آمریکای جنوبی و مرکزی
۱۰/۳	۱۰/۳	-۰/۳	-۰/۷	۱۳۶/۹	۱۳۷/۲	۱۰۸/۵	۸۰/۸	۹۸/۶	اروپا و آسیای میانه
۹/۲	۹/۲	-۰/۱	۰/۲	۱۲۲/۹	۱۲۳/۰	۸۷/۷	۶۳/۳	۸۲/۰	کشورهای مستقل مشترک المنافع
۰/۵	۰/۶	-۵/۵	-۸/۳	۷/۱	۷/۵	۱۱/۴	۸/۶	۴/۰	نروژ
۰/۲	۰/۲	۰/۰	-۹/۷	۳/۱	۳/۱	۴/۷	۴/۰	۸/۴	انگلستان
۰/۳	۰/۳	۳/۴	-۵/۷	۳/۸	۳/۷	۴/۸	۴/۹	۴/۲	سایر
۵۶/۶	۵۶/۶	۰/۱	-۰/۲	۷۵۴/۲	۷۵۳/۷	۶۹۶/۷	۶۵۹/۶	۳۶۲/۴	خاورمیانه
۹/۶	۹/۶	۰/۲	۱/۸	۱۲۷/۷	۱۲۷/۵	۹۳/۴	۵۸/۷	۵۳/۴	آفریقا
۳/۲	۳/۱	۱/۱	۳/۹	۴۲/۲	۴۱/۷	۴۰/۱	۳۶/۳	۳۳/۹	آسیا پاسیفیک
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۰/۱	۶/۳	۱۳۳۳/۱	۱۳۳۲/۴	۱۱۰۵/۵	۱۰۰۳/۲	۶۶۷/۵	جمع کل جهان
۲۲/۸	۲۲/۸	۰/۱	۱/۲	۳۰۳/۸	۳۰۳/۶	۲۵۵/۸	۲۳۹/۸	۲۴۲/۲	کل غیر اوپک
۶/۸	۶/۸	-۰/۵	۲/۴	۹۰/۸	۹۱/۳	۹۳/۳	۱۱۵/۲	۱۰۹/۶	کشورهای عضو OECD
۷۷/۲	۷۷/۲	۰/۱	۸/۰	۱۰۲۹/۴	۱۰۲۸/۸	۸۴۹/۷	۷۶۳/۴	۴۲۵/۴	اوپک
۱۰/۳	۱۰/۳	۰/۰	-۰/۴	۱۳۷/۶	۱۳۷/۶	۹۹/۵	۹۲/۹	۵۸/۳	ایران

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۰

تولید نفت جهان (۱)

(هزار بشکه در روز)

	سهام (درصد)		درصد تغییر		سال			۱۹۹۰	۱۹۸۰	
	۲۰۰۹	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۰۸	۲۰۰۹	▲۲۰۰۸	▲۲۰۰۰			
آمریکای شمالی	۱۶/۷	۱۶/۱	۱/۷	-۳/۴	۱۳۳۸۸	۱۳۱۶۹	۱۳۹۰۴	۱۳۸۵۶	۱۴۰۶۳	
ایالات متحده آمریکا	۹/۰	۸/۲	۶/۹	-۱/۷	۷۱۹۶	۶۷۳۴	۷۷۳۳	۸۹۱۴	۱۰۱۷۰	
کانادا	۴/۰	۴/۰	-۱/۷	-۱/۶	۳۲۱۲	۳۲۶۸	۲۷۲۱	۱۹۶۵	۱۷۶۴	
مکزیک	۳/۷	۳/۹	-۵/۹	-۸/۸	۲۹۷۹	۳۱۶۷	۳۴۵۰	۲۹۷۷	۲۱۲۹	
آمریکای جنوبی و مرکزی	۸/۵	۸/۱	۱/۲	۰/۶	۶۷۶۰	۶۶۷۸	۶۸۱۳	۴۵۰۷	۳۷۴۷	
اروپا و آسیای میانه	۲۲/۱	۲۱/۴	۰/۷	-۱/۳	۱۷۷۰۲	۱۷۵۷۲	۱۴۹۵۰	۱۶۱۰۶	۱۵۰۸۸	
کشورهای مستقل مشترک المنافع	۱۶/۵	۱۵/۶	۲/۹	۰/۲	۱۳۲۰۲	۱۲۸۲۵	۸۰۱۴	۱۱۵۶۶	۱۲۱۱۶	
نروژ	۲/۹	۳/۰	-۴/۴	-۳/۹	۲۳۴۲	۲۴۵۱	۳۳۴۶	۱۷۱۶	۵۲۸	
انگلستان	۱/۸	۱/۹	-۵/۱	-۶/۸	۱۴۴۸	۱۵۲۶	۲۶۶۷	۱۹۱۸	۱۶۶۳	
سایر	۰/۹	۰/۹	-۷/۷	-۶/۸	۷۱۱	۷۷۰	۹۲۴	۹۰۶	۷۸۱	
خاورمیانه	۳۰/۵	۳۱/۹	-۷/۰	۴/۱	۲۴۳۵۷	۲۶۱۸۲	۲۳۴۷۵	۱۷۵۴۰	۱۸۸۸۲	
آفریقا	۱۲/۱	۱۲/۵	-۵/۰	-۰/۲	۹۷۰۵	۱۰۲۱۹	۷۸۰۴	۶۷۲۵	۶۲۲۵	
آسیا پاسیفیک	۱۰/۱	۱۰/۰	-۱/۷	۲/۶	۸۰۳۶	۸۱۷۵	۷۸۷۴	۶۷۲۶	۴۹۴۳	
جمع کل جهان	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۲/۵	۰/۷	۷۹۹۴۸	۸۱۹۹۵	۷۴۸۲۰	۶۵۴۶۰	۶۲۹۴۸	
کل غیر اوپک	۵۸/۶	۵۶/۶	۱/۰	-۰/۹	۴۶۸۷۲	۴۶۴۲۷	۴۳۷۴۸	۴۱۶۰۳	۳۶۹۲۰	
کشورهای عضو OECD	۲۳/۰	۲۲/۵	-۰/۱	-۳/۸	۱۸۳۹۰	۱۸۴۱۴	۲۱۵۲۱	۱۸۸۴۵	۱۷۱۳۸	
اوپک	۴۱/۴	۴۳/۴	-۷/۰	۲/۸	۳۳۰۷۶	۳۵۵۶۸	۳۱۰۷۲	۲۳۸۵۷	۲۶۰۲۸	
ایران	۵/۳	۵/۳	-۲/۶	۰/۱	۴۲۱۶	۴۳۲۷	۳۸۵۵	۳۲۷۰	۱۴۷۹	

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۰.
 ۱- شامل NGL، پلمه سنگ نفتی (Shale oil) و شن‌های آغشته به نفت (Oil sands) نیز می‌باشد.

جدول شماره ۴

مصرف نفت جهان (۱)

(هزار بشکه در روز)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال						
	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۰۸	۲۰۰۰	۱۹۹۰	۱۹۸۰	
۲۷/۱	۲۷/۹	-۴/۱	-۴/۹	۲۲۸۲۶	۲۳۷۹۵	۲۳۵۴۸	۲۰۲۰۶	۲۰۰۱۲	آمریکای شمالی
۲۲/۲	۲۲/۹	-۴/۲	-۵/۷	۱۸۶۸۶	۱۹۴۹۸	۱۹۷۰۱	۱۶۹۸۸	۱۷۰۶۲	ایالات متحده آمریکا
۲/۶	۲/۷	-۴/۰	-۱/۵	۲۱۹۵	۲۲۸۷	۱۹۳۷	۱۷۶۲	۱۹۱۵	کانادا
۲/۳	۲/۴	-۳/۲	-۰/۴	۱۹۴۵	۲۰۱۰	۱۹۱۰	۱۴۵۶	۱۰۳۴	مکزیک
۶/۷	۶/۷	-۰/۵	۲/۷	۵۶۵۳	۵۶۸۱	۴۸۵۵	۳۶۶۱	۳۳۹۱	آمریکای جنوبی و مرکزی
۲۳/۰	۲۳/۷	-۴/۱	-۰/۱	۱۹۳۷۲	۲۰۱۹۳	۱۹۵۷۷	۲۳۴۷۳	۲۴۳۸۹	اروپا و آسیای میانه
۴/۷	۴/۸	-۳/۶	۳/۶	۳۹۶۵	۴۱۱۵	۳۶۳۱	۸۵۱۵	۸۴۹۴	کشورهای مستقل مشترک المنافع
۰/۳	۰/۳	-۱/۸	-۳/۶	۲۱۱	۲۱۴	۲۰۱	۲۰۳	۲۰۱	نروژ
۱/۹	۲/۰	-۴/۲	-۱/۹	۱۶۱۱	۱۶۸۱	۱۶۹۷	۱۷۶۲	۱۶۷۲	انگلستان
۱۶/۲	۱۶/۶	-۴/۲	-۰/۸	۱۳۵۸۵	۱۴۱۸۳	۱۴۰۴۷	۱۲۹۹۴	۱۴۰۲۲	سایر
۸/۵	۸/۱	۴/۱	۶/۱	۷۱۴۶	۶۸۶۴	۴۸۳۸	۳۴۹۳	۲۰۵۰	خاورمیانه
۳/۷	۳/۶	۱/۲	۳/۹	۳۰۸۲	۳۰۴۵	۲۴۸۴	۱۹۹۷	۱۳۸۶	آفریقا
۳۰/۹	۳۰/۱	۱/۳	۰/۸	۲۵۹۹۸	۲۵۶۶۲	۲۱۱۲۶	۱۳۸۶۲	۱۰۳۴۱	آسیا پاسیفیک
۵/۲	۵/۷	-۹/۳	-۳/۸	۴۳۹۶	۴۸۴۶	۵۵۵۷	۵۲۵۸	۴۷۳۹	ژاپن
۱۰/۳	۹/۵	۶/۷	۴/۱	۸۶۲۵	۸۰۸۶	۴۷۷۲	۲۳۲۳	۱۶۹۴	چین
۱۵/۴	۱۴/۹	۱/۹	۰/۶	۱۲۹۷۶	۱۲۷۲۹	۱۰۷۹۶	۶۲۸۲	۳۹۰۸	سایر
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۱/۴	-۰/۴	۸۴۰۷۷	۸۵۲۳۹	۷۶۴۲۸	۶۶۶۹۳	۶۱۵۶۹	جمع کل جهان
۹۲/۲	۹۲/۶	-۱/۸	-۱/۰	۷۷۴۸۲	۷۸۹۲۱	۷۲۱۶۶	۶۳۴۶۹	۵۹۵۳۵	کل غیر اوپک
۵۳/۹	۵۵/۶	-۴/۳	-۳/۴	۴۵۳۲۷	۴۷۳۵۳	۴۷۶۵۳	۴۱۳۰۸	۴۰۸۵۳	کشورهای عضو OECD
۷/۸	۷/۴	۴/۴	۶/۴	۶۵۹۵	۶۳۱۸	۴۲۶۲	۳۲۲۳	۲۰۳۴	اوپک (۲)
۲/۱	۲/۱	-۱/۲	۴/۵	۱۷۴۱	۱۷۶۱	۱۳۰۱	۹۵۱	۶۲۵	ایران (۳)

ماخذ: نشریه آماري BP، سال ۲۰۱۰

۱- شامل تقاضای داخلی نفت، سوخت‌های هوایی و دریایی، سوخت پالایشگاه‌ها و ضایعات نفتی می‌باشد.

۲- عراق، نجره، آنگولا، اندونزی و لیبی را شامل نمی‌شود.

۳- آمار منتشر شده از سوی BP به میزان قابل ملاحظه‌ای بیشتر از ارقام منتشر شده توسط وزارت نفت است که علت آن می‌تواند برآوردی بودن آمار BP باشد.

تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک (۱)

(هزار بشکه در روز)

سهام (درصد)	درصد تغییر		سال						
	۲۰۰۹	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۰۸	۲۰۰۹	▲۲۰۰۸	▲۲۰۰۷	۱۹۹۰	۱۹۸۰
۶۹/۰	۶۹/۴	-۷/۵	۴/۴	۲۲۸۳۶	۲۴۶۹۲	۲۱۴۷۰	۱۶۲۰۵	۱۸۳۸۴	اعضای خاورمیانه
۲۹/۴	۳۰/۵	-۱۰/۴	۳/۸	۹۷۱۳	۱۰۸۴۶	۹۴۹۱	۷۱۰۵	۱۰۲۷۰	عربستان سعودی
۱۲/۷	۱۲/۲	-۲/۶	۰/۱	۴۲۱۶	۴۳۲۷	۳۸۵۵	۳۲۷۰	۱۴۷۹	ایران
۷/۵	۶/۸	۲/۴	۱۳/۱	۲۴۸۲	۲۴۲۳	۲۶۱۴	۲۱۴۹	۲۶۵۸	عراق
۷/۵	۷/۸	-۱۰/۸	۵/۵	۲۴۸۱	۲۷۸۲	۲۲۰۶	۹۶۴	۱۷۵۷	کویت
۷/۹	۸/۳	-۱۱/۵	۱/۳	۲۵۹۹	۲۹۳۶	۲۵۴۷	۲۲۸۳	۱۷۴۵	امارات متحده عربی
۴/۱	۳/۹	-۲/۴	۱۵/۲	۱۳۴۵	۱۳۷۸	۷۵۷	۴۳۴	۴۷۶	قطر
۳۱/۰	۳۰/۶	-۵/۸	-۰/۷	۱۰۲۳۹	۱۰۸۷۵	۹۶۰۲	۷۶۵۲	۷۶۴۴	سایر اعضا
۷/۴	۷/۲	-۴/۷	-۲/۱	۲۴۳۷	۲۵۵۸	۳۲۳۹	۲۲۴۴	۲۲۲۸	ونزوئلا
۶/۲	۵/۹	-۲/۶	-۸/۲	۲۰۶۱	۲۱۱۶	۲۱۵۵	۱۸۷۰	۲۰۵۹	نیجریه
۵/۰	۵/۱	-۹/۲	۰/۰	۱۶۵۲	۱۸۲۰	۱۴۷۵	۱۴۲۴	۱۸۶۲	لیبی
۵/۵	۵/۶	-۹/۱	-۱/۱	۱۸۱۱	۱۹۹۳	۱۵۷۸	۱۳۴۷	۱۱۳۹	الجزایر
۱/۵	۱/۴	-۳/۶	-۱/۲	۴۹۵	۵۱۴	۴۰۹	۲۹۲	۲۰۶	اکوادور
۵/۴	۵/۳	-۴/۹	۱۱/۳	۱۷۸۴	۱۸۷۵	۷۴۶	۴۷۵	۱۵۰	آنگولا
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۷/۰	۲/۸	۳۳۰۷۶	۳۵۵۶۸	۳۱۰۷۲	۲۳۸۵۷	۲۶۰۲۸	جمع کل (۲)

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۰

۱- شامل NGL، پلمه سنگ نفتی (Shale oil) و شن‌های آغشته به نفت (Oil sands) نیز می‌باشد.

۲- براساس آمار مندرج در گزارش ماهانه بازار نفت اوپک، طی سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸، تولید NGL در کشورهای عضو اوپک به ترتیب ۴/۰ و ۴/۳ میلیون بشکه در روز بوده است.

ایران	عربستان سعودی	امارات متحده عربی	سبد نفتی اوپک	انگلیس	آمریکا		
متوسط	سبک	دوبی	(۱)	برنت	WTI		
(۳۱/۰ درجه)	(۳۴/۲ درجه)	(۳۲/۴ درجه)		(۳۸/۰ درجه)	(۴۰/۰ درجه)		
سال ۲۰۰۹							
زانویه	۴۲/۳۳	۳۹/۹۳	۴۱/۱۳	۴۱/۲۳	۴۳/۹۴	۴۱/۵۴	۴۳/۵۹
فوریه	۴۱/۳۱	۳۹/۹۱	۴۰/۶۱	۴۰/۸۷	۴۳/۰۹	۴۱/۴۱	۴۳/۰۷
مارس	۴۶/۱۰	۴۴/۵۲	۴۵/۳۱	۴۶/۳۹	۴۵/۵۹	۴۵/۷۸	۴۶/۵۵
آوریل	۴۹/۶۹	۵۰/۱۰	۴۹/۹۰	۵۰/۹۱	۵۰/۱۰	۵۰/۲۰	۵۰/۴۴
مه	۵۶/۵۳	۵۶/۰۲	۵۶/۲۸	۵۷/۴۵	۵۷/۴۸	۵۶/۹۸	۵۷/۲۷
ژوئن	۶۸/۲۴	۶۸/۱۶	۶۸/۲۰	۶۹/۰۱	۶۹/۴۱	۶۸/۳۶	۶۸/۵۵
ژوئیه	۶۴/۹۳	۶۴/۷۹	۶۴/۸۶	۶۴/۹۲	۶۴/۸۲	۶۴/۵۹	۶۴/۶۱
اوت	۷۲/۶۴	۷۱/۵۳	۷۲/۰۹	۷۱/۴۲	۷۱/۳۶	۷۱/۳۵	۷۲/۸۴
سپتامبر	۶۷/۵۵	۶۶/۴۳	۶۶/۹۹	۶۷/۶۴	۶۷/۷۴	۶۷/۱۷	۶۷/۳۹
اکتبر	۷۲/۸۶	۷۲/۵۴	۷۲/۷۰	۷۳/۳۶	۷۳/۱۵	۷۲/۶۷	۷۲/۷۶
نوامبر	۷۶/۷۲	۷۶/۷۲	۷۶/۷۲	۷۶/۵۴	۷۷/۶۹	۷۶/۲۹	۷۶/۶۶
دسامبر	۷۳/۸۷	۷۴/۳۴	۷۴/۱۱	۷۴/۳۸	۷۵/۴۲	۷۴/۰۱	۷۴/۲۸
متوسط سال ۲۰۰۹	۶۱/۰۶	۶۰/۴۲	۶۰/۷۴	۶۱/۱۸	۶۱/۶۵	۶۰/۸۶	۶۱/۵۰
سال ۲۰۱۰							
زانویه	۷۵/۶۲	۷۵/۷۲	۷۵/۶۷	۷۶/۴۶	۷۶/۶۹	۷۶/۰۱	۷۶/۱۹
فوریه	۷۲/۸۷	۷۲/۵۴	۷۲/۷۱	۷۳/۳۲	۷۳/۴۰	۷۲/۹۹	۷۳/۶۴
مارس	۷۷/۷۰	۷۶/۹۳	۷۷/۳۲	۷۷/۲۴	۷۷/۳۱	۷۷/۲۱	۷۸/۹۰
متوسط تقریبی سال ۲۰۱۰ (۲)۱۳۸۸	۶۹/۱۰	۶۸/۸۲	۶۸/۹۶	۶۹/۳۹	۶۹/۵۵	۶۸/۹۹	۶۹/۴۶
							۷۰/۶۰

ماخذ: بولتن ماهانه اوپک، زانویه، فوریه و ژوئن ۲۰۱۰

۱- شامل دوازده نوع نفت خام به شرح: سبک عربستان، سبک بصره (عراق)، مری ونزواتلا، سبک بونی نیجریه، اس سیدر لیبی، سنگین ایران، صادراتی کویت، مارین قطر، موربان امارات متحده عربی، مخلوط صحاران الجزایر، اورینت اکوادور و گراسول آنگولا می‌باشد.
۲- میانگین سه ماهه دوم، سوم و چهارم سال ۲۰۰۹ و سه ماهه اول سال ۲۰۱۰ می‌باشد.

جدول شماره ۷

صادرات نفت ایران

(هزار بشکه در روز)

	سهم (درصد)		درصد تغییر		سال		۱۳۸۵	۱۳۸۴
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷		
نفت خام	۹۴/۹	۹۶/۰	-۱۳/۳	-۴/۴	۲۰۵۶	۲۳۷۱	۲۴۸۰	۲۴۲۳
فرآورده‌های نفتی	۵/۱	۴/۰	۱۲/۳	-۵۱/۲	۱۰۹	۹۸	۲۰۰	۲۶۶
جمع کل	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۱۲/۳	-۷/۹	۲۱۶۵	۲۴۶۸	۲۶۷۹	۲۶۹۹

ماخذ: وزارت نفت

جدول شماره ۸

مصرف داخلی فرآورده‌های نفتی

(هزار بشکه در روز)

	سهم (درصد)		درصد تغییر		سال		۱۳۸۵	۱۳۸۴
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷		
نفت گاز	۳۲/۴	۳۳/۴	-۹/۶	۳/۰	۴۸۹	۵۴۱	۵۲۵	۴۱۷
نفت کوره	۲۳/۴	۲۲/۷	-۴/۱	۲۳/۹	۳۵۳	۳۶۸	۲۹۷	۲۴۲
بنزین موتور	۲۶/۶	۲۵/۵	-۲/۷	۱۴/۱	۴۰۲	۴۱۳	۳۶۲	۴۲۲
نفت سفید	۹/۰	۹/۷	-۱۳/۴	۷/۵	۱۳۶	۱۵۷	۱۴۶	۱۴۲
گاز مایع	۱/۹	۲/۷	-۳۴/۱	-۲۵/۴	۲۹	۴۴	۵۹	۴۳
سایر فرآورده‌ها	۶/۸	۵/۹	۶/۳	-۳۲/۴	۱۰۲	۹۶	۱۴۲	۱۴۳
جمع کل	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۶/۷	۵/۷	۱۵۱۱	۱۶۱۹	۱۵۳۱	۱۴۹۲

ماخذ: وزارت نفت

جدول شماره ۹

توزیع جغرافیایی صادرات نفت خام ایران

(درصد)

	سال				
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴
اروپا	۰۰	۲۹/۳	۳۲/۴	۳۸/۴	۳۳/۵
ژاپن	۰۰	۱۷/۶	۱۸/۶	۱۶/۴	۲۰/۰
آسیا و خاور دور (به استثنای ژاپن)	۰۰	۴۷/۲	۴۳/۳	۳۸/۸	۳۹/۴
آفریقا	۰۰	۵/۹	۵/۷	۶/۱	۷/۱
سایر مناطق جهان (۱)	۰۰	۰/۰	۰/۰	۰/۳	۰/۰
جمع کل	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: وزارت نفت

۱- شامل مدیترانه نیز می‌باشد.

جدول شماره ۱۰

مصرف گاز طبیعی

(میلیارد متر مکعب)

سهام (درصد)		درصد تغییر		سال					
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
۵۱/۳	۵۲/۵	۴/۰	۰/۳	۷۲/۵	۶۹/۷	۶۹/۵	۵۹/۱	۴۹/۵	خانگی، تجاری و صنعتی
۲۹/۹	۳۲/۳	-۱/۶	۱۵/۹	۴۲/۲	۴۲/۹	۳۷/۰	۳۵/۶	۳۴/۹	نیروگاهها
۱۶/۴	۱۵/۲	۱۴/۹	۲۶/۳	۲۳/۲	۲۰/۲	۱۶/۰	۱۴/۵	۱۳/۳	صنایع عمده
۲/۴	۰	۰	۰	۳/۳	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	حمل و نقل (۱)
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۶/۴	۸/۴	۱۴۱/۲	۱۳۲/۸	۱۲۲/۵	۱۰۹/۲	۹۷/۷	جمع کل

۱- تا پایان سال ۱۳۸۷، ارقام مربوط به حمل و نقل (CNG) در مصرف سایر بخشها ثبت شده است.

ماخذ: شرکت ملی گاز ایران

جدول شماره ۱۱

تولید برق

(میلیون کیلو وات ساعت)

سهام (درصد)		درصد تغییر		سال					
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
۸۸/۲	۹۰/۲	-۰/۷	۲/۲	۱۹۵۹۷۸	۱۹۴۵۲۴	۱۹۰۳۲۷	۱۸۱۵۷۷	۱۷۱۱۵۷	وزارت نیرو
۳/۵	۲/۹	۲۵/۵	-۶۵/۸	۷۸۲۰	۶۲۲۹	۱۸۲۲۲	۱۸۵۱۴	۱۶۳۶۶	آبی، دیزلی و بادی
۴۱/۷	۴۳/۴	-۱/۱	۲/۸	۹۲۶۳۵	۹۳۶۸۱	۹۱۱۴۰	۸۸۹۶۲	۸۹۵۷۴	بخاری
۴۳/۰	۴۳/۹	۱/۰	۱۶/۹	۹۵۵۲۳	۹۴۶۱۴	۸۰۹۶۵	۷۴۱۰۱	۶۵۲۱۷	گازی و چرخه ترکیبی
۱۱/۸	۹/۸	۲۳/۷	۵۵/۷	۲۶۲۷۸	۲۱۲۳۹	۱۳۶۶۴	۱۰۹۹۷	۶۹۱۵	سایر موسسات (۱)
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۳/۰	۵/۸	۲۲۲۲۵۶	۲۱۵۷۶۳	۲۰۳۹۷۱	۱۹۲۵۷۴	۱۷۸۰۷۲	جمع کل

۱- شامل بخش خصوصی و صنایع بزرگ می باشد.

ماخذ: وزارت نیرو

جدول شماره ۱۲

مصرف برق (۱)

(میلیون کیلو وات ساعت)

سهام (درصد)		درصد تغییر		سال					
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
۳۳/۶	۳۲/۹	۶/۷	۱/۷	۵۶۷۸۵	۵۳۲۴۴	۵۲۳۴۴	۴۹۹۱۱	۴۵۳۳۰	خانگی
۳۱/۵	۳۲/۴	۱/۶	۶/۰	۵۳۳۰۳	۵۲۴۸۸	۴۹۵۱۷	۴۵۵۴۹	۴۲۵۸۳	صنعتی
۱۲/۷	۱۲/۴	۷/۲	۳/۱	۲۱۵۱۴	۲۰۰۶۷	۱۹۴۶۷	۱۸۴۱۲	۱۶۲۶۳	عمومی
۶/۴	۶/۷	-۰/۲	۵/۲	۱۰۸۲۴	۱۰۷۹۹	۱۰۲۶۱	۹۴۰۳	۸۷۰۶	تجاری
۱۳/۵	۱۳/۰	۸/۲	۹/۳	۲۲۷۴۸	۲۱۰۳۲	۱۹۲۴۰	۱۹۴۷۱	۱۷۰۶۰	کشاورزی
۲/۳	۲/۷	-۱۰/۵	-۹/۲	۳۸۷۲	۴۳۲۸	۴۷۶۹	۴۲۵۵	۴۲۹۶	روشنایی معابر
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۴/۴	۴/۱	۱۶۹۰۴۶	۱۶۱۹۵۸	۱۵۵۵۹۸	۱۴۷۰۰۱	۱۳۴۲۳۸	جمع کل

۱- فروش برق به مشترکان

ماخذ: وزارت نیرو

جدول شماره ۱۳

برآورد تولید و سطح زیر کشت محصولات عمده زراعی

(هزار هکتار - هزار تن)

تولید	سطح زیر کشت	۱۳۸۸		▲ ۱۳۸۷		تولید	سطح زیر کشت	گندم
		تولید	سطح زیر کشت	تولید	سطح زیر کشت			
۶۹/۵	۰۰	۱۳۴۸۴/۵	۰۰	۷۹۵۶/۶	۵۲۵۰/۲			
۱۲۲/۷	۰۰	۳۴۴۶/۲	۰۰	۱۵۴۷/۴	۱۰۷۰/۱			جو
۳/۲	۰۰	۲۲۵۳/۰	۰۰	۲۱۸۴/۰	۵۲۶/۹			شلتوک برنج
-۷/۶	۰۰	۱۶۴۳/۰	۰۰	۱۷۷۷/۵	۲۴۲/۷			ذرت دانه‌ای
-۱۴/۱	۰۰	۲۵۴/۰	۰۰	۲۹۵/۷	۱۲۴/۴			پنبه
-۲/۰	۰۰	۳۰۳۵/۰	۰۰	۳۰۹۷/۵	۶۱/۶			نیشکر
۱۱/۶	۰۰	۲۰۴۱/۰	۰۰	۱۸۲۹/۳	۵۴/۰			چغندر قند
-۱۵/۳	۰۰	۴۴۲/۰	۰۰	۵۲۱/۸	۲۷۴/۶			دانه‌های روغنی
-۳۴/۱	۰۰	۱۱/۰	۰۰	۱۶/۷	۱۰/۸			توتون و تنباکو
۳۰/۹	۰۰	۵۰۸/۰	۰۰	۳۸۸/۱	۶۹۷/۳			حیویات
-۱۲/۷	۰۰	۴۱۰۸/۰	۰۰	۴۷۰۶/۷	۱۷۷/۵			سیب‌زمینی
-۱۸/۲	۰۰	۱۵۱۲/۰	۰۰	۱۸۴۹/۳	۵۰/۱			پیاز
۱۹/۸	۰۰	۲۳۰/۴	۰۰	۱۹۲/۳	۴۳۰/۷			پسته (۱)

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی
۱- ارقام مربوط به پسته نهایی نیست.

جدول شماره ۱۴

تسهیلات اعطایی بانک کشاورزی برحسب نوع عقود اسلامی (۱)

(میلیارد ریال)

سهام (درصد)	درصد تغییر	سال		۱۳۸۸	▲ ۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	قرض الحسنه
		۱۳۸۸	۱۳۸۷						
۷/۰	۳/۰	۱۱۰/۷	-۷/۲	۴۷۴۴/۹	۲۲۵۱/۷	۲۴۲۶/۴	۲۴۷۳/۱	۱۴۲۶/۵	
۴۰/۵	۶۱/۳	-۳۹/۷	۷۲/۳	۲۷۴۹۸/۸	۴۵۶۳۵/۴	۲۶۴۸۶/۳	۲۲۹۵۰/۷	۲۲۳۶۸/۶	فروش اقساطی
۳۱/۹	۱۶/۰	۸۲/۳	-۲۶/۰	۲۱۶۵۹/۶	۱۱۸۸۴/۰	۱۶۰۶۵/۷	۱۶۹۷۷/۷	۱۰۹۷۱/۳	مشارکت مدنی
۱۰/۰	۸/۰	۱۴/۱	۸۵/۱	۶۷۷۳/۶	۵۹۳۷/۷	۳۲۰۸/۳	۳۰۹۹/۳	۸۳۳۱/۴	مضاربه
۹/۹	۹/۱	-۱/۱	-۳/۹	۶۷۱۱/۵	۶۷۸۹/۴	۷۰۶۳/۷	۷۲۸۷/۰	۶۴۰۸/۸	سلف
۰/۴	۲/۶	-۸۴/۹	□	۲۸۷/۰	۱۹۰/۴	۱۳۹/۹	۷۵/۹	۱۰۴/۰	جعاله
۰/۲	۰/۱	۵۲/۴	۳۱۶/۰	۱۴۲/۹	۹۳/۸	۲۲/۵	۵۶/۰	۲۷۹/۷	اجاره به شرط تملیک
۰/۰	۰/۰	-۱۰۰/۰	-۷۱/۴	۰/۰	۰/۲	۰/۶	۱/۰	۳/۶	خرید دین
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۹/۰	۳۴/۴	۶۷۸۱۸/۴	۷۴۴۹۳/۵	۵۵۴۱۳/۵	۵۲۹۲۰/۷	۴۹۸۹۳/۹	جمع

ماخذ: بانک کشاورزی
۱- شامل پرداخت‌های تکلیفی و غیر تکلیفی می‌باشد.

جدول شماره ۱۵

تولید محصولات دامی

(هزار تن)

درصد تغییر	سال						
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	
۳/۷	۰/۵	۹۰۲	۸۷۰	۸۶۶	۸۲۹	۸۰۰	گوشت قرمز
۸/۹	۶/۳	۹۵۵۲	۸۷۷۲	۸۲۵۱	۷۷۴۱	۷۱۷۹	شیر خام
۲/۹	۶/۶	۱۶۱۰	۱۵۶۵	۱۴۶۸	۱۳۶۰	۱۲۳۷	گوشت مرغ
۳/۳	۳/۴	۷۵۱	۷۲۷	۷۰۳	۶۷۷	۷۵۸	تخم مرغ
۱۴/۰	-۱۳/۴	۴۶	۴۱	۴۷	۳۶	۳۵	عسل
۷/۴	۵/۶	۱۲۸۶۱	۱۱۹۷۵	۱۱۳۳۵	۱۰۶۴۴	۱۰۰۰۹	جمع کل

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی

جدول شماره ۱۶ عملکرد محصولات عمده زراعی و باغی (۱) (کیلوگرم-هکتار)

درصد تغییر	سال		
	۱۳۸۸	▲۱۳۸۷	
۰	۰۰	۱۵۱۵	گندم
۰	۰۰	۱۴۴۶	جو
۰	۰۰	۴۱۴۵	شلتوک برنج
۰	۰۰	۷۳۲۷	ذرت دانه‌ای
۰	۰۰	۲۳۷۶	پنبه
۰	۰۰	۵۰۳۱۷	نیشکر
۰	۰۰	۳۳۹۰۷	چغندر قند
۰	۰۰	۱۹۰۰	دانه‌های روغنی
۰	۰۰	۱۵۴۳	توتون و تنباکو
۰	۰۰	۵۵۷	حبوبات
۰	۰۰	۲۶۵۱۹	سیب‌زمینی
۰	۰۰	۳۶۹۳۵	پیاز
۰	۰۰	۴۴۶	پسته

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی

۱- ارقام عملکرد از نسبت اعداد کامل تولید به سطح زیر کشت محاسبه شده است.

جدول شماره ۱۷ قیمت تضمینی خرید محصولات کشاورزی (کیلوگرم-ریال)

درصد تغییر	سال زراعی		
	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۶-۸۷	
۸/۹	۳۰۵۰	۲۸۰۰	گندم
۰/۰	۳۲۰۰	۳۲۰۰	گندم دوروم
۶۳/۶	۲۷۰۰	۱۶۵۰	جو
۸/۰	۱۳۵۰۰	۱۲۵۰۰	برنج خزره فجر و ساحل
۹/۱	۱۲۰۰۰	۱۱۰۰۰	برنج سپیدرود
۱۴/۱	۱۰۵۰۰	۹۲۰۰	برنج نعمت و ندا
۱۳/۳	۸۵۰۰	۷۵۰۰	برنج آمل، چرام و یاسوج
۱۵/۰	۲۷۶۰	۲۴۰۰	ذرت دانه‌ای
۲۴/۰	۶۲۰	۵۰۰	چغندر قند
۵۵/۳	۵۷۰۰	۳۶۷۰	آفتابگردان
۰/۰	۴۴۵۰	۴۴۵۰	سویا (۱)
۵۵/۰	۶۲۰۰	۴۰۰۰	کلزا
۱۳/۳	۵۱۰۰	۴۵۰۰	چای (برگ سبز درجه یک)
۲۰/۰	۶۴۸۰	۵۴۰۰	عدس
۲۰/۰	۵۸۲۰	۴۸۵۰	لوبیا قرمز
۲۰/۰	۵۸۲۰	۴۸۵۰	لوبیا چیتی
۲۰/۰	۶۴۸۰	۵۴۰۰	نخود
۰/۰	۱۳۵۰	۱۳۵۰	سیب‌زمینی پاییزه (۱)
۱۹/۷	۷۹۰	۶۶۰	پیاز (پاییزه)
۲۰/۰	۶۴۸۰	۵۴۰۰	پنبه وش

ماخذ: مصوبه شماره ۱۲۶۲۹۷ت/۱۰۳۸ن مورخ ۱۳۸۷/۷/۲۴ هیات وزیران

۱- مصوبه شماره ۱۴۲۵۶۶ت/۱۱۸۶ن مورخ ۱۳۸۷/۸/۱۵ هیات وزیران

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی در فصل صنعت و معدن
و طرح تحقیقات اساسی بخش صنعت و معدن

جدول شماره ۱۸

(میلیون ریال)

۱۳۸۸		سهام(درصد)		درصد تغییر		سال			
درصد عملکرد	مصوب	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	
۷۳/۵	۲۵۹۱۵۳۴	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۲۹/۳	۵/۹	۱۹۰۵۰۳۴	۲۶۹۵۶۶۶	۲۵۴۵۹۷۱	کل اعتبارات صنعت و معدن و تحقیقات اساسی بخش صنعت و معدن
۷۳/۶	۲۵۶۴۸۳۶	۹۹/۰	۹۹/۰	-۲۹/۳	۵/۸	۱۸۸۶۸۷۹	۲۶۶۸۲۲۶	۲۵۲۲۵۱۰	صنعت و معدن
۷۷/۷	۶۴۶۵۹۵	۲۶/۴	۲۴/۶	-۲۴/۱	۲۹/۹	۵۰۲۵۸۰	۶۶۲۱۹۳	۵۰۹۷۴۵	برنامه زیرساخت‌های صنعتی و معدنی
۷۹/۸	۹۷۸۹۱۹	۴۱/۰	۳۹/۵	-۲۶/۶	۳۱/۳	۷۸۱۲۴۶	۱۰۶۴۷۱۳	۸۱۱۰۶۸	برنامه ایجاد و توسعه صنایع
۶۹/۲	۲۰۷۱۰۷	۷/۵	۷/۶	-۲۹/۹	۴/۱	۱۴۳۲۸۶	۲۰۴۵۰۰	۱۹۶۴۹۲	برنامه زمین‌شناسی
۶۱/۸	۴۲۸۶۶	۱/۴	۱/۲	-۱۸/۸	-۵۵/۷	۲۶۴۷۰	۳۲۶۱۵	۷۳۵۵۰	برنامه اکتشاف و راه‌اندازی معادن
۶۲/۴	۵۹۰۴۲۱	۱۹/۳	۲۲/۳	-۳۸/۶	-۲۶/۷	۳۶۸۴۲۰	۶۰۰۲۸۵	۸۱۸۹۰۷	برنامه ارتقای تولیدات صنعتی
۷۰/۰	۷۹۴۸۸	۲/۹	۳/۱	-۳۲/۴	-۱۷/۱	۵۵۶۴۳	۸۲۳۲۰	۹۹۲۸۴	برنامه ارتقای تولیدات معدنی
۴۷/۵	۱۹۴۴۰	۰/۵	۰/۸	-۵۷/۳	۱۰۲/۶	۹۲۳۴	۲۱۶۰۰	۱۰۶۶۴	برنامه مقاوم‌سازی ساختمان‌ها
۰/۰	.	۰/۰	۰/۰	۰	-۱۰۰/۰	.	.	۲۸۰۰	برنامه ساماندهی، مکانیزاسیون و گسترش شبکه‌های اطلاع‌رسانی
۶۸/۰	۲۶۶۹۸	۱/۰	۱/۰	-۳۳/۸	۱۷/۰	۱۸۱۵۵	۲۷۴۴۰	۲۳۴۶۱	برنامه تحقیقات کاربردی و توسعه علمی (طرح تحقیقات اساسی بخش صنعت و معدن)

ماخذ: خزانه‌داری کل، وزارت امور اقتصادی و دارایی

جدول شماره ۱۹

پرداخت‌های بانک صنعت و معدن

(میلیارد ریال)

سهام(درصد)		درصد تغییر		سال			
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	▲۱۳۸۷	۱۳۸۶	
۸۸/۶	۹۰/۳	۳۸/۴	۶۶/۵	۱۸۵۳۲/۶	۱۳۳۹۳/۰	۸۰۴۱/۴	منابع داخلی
۴/۷	۵/۹	۱۳/۳	۱۲۷/۳	۹۸۹/۲	۸۷۳/۱	۳۸۴/۱	وجوه اداره شده(ریالی)(۱)
۶/۴	۱/۳	□	-۸۵/۷	۱۳۴۸/۰	۱۹۹/۶	۱۳۹۴/۷	حساب ذخیره ارزی(۲)
*	۲/۲	-۹۹/۷	۷/۰	۱/۰	۳۳۳/۲	۳۱۱/۵	مشارکت حقوقی و سرمایه‌گذاری مستقیم
۰/۳	۰/۳	۴۳/۳	-۵۰/۰	۵۸/۱	۴۰/۵	۸۱/۱	سایر(۳)
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۴۱/۰	۴۵/۳	۲۰۹۲۸/۹	۱۴۸۳۹/۳	۱۰۲۱۲/۸	جمع کل

ماخذ: بانک صنعت و معدن

۱- شامل تبصره ۵۵ قانون برنامه سوم نیز می‌باشد.

۲- شامل تسهیلات پرداختی در قالب ماده ۶۰ برنامه سوم و ماده ۱ برنامه چهارم توسعه می‌باشد.

۳- شامل پرداخت‌های متفرقه می‌باشد.

جدول شماره ۲۰

عملکرد صنایع پتروشیمی (۱)

درصد تغییر	سال						
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴
۱۴/۶	۲۵/۹	۳۴۴۳۳	۳۰۰۴۰	۲۳۸۶۹	۱۷۹۹۴	۱۵۷۵۷	تولید (هزار تن)
							صادرات
۱۴/۶	۲۸/۶	۱۴۰۳۹	۱۲۲۵۴	۹۵۳۰	۶۰۴۴	۵۲۱۶	مقدار (هزار تن)
۱۶/۶	۲۹/۴	۹۱۴۷	۷۸۴۳	۶۰۶۰	۳۲۹۹	۲۳۲۳	ارزش (میلیون دلار)
							فروش داخلی
۴/۰	۱۸/۵	۷۸۶۵	۷۵۶۶	۶۳۸۳	۶۰۶۶	۴۸۹۴	مقدار (هزار تن)
۱۶/۸	۲۴/۰	۴۶۷۶۶	۴۰۰۵۶	۳۲۳۰۷	۲۶۵۲۰	۱۶۰۵۲	ارزش (میلیارد ریال)
۱۲/۹	۲۷/۰	۱۶۵۵۱	۱۴۶۶۲	۱۱۵۴۸	۹۳۸۸	۷۷۶۰	ارزش کل صادرات صنعتی
-	-	۵۵/۳	۵۳/۵	۵۲/۵	۳۵/۱	۲۹/۹	سهم ارزشی صادرات پتروشیمی از کل صادرات صنعتی (درصد)

ماخذ: گزارش عملکرد شرکت ملی صنایع پتروشیمی
 ۱- شامل مجتمع‌های تولیدی شرکت ملی صنایع پتروشیمی و مجتمع‌های پتروشیمی واگذار شده می‌باشد.

جدول شماره ۲۱

تمک دارایی‌های سرمایه‌ای دولت در بخش مسکن

(میلیارد ریال)

درصد عملکرد	سال						
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	
۸۸/۱	۱۳۷۷۴/۴	۹۹/۹	-۴/۷	۱۲۱۳۰/۱	۱۲۷۳۱/۹	۱۴۳۴۵/۶	فصل مسکن و عمران شهری، روستایی و عشایری
۸۴/۵	۴۲۹۷/۷	۲۹/۹	۱۹/۷	۳۶۳۱/۵	۳۰۳۴/۹	۶۲۱/۲	برنامه سامانه‌های پساب و فاضلاب
۷۸/۹	۲۹۷/۰	۱/۹	-۰/۶	۲۳۴/۳	۲۳۵/۶	۹۴/۵	برنامه آب شهری و روستایی
۹۱/۹	۷۵۴۲/۰	۵۷/۱	-۸/۸	۶۹۳۲/۱	۷۶۰۴/۳	۵۵۰۵/۲	برنامه حمل و نقل شهری و روستایی
۷۰/۳	۴۰۶/۴	۲/۴	-۲۰/۸	۲۸۵/۹	۳۶۱/۰	۳۳۷/۲	برنامه خدمات شهری و روستایی
۶۴/۵	۷۲/۰	۰/۴	-۴۳/۲	۴۶/۵	۸۱/۸	۷۳/۱	برنامه ساماندهی عشایر
۷۸/۶	۳۱۶/۵	۲/۰	-۳۳/۱	۲۴۸/۸	۳۷۱/۹	۶۳۸۷/۷	برنامه مسکن
۸۹/۰	۶۵۸/۹	۴/۸	۰/۱	۵۸۶/۳	۵۸۵/۶	۳۸۱/۷	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی
۸۱/۷	۴۵/۱	۰/۳	-۵/۸	۳۶/۹	۳۹/۲	۲۰/۱	برنامه مقاوم‌سازی ساختمان‌ها
۹۵/۰	۱۰۰/۰	۰/۸	-۷۴/۸	۹۵/۰	۳۷۷/۷	۸۸۷/۰	برنامه ساماندهی نواحی خاص
۸۲/۶	۳۲/۹	۰/۲	-۱۹/۹	۲۷/۲	۳۴/۰	۳۲/۰	برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات
۹۹/۴	۵/۸	*	-۴/۱	۵/۷	۶/۰	۵/۹	برنامه مطالعه و تدوین ضوابط و مقررات
۷۱/۳	۱۹/۳	۰/۱	-۳۱/۸	۱۳/۸	۲۰/۲	۱۱۱/۶	برنامه‌های مسکن فصل رفاه و تامین اجتماعی
۷۰/۰	۱۷/۵	۰/۱	-۳۱/۷	۱۲/۲	۱۷/۹	۱۰۸/۳	برنامه حمایت از تامین مسکن محرومان و گروه‌های کم‌درآمد
۸۳/۷	۱/۹	*	-۳۲/۵	۱/۶	۲/۳	۳/۳	برنامه کمک به تامین مسکن معلولان و نیازمندان
۸۸/۰	۱۳۷۹۳/۷	۱۰۰/۰	-۴/۸	۱۲۱۴۳/۹	۱۲۷۵۲/۱	۱۴۴۵۷/۲	جمع کل

ماخذ: خزانه‌داری کل، وزارت امور اقتصادی و دارایی

تسهیلات اعطایی بانک مسکن (۱)

درصد تغییر		سال		سال			
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
۴۳/۰	-۱۵/۰	۴۷۷/۶	۳۳۴/۱	۳۹۳/۳	۴۳۲/۴	۲۹۹/۴	تعداد تسهیلات(هزار فقره)
۶۳/۷	-۵/۱	۱۰۷۸۸۶/۴	۶۵۸۸۵/۵	۶۹۴۴۴/۸	۷۳۱۴۲/۵	۴۳۴۴۶/۸	مبلغ تسهیلات(میلیارد ریال)

ماخذ: بانک مسکن

۱- با احتساب سود سال‌های آتی می‌باشد.

سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان‌های جدید مناطق شهری (۱)

جدول شماره ۲۳ (به قیمت‌های جاری) (میلیارد ریال)

سهم(درصد)		درصد تغییر		سال		سال			
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	□۱۳۸۸	▲۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
۲۰/۳	۲/۸	-۱۱/۷	۷۰/۰	۶۰۳۳۰/۵	۶۸۲۹۹/۸	۴۰۱۷۶/۴	۲۶۱۹۹/۶	۲۱۲۱۸/۹	تهران
۲۷/۴	۲۷/۴	-۵/۱	۴۶/۰	۸۱۴۸۸/۳	۸۵۸۵۶/۹	۵۸۷۹۴/۹	۳۵۴۵۸/۷	۳۱۶۳۲/۱	شهرهای بزرگ
۵۲/۳	۵۰/۹	-۲/۵	۵۰/۶	۱۵۵۶۴۱/۲	۱۵۹۵۷۱/۹	۱۰۵۹۳۰/۳	۵۱۹۱۱/۲	۵۰۳۱۹/۹	سایر مناطق شهری
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۵/۲	۵۳/۱	۲۹۷۴۶۰/۰	۳۱۳۷۲۸/۶	۲۰۴۹۰۱/۶	۱۱۳۵۶۹/۵	۱۰۳۱۷۰/۹	کل مناطق شهری

ماخذ: اداره آمار اقتصادی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۱- بدون در نظر گرفتن ارزش زمین است.

پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های مناطق شهری

جدول شماره ۲۴

سهم(درصد)		درصد تغییر		سال		سال			
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	□۱۳۸۸	▲۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
۷/۸	۱۱/۷	-۴۷/۷	-۱۷/۴	۱۰۷۷۶	۲۰۵۸۸	۲۴۹۳۰	۱۴۶۴۲	۱۰۸۳۳	تعداد(فقره)
۲۲/۴	۲۲/۹	-۲۳/۴	-۲۰/۷	۳۰۹۵۰	۴۰۴۲۷	۵۰۹۷۲	۳۴۹۱۴	۳۱۶۸۵	تهران
۶۹/۸	۶۵/۵	-۱۶/۵	-۱۳/۰	۹۶۵۴۴	۱۱۵۶۶۸	۱۳۳۰۲۰	۱۲۳۰۴۶	۸۷۲۱۱	شهرهای بزرگ
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۲۱/۷	-۱۵/۴	۱۳۸۲۷۰	۱۷۶۶۸۳	۲۰۸۹۲۲	۱۷۲۶۰۲	۱۲۹۷۲۹	سایر مناطق شهری
۱۶/۵	۲۰/۷	-۳۴/۳	-۱۲/۳	۱۳۴۷۱/۳	۲۰۵۱۵/۰	۲۳۳۹۷/۲	۱۳۴۳۵/۶	۹۹۶۸/۱	کل مناطق شهری
۲۷/۶	۲۵/۹	-۱۲/۶	-۱۴/۳	۲۲۵۱۴/۱	۲۵۷۷۰/۸	۳۰۰۶۸/۰	۱۹۵۲۸/۲	۱۷۹۴۳/۸	برآورد سطح کل زیربنای طبقات ساختمان‌ها(هزار متر مربع)
۵۵/۹	۵۳/۴	-۱۳/۹	۲/۵	۴۵۶۷۶/۰	۵۳۰۲۴/۸	۵۱۷۴۰/۸	۳۷۱۲۶/۵	۳۰۰۱۴/۱	تهران
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۱۷/۸	-۵/۶	۸۱۶۶۱/۴	۹۹۳۱۰/۶	۱۰۵۲۰۶/۰	۷۰۰۹۰/۳	۵۷۹۲۶/۰	شهرهای بزرگ
		۲۵/۵	۶/۲	۱۲۵۰	۹۹۶	۹۳۹	۹۱۸	۹۲۰	سایر مناطق شهری
		۱۴/۱	۸/۱	۷۲۷	۶۳۷	۵۹۰	۵۵۹	۵۶۶	متوسط سطح زیربنای طبقات هر ساختمان(متر مربع)
		۳/۲	۱۷/۹	۴۷۳	۴۵۸	۳۸۹	۳۰۲	۳۴۴	تهران
		۵/۱	۱۱/۶	۵۹۱	۵۶۲	۵۰۴	۴۰۶	۴۴۷	شهرهای بزرگ
									سایر مناطق شهری
									کل مناطق شهری

ماخذ: اداره آمار اقتصادی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ساختمان‌های شروع شده توسط بخش خصوصی در مناطق شهری

سه‌م (درصد)	درصد تغییر		سال							
	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	▲۱۳۸۷	□۱۳۸۸			
تعداد (دستگاه)										
	۵/۳	۸/۴	-۴۳/۵	-۱/۸	۱۱۷۰۴	۲۰۷۲۷	۲۱۱۰۷	۱۳۱۰۵	۱۰۰۰۱	تهران
	۲۴/۸	۲۵/۵	-۱۳/۲	-۹/۴	۵۴۳۸۸	۶۲۶۶۲	۶۹۱۷۷	۵۳۹۴۵	۵۱۳۴۸	شهرهای بزرگ
	۶۹/۹	۶۶/۱	-۵/۴	-۶/۳	۱۵۳۶۰۶	۱۶۲۳۶۵	۱۷۳۲۰۷	۱۱۵۳۳۰	۱۱۴۸۲۸	سایر مناطق شهری
	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۱۰/۶	-۶/۷	۲۱۹۶۹۸	۲۴۵۷۵۴	۲۶۳۴۹۱	۱۸۲۳۸۰	۱۷۶۱۷۷	کل مناطق شهری
برآورد سطح کل زیربنای طبقات ساختمان‌ها (هزار متر مربع)										
	۱۲/۷	۱۵/۸	-۲۸/۸	۹/۶	۱۳۶۵۴	۱۷۷۶۸	۱۶۲۰۹	۱۱۳۹۴	۹۹۷۱	تهران
	۲۷/۷	۲۶/۰	-۵/۳	-۵/۶	۲۷۶۶۲	۲۹۱۹۹	۳۰۹۳۵	۲۰۵۸۵	۱۹۳۷۱	شهرهای بزرگ
	۵۹/۶	۵۸/۱	-۸/۸	۹/۵	۵۹۵۱۶	۶۵۲۳۰	۵۹۵۶۰	۳۴۲۶۵	۳۳۵۳۲	سایر مناطق شهری
	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۱۱/۰	۵/۱	۹۹۸۳۲	۱۱۲۱۹۷	۱۰۶۷۰۴	۶۶۲۴۴	۶۲۸۷۴	کل مناطق شهری
متوسط سطح زیربنای طبقات هر ساختمان (متر مربع)										
			۲۶/۱	۱۱/۶	۱۰۸۱	۸۵۷	۷۶۸	۸۶۹	۹۹۷	تهران
			۹/۱	۴/۲	۵۰۹	۴۶۶	۴۴۷	۳۸۲	۳۷۷	شهرهای بزرگ
			-۳/۶	۱۶/۸	۳۸۷	۴۰۲	۳۴۴	۲۹۷	۲۹۲	سایر مناطق شهری
			-۰/۵	۱۲/۷	۴۵۴	۴۵۷	۴۰۵	۳۶۳	۳۵۷	کل مناطق شهری

ساختمان‌های تکمیل شده توسط بخش خصوصی در مناطق شهری

سه‌م (درصد)		درصد تغییر		سال					
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	□ ۱۳۸۸	▲ ۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
تعداد (دستگاه)									
۸/۱	۹/۰	-۱۱/۹	۵۴/۱	۱۸۰۶۹	۲۰۵۱۰	۱۳۳۰۸	۱۰۴۷۲	۱۱۱۴۴	تهران
۲۷/۶	۲۸/۳	-۴/۰	۲۲/۱	۶۱۸۳۵	۶۴۴۳۵	۵۲۷۷۴	۵۳۹۰۶	۵۷۰۹۵	شهرهای بزرگ
۶۴/۳	۶۲/۸	-۰/۵	۷/۶	۱۴۳۷۷۳	۱۴۳۱۱۱	۱۳۳۰۳۸	۱۰۱۲۲۴	۱۰۰۳۵۴	سایر مناطق شهری
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۱/۹	۱۴/۵	۲۲۳۶۷۷	۲۲۸۰۵۶	۱۹۹۱۲۰	۱۶۵۶۰۲	۱۶۸۵۹۳	کل مناطق شهری
برآورد سطح کل زیربنای طبقات ساختمان‌ها (هزار متر مربع)									
۱۵/۶	۱۷/۲	۴/۳	۲۲/۱	۱۴۷۳۹	۱۴۱۳۶	۱۱۵۸۲	۱۰۳۵۵	۱۰۷۳۲	تهران
۲۸/۰	۳۰/۱	۶/۷	۲۳/۷	۲۶۳۶۲	۲۴۷۱۵	۱۹۹۸۶	۲۰۲۵۴	۲۰۴۰۷	شهرهای بزرگ
۵۶/۴	۵۲/۶	۲۳/۱	۱۷/۰	۵۳۱۶۰	۴۳۱۸۴	۳۶۹۲۴	۳۰۹۵۵	۳۳۷۹۰	سایر مناطق شهری
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۴/۹	۱۹/۸	۹۴۲۶۱	۸۲۰۳۵	۶۸۴۹۲	۶۱۵۶۴	۶۴۹۲۹	کل مناطق شهری
متوسط سطح زیربنای طبقات هر ساختمان (متر مربع)									
		۱۸/۴	-۲۰/۸	۸۱۶	۶۸۹	۸۷۰	۹۸۹	۹۶۳	تهران
		۱۱/۱	۱/۳	۴۲۶	۳۸۴	۳۷۹	۳۷۶	۳۵۷	شهرهای بزرگ
		۲۲/۵	۸/۷	۳۷۰	۳۰۲	۲۷۸	۳۰۶	۳۳۷	سایر مناطق شهری
		۱۷/۲	۴/۶	۴۲۱	۳۶۰	۳۴۴	۳۷۲	۳۸۵	کل مناطق شهری

ماخذ: اداره آمار اقتصادی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

جدول شماره ۲۷

شاخص های ساختمانی

(۱۳۸۳=۱۰۰)

درصد تغییر	سال						
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴
۹/۶	۳۴/۷	۲۶۹/۸	۲۴۶/۳	۱۸۲/۹	۱۴۰/۱	۱۱۸/۱	شاخص خدمات ساختمانی
۷/۱	۳۳/۱	۲۵۹/۳	۲۴۲/۲	۱۸۱/۹	۱۳۶/۸	۱۱۶/۹	شاخص مزد یک روز بنای سفت کار
۳/۴	۳۲/۵	۲۶۵/۵	۲۵۶/۷	۱۹۳/۸	۱۳۵/۵	۱۱۶/۶	شاخص مزد یک روز کارگر ساده ساختمانی
۱۱/۲	۳۴/۶	۲۷۵/۷	۲۴۷/۸	۱۸۴/۱	۱۴۰/۹	۱۱۷/۹	شاخص اجرت نقاش
۵/۱	۲۸/۸	۲۴۱/۲	۲۲۹/۶	۱۷۸/۲	۱۳۷/۱	۱۱۸/۶	شاخص اجرت آسفالت کار
۱۱/۳	۴۸/۸	۳۰۹/۹	۲۷۸/۴	۱۸۷/۱	۱۴۰/۳	۱۱۸/۷	شاخص اجرت مقنی
۱۲/۲	۳۴/۸	۲۸۱/۸	۲۵۱/۲	۱۸۶/۳	۱۴۴/۱	۱۱۹/۲	شاخص اجرت سیمان کار
۹/۳	۳۳/۳	۲۵۵/۳	۲۳۳/۷	۱۷۵/۳	۱۳۵/۱	۱۱۶/۵	شاخص اجرت کاشی کار
۹/۸	۳۲/۳	۲۷۱/۰	۲۴۶/۸	۱۸۶/۶	۱۴۷/۵	۱۲۳/۲	شاخص اجرت گچ کار
۱۷/۳	۳۱/۸	۲۵۳/۱	۲۱۵/۷	۱۶۳/۶	۱۳۲/۴	۱۱۳/۲	شاخص اجرت کارگر ماهر لوله کش
۹/۹	۳۵/۴	۲۸۳/۹	۲۵۸/۴	۱۹۰/۸	۱۵۰/۹	۱۱۹/۶	شاخص اجرت کارگر ماهر برق کار
-۵/۴	۲۹/۸	۱۹۳/۶	۲۰۴/۷	۱۵۷/۷	۱۳۴/۰	۱۱۱/۶	شاخص بهای تولیدکننده مصالح ساختمانی
-۱۳/۸	۲۲/۳	۱۸۸/۳	۲۱۸/۵	۱۷۸/۷	۱۴۵/۳	۱۱۱/۶	شاخص بهای تولید کننده مصالح فلزی
۱۱/۹	۴۸/۷	۲۰۲/۶	۱۸۱/۰	۱۲۱/۷	۱۱۴/۷	۱۱۱/۵	شاخص بهای تولید کننده مصالح غیر فلزی

ماخذ: اداره آمار اقتصادی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

جدول شماره ۲۸

اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای دولت در فصل حمل و نقل

(میلیارد ریال)

درصد عملکرد	۱۳۸۸		سهم (درصد)		سال		
	مصوب	درصد تغییر	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۷۶/۲	۸۸۹۲/۶	۳۴/۱	۲۵/۰	۳۰/۴	۶۷۷۹/۲	۵۰۵۴/۸	برنامه حمل و نقل راه آهن
۷۹/۲	۲۴۱۶۴/۴	۷۳/۹	۷۰/۷	۶۶/۱	۱۹۱۳۱/۱	۱۱۰۰۱/۷	برنامه حمل و نقل جاده ای
۷۰/۸	۱۰۷۲/۵	□	۲/۸	۰/۵	۷۵۹/۷	۹۱/۰	برنامه حمل و نقل هوایی
۸۷/۳	۲۷۸/۰	-۷/۲	۰/۹	۱/۶	۲۴۲/۷	۲۶۱/۶	برنامه حمل و نقل دریایی
۱۰۰/۰	۳۷/۷	-۲۳/۰	۰/۱	۰/۳	۳۷/۷	۴۹/۰	برنامه پژوهش های کاربردی
۱۰۰/۰	۷/۲	۱۴۰/۰	*	*	۷/۲	۳/۰	برنامه راهبردی توسعه حمل و نقل جاده ای
۸۰/۰	۱۲۶/۴	-۲۸/۸	۰/۴	۱/۰	۱۰۱/۱	۱۶۵/۰	برنامه ایمنی حمل و نقل هوایی
۱۰۰/۰	۹/۴	۱۶/۳	*	*	۹/۴	۸/۱	برنامه مقاوم سازی ساختمان ها
۷۸/۳	۳۴۵۸۸/۱	۶۲/۷	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲۷۰۶۸/۱	۱۶۶۳۴/۱	جمع کل

ماخذ: خزانه داری کل، وزارت امور اقتصادی و دارایی

جدول شماره ۲۹

توزیع جمعیت کل کشور برحسب مناطق شهری و روستایی

(هزار نفر)

	سهم (درصد)		سال				
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴
مناطق شهری							
جمعیت کل	۷۱/۰	۷۰/۲	۵۲۳۲۵	۵۰۹۲۸	۴۹۵۷۲	۴۸۲۶۰	۴۷۰۹۶
مناطق روستایی							
جمعیت کل	۲۹/۰	۲۹/۸	۲۱۳۲۶	۲۱۶۵۶	۲۱۹۶۰	۲۲۲۳۶	۲۲۲۹۵
کل کشور							
جمعیت فعال	۳۲/۴	۳۱/۵	۲۳۸۴۱	۲۲۸۹۲	۲۳۵۷۹	۲۳۴۸۴	۲۳۲۹۳
جمعیت کل	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۷۳۶۵۱	۷۲۵۸۴	۷۱۵۳۲	۷۰۴۹۶	۶۹۳۹۰

ماخذ: مرکز آمار ایران

جدول شماره ۳۰

میزان حداقل مزد اسمی و واقعی ماهانه

(هزار ریال)

	سال				
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴
حداقل مزد اسمی	۲۶۳۵	۲۱۹۶	۱۸۳۰	۱۵۰۰	۱۲۶۷
متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی	۲۰۳/۰	۱۸۳/۳	۱۴۶/۲	۱۲۳/۵	۱۱۰/۴
حداقل مزد واقعی	۱۲۹۸	۱۱۹۸	۱۲۵۲	۱۲۱۵	۱۱۴۸

ماخذ: سازمان تامین اجتماعی

جدول شماره ۳۱

شاخص‌های کیفیت آموزش در ایران

(نفر)

	متوسط رشد سالانه (درصد)	سال تحصیلی				
		۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۶-۸۷	۱۳۸۵-۸۶	۱۳۸۴-۸۵
دانش آموز به مدرسه	θ	∞	۱۰۳/۱	۱۰۲/۲	۱۰۲/۸	۱۰۶/۲
دانش آموز به کلاس	θ	∞	۲۳/۴	۲۳/۱	۲۳/۱	۲۳/۶
دانش آموز به معلم	θ	∞	۱۷/۳	۱۶/۵	۱۶/۶	۱۶/۷

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

جدول شماره ۳۲

دانش آموزان مدارس کشور

(هزار نفر)

	سهم (درصد)		درصد تغییر		سال تحصیلی				
	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۶-۸۷	۱۳۸۵-۸۶	۱۳۸۴-۸۵
کودکستان یا آمادگی	θ	۳/۳	θ	-۱۰/۸	∞	۴۵۶	۵۱۱	۵۵۳	۵۴۰
ابتدایی	θ	۴۰/۵	θ	-۱/۲	∞	۵۶۵۵	۵۷۲۶	۵۸۲۸	۶۰۰۷
راهنمایی تحصیلی	θ	۲۴/۹	θ	-۶/۲	∞	۳۴۷۸	۳۷۰۸	۳۹۳۹	۴۱۴۶
دبیرستان (شبهانه و روزانه)	θ	۱۹/۹	θ	-۱/۸	∞	۲۷۸۲	۲۸۳۲	۲۹۲۱	۲۹۵۷
مدارس فنی و حرفه‌ای	θ	۲/۲	θ	-۴/۹	∞	۳۱۴	۳۳۰	۳۴۱	۳۵۲
کار و دانش	θ	۳/۰	θ	۱/۵	∞	۴۱۴	۴۰۸	۴۳۴	۴۵۴
پیش‌دانشگاهی	θ	۳/۲	θ	۲/۰	∞	۴۴۷	۴۳۹	۴۲۱	۴۱۹
مراکز تربیت معلم و دانشسراها	θ	۰/۱	θ	-۴۷/۳	∞	۱۰	۱۹	۱۴	۱۰
سایر (۱)	θ	۳/۰	θ	-۱۰/۸	∞	۴۱۲	۴۶۲	۴۸۰	۴۸۰
جمع	θ	۱۰۰/۰	θ	-۳/۲	∞	۱۳۹۶۸	۱۴۴۳۵	۱۴۹۳۰	۱۵۳۶۴

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش
 ۱- شامل دانش آموزان بزرگسال در دوره ابتدایی، عمومی، متوسطه و پیش‌دانشگاهی می‌باشد.

جدول شماره ۳۳

مدارس، کلاس‌ها و کادر آموزشی (۱)

(تعداد)

	سهم (درصد)		درصد تغییر		سال تحصیلی				
	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۶-۸۷	۱۳۸۵-۸۶	▲ ۱۳۸۴-۸۵
مدارس									
مناطق شهری	θ	۴۸/۲	θ	-۲/۰	∞	۶۵۳۱۵	۶۶۶۶۸	۶۷۳۱۴	۶۶۴۴۹
مناطق روستایی	θ	۵۱/۸	θ	-۶/۰	∞	۷۰۱۳۸	۷۴۵۹۷	۷۷۸۵۰	۷۸۲۶۸
کل کشور	θ	۱۰۰/۰	θ	-۴/۱	∞	۱۳۵۴۵۳	۱۴۱۲۶۵	۱۴۵۱۶۴	۱۴۴۷۱۷
کلاس‌ها									
مناطق شهری	θ	۶۶/۲	θ	-۲/۵	∞	۳۹۵۷۶۰	۴۰۶۰۳۰	۴۱۳۱۸۵	۴۱۲۹۹۹
مناطق روستایی	θ	۳۳/۸	θ	-۷/۷	∞	۲۰۱۷۶۸	۲۱۸۵۹۸	۲۳۲۰۰۷	۲۳۸۳۶۸
کل کشور	θ	۱۰۰/۰	θ	-۴/۳	∞	۵۹۷۵۲۸	۶۲۴۶۲۸	۶۴۵۱۹۲	۶۵۱۳۶۷
کادر آموزشی آموزشگاه‌ها (نفر)									
مناطق شهری	θ	۷۱/۳	θ	-۷/۴	∞	۵۷۵۵۰۳	۶۲۱۶۳۳	۶۳۵۱۰۱	۶۴۵۲۴۳
مناطق روستایی	θ	۲۸/۷	θ	-۸/۲	∞	۲۳۲۰۹۷	۲۵۲۸۳۳	۲۶۶۱۶۲	۲۷۴۰۵۸
کل کشور	θ	۱۰۰/۰	θ	-۷/۶	∞	۸۰۷۶۰۰	۸۷۴۴۶۶	۹۰۱۲۶۳	۹۱۹۳۰۱

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش
 ۱- شامل کودکستان‌ها، دبستان‌ها، مدارس راهنمایی تحصیلی و دبیرستان‌های عمومی و پیش‌دانشگاهی می‌باشد.

جدول شماره ۳۴

ترکیب دانش‌آموزان مقاطع مختلف تحصیلی در مناطق شهری و روستایی

(درصد)

	۱۳۸۸-۸۹			۱۳۸۷-۸۸		
	کل	روستایی	شهری	کل	روستایی	شهری
ابتدایی	۱۰۰/۰	۰۰	۰۰	۱۰۰/۰	۳۴/۷	۶۵/۳
راهنمایی تحصیلی	۱۰۰/۰	۰۰	۰۰	۱۰۰/۰	۲۹/۲	۷۰/۸
متوسطه عمومی	۱۰۰/۰	۰۰	۰۰	۱۰۰/۰	۱۵/۸	۸۴/۲
جمع	۱۰۰/۰	۰۰	۰۰	۱۰۰/۰	۲۸/۰	۷۲/۰

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

جدول شماره ۳۵

دانش‌آموزان مقاطع مختلف تحصیلی بر حسب جنس

(هزار نفر)

	درصد تغییر		۱۳۸۸-۸۹		۱۳۸۷-۸۸	
	پسر	دختر	پسر	دختر	پسر	دختر
ابتدایی	θ	θ	۰۰	۰۰	۲۹۱۲/۳	۲۷۴۲/۷
راهنمایی تحصیلی	θ	θ	۰۰	۰۰	۱۸۳۳/۲	۱۶۴۴/۴
متوسطه عمومی	θ	θ	۰۰	۰۰	۱۸۲۵/۰	۱۶۷۵/۱
جمع	θ	θ	۰۰	۰۰	۶۵۷۰/۵	۶۰۶۲/۲

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

جدول شماره ۳۶

دانش‌آموزان مدارس غیرانتفاعی در مقاطع مختلف تحصیلی

(هزار نفر)

	سهم در کل دانش‌آموزان (درصد)		درصد تغییر		سال تحصیلی	
	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸
ابتدایی	θ	۷/۱	θ	۲/۱	۰۰	۴۰۱/۷
راهنمایی تحصیلی	θ	۶/۴	θ	-۲/۵	۰۰	۲۲۲/۸
متوسطه عمومی (۱)	θ	۷/۳	θ	-۲/۱	۰۰	۲۵۷/۲
جمع	θ	۷/۰	θ	-۰/۳	۰۰	۸۸۱/۷

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

۱- شامل دانش‌آموزان متوسطه نظری، فنی و حرفه‌ای و کار دانش می‌باشد.

جدول شماره ۳۷

دانشجویان دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی دولتی

(نفر)

	سه‌م (درصد)		درصد تغییر		سال تحصیلی				
	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	(۱)۱۳۸۶-۸۷	۱۳۸۵-۸۶	۱۳۸۴-۸۵
علوم تربیتی	θ	۵/۰	θ	-۱۰/۵	∞	۱۶۷۸۲۰	۱۸۷۴۵۱	۷۸۷۰۸	۵۲۹۲۲
علوم انسانی و هنر	θ	۱۰/۴	θ	۹/۰	∞	۳۴۸۴۶۷	۳۱۹۶۱۳	۲۱۶۷۸۸	۱۶۶۲۸۲
علوم اجتماعی، بازرگانی و حقوق	θ	۳۱/۰	θ	-۲/۰	∞	۱۰۳۶۹۲۸	۱۰۵۸۱۹۱	۵۲۱۰۹۲	۳۳۶۱۸۰
علوم، ریاضیات و محاسبات	θ	۱۰/۱	θ	-۶/۹	∞	۳۳۸۱۱۴	۳۶۳۰۷۲	۲۳۳۲۵۹	۱۵۹۳۷۵
مهندسی، تولید و ساخت	θ	۳۲/۲	θ	۵/۰	∞	۱۰۷۸۸۲۲	۱۰۲۷۷۰۵	۳۰۲۴۳۷	۳۰۲۰۲۸
کشاورزی و دامپزشکی	θ	۴/۴	θ	-۱/۶	∞	۱۴۶۸۹۶	۱۴۹۳۵۶	۶۲۲۵۷	۶۲۳۰۹
بهداشت و رفاه (بهبودی)	θ	۴/۷	θ	-۲۸/۱	∞	۱۵۶۲۰۸	۲۱۷۳۵۵	۸۶۳۴۷	۸۵۲۰۵
خدمات	θ	۲/۳	θ	۱۶/۰	∞	۷۶۴۸۶	۶۵۹۱۲	۳۷۹۸۶	۲۶۷۴۷
جمع کل	θ	۱۰۰/۰	θ	-۱/۲	∞	۳۳۴۹۷۴۱	۳۳۹۱۸۵۲	۱۵۳۸۸۷۴	۱۱۹۱۰۴۸

ماخذ: وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری

-۱ تعداد کل دانشجویان طی سال تحصیلی ۱۳۸۶-۸۷ شامل ۳۱۹۷ نفر دانشجویان رشته‌های نامشخص، غیردقیق و اظهار نشده نیز می‌باشد.

جدول شماره ۳۸

دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی

(نفر)

	سه‌م (درصد)		درصد تغییر		سال تحصیلی				
	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۶-۸۷	۱۳۸۵-۸۶	۱۳۸۴-۸۵
پزشکی	θ	۳/۲	θ	۶/۸	∞	۴۵۰۰۲	۴۲۱۲۴	۴۴۰۱۹	۴۳۰۸۵
علوم انسانی	θ	۳۹/۷	θ	۲/۳	∞	۵۵۲۰۵۱	۵۳۹۶۰۸	۵۵۲۹۵۸	۵۴۱۶۷۹
علوم پایه	θ	۷/۳	θ	۳/۱	∞	۱۰۱۶۰۷	۹۸۵۹۵	۱۰۶۱۴۱	۱۰۲۷۹۹
فنی و مهندسی	θ	۴۰/۵	θ	۱۲/۴	∞	۵۶۴۳۴۹	۵۰۲۰۵۱	۴۶۳۹۶۵	۳۹۳۶۴۰
کشاورزی و دامپزشکی	θ	۵/۸	θ	۱/۰	∞	۸۰۸۸۶	۸۰۱۱۶	۸۳۶۲۳	۸۲۹۹۴
هنر	θ	۳/۴	θ	۱۹/۷	∞	۴۷۹۷۹	۴۰۰۷۵	۳۸۹۳۱	۳۳۳۲۴
جمع کل	θ	۱۰۰/۰	θ	۶/۹	∞	۱۳۹۱۸۷۴	۱۳۰۲۵۶۹	۱۲۸۹۶۳۷	۱۱۹۷۵۲۱

ماخذ: دانشگاه آزاد اسلامی

جدول شماره ۳۹

وضع مالی دولت

(به استثنای درآمدها و پرداخت‌های اختصاصی)

(میلیارد ریال)

سهام(درصد)		درصد تغییر		عملکرد سال					
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	▲۱۳۸۷	▲۱۳۸۶	۱۳۸۵	(۱)۱۳۸۴	
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲۱/۵	۲۷/۲	۴۶۰۷۳۷/۱	۳۷۹۳۳۸/۴	۲۹۸۲۰۳/۱	۲۳۱۱۳۰/۸	۲۰۰۳۷۴/۹	درآمدها
۶۵/۱	۶۳/۲	۲۵/۱	۲۵/۰	۳۰۰۰۳۵/۵	۲۳۹۷۴۱/۴	۱۹۱۸۱۵/۳	۱۵۱۶۲۰/۹	۱۳۴۵۷۴/۴	درآمدهای مالیاتی
۳۴/۹	۳۶/۸	۱۵/۱	۳۱/۲	۱۶۰۷۰۱/۶	۱۳۹۵۹۷/۰	۱۰۶۳۸۷/۸	۷۹۵۰۹/۹	۶۵۸۰۰/۵	سایر درآمدها
		۱/۹	۳۸/۳	۵۹۳۷۸۳/۹	۵۸۲۷۲۳/۴	۴۲۱۲۸۴/۷	۴۱۵۷۸۸/۱	۳۳۰۸۸۴/۱	پرداخت‌های هزینه‌ای(جاری)
		-۳۴/۶	۶۵/۲	-۱۳۳۰۴۶/۸	-۲۰۳۳۸۵/۱	-۱۲۳۰۸۱/۶	-۱۸۴۶۵۷/۳	-۱۳۰۵۰۹/۲	تراز عملیاتی
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۲۴/۱	۲۳/۹	۱۶۴۴۲۲/۳	۲۱۶۶۳۶/۷	۱۷۴۷۹۱/۸	۱۸۲۷۹۷/۲	۱۸۷۲۹۴/۵	واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای
۹۹/۵	۹۹/۵	-۲۴/۱	۲۴/۳	۱۶۳۶۲۶/۵	۲۱۵۶۵۰/۳	۱۷۳۵۱۹/۱	۱۸۱۸۸۱/۲	۱۸۶۳۴۲/۴	فروش نفت و فرآورده‌های نفتی
۹۶/۷	۶۷/۸	۸/۳	۵/۱	۱۵۸۹۹۶/۵	۱۴۶۸۶۵/۶	۱۳۹۶۹۹/۱	۱۳۱۹۲۲/۱	۱۶۳۰۴۴/۴	فروش نفت خام
۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۶۰۰۰/۰	۰/۰	اختصاص ۲ درصد درآمد صادرات نفت و گاز به استان‌های نفت‌خیز و محروم
۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۱۰۱۹۸/۰	۱۶ در هزار ارزش نفت خام تولیدی
۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۱۳۱۰۰/۰	صادرات نفت خام(از محل ۰/۷۳)
۰/۰	۱۷/۹	-۱۰۰/۰	۰	۰/۰	۳۸۷۸۴/۷	۰/۰	۰/۰	۰/۰	شفاف‌سازی حامل‌های انرژی(موضوع جزء (ه) بند ۷ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۷)
۰/۰	۱۳/۸	-۱۰۰/۰	-۱۱/۳	۰/۰	۳۰۰۰۰/۰	۳۳۸۲۰/۰	۴۳۹۵۹/۱	۰/۰	واردات بنزین(جمعی- خرجی)
۲/۸	۰/۰	۰	۰	۴۶۳۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	منابع حاصل از صادرات فرآورده‌های نفتی و میعانات گازی
۰/۵	۰/۵	-۱۹/۳	-۲۲/۵	۷۹۵/۸	۹۸۶/۵	۱۲۷۲/۷	۹۱۶/۰	۹۵۲/۱	فروش اموال منقول و غیر منقول
		-۱۱/۱	۵۰/۹	۱۹۸۱۷۳/۱	۲۲۳۰۱۸/۷	۱۴۷۷۵۱/۹	۱۴۵۵۷۱/۰	۱۱۷۶۳۸/۷	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای(پرداخت‌های عمرانی)(۲)
		۴۲۸/۸	-۱۲۳/۶	-۳۳۷۵۰/۸	-۶۳۸۲/۰	۲۷۰۴۰/۰	۳۷۲۲۶/۲	۶۹۶۵۵/۹	خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای
		-۲۰/۵	۱۱۸/۴	-۱۶۶۷۹۷/۶	-۲۰۹۷۶۷/۰	-۹۶۰۴۱/۷	-۱۴۷۴۳۱/۲	-۶۰۸۵۳/۴	تراز عملیاتی و سرمایه‌ای(۳)
		-۱۰/۶	۵۷/۲	۲۲۰۱۱۳/۸	۲۴۶۲۲۷/۴	۱۵۶۶۱۴/۰	۱۶۱۰۶۱/۲	۸۳۳۲۰/۷	واگذاری دارایی‌های مالی(۲)
		۴۶/۲	-۳۹/۸	۵۳۳۱۶/۲	۳۶۴۶۰/۴	۶۰۵۷۲/۴	۱۳۶۳۰/۰	۲۲۴۶۷/۳	تملك دارایی‌های مالی
		-۲۰/۵	۱۱۸/۴	۱۶۶۷۹۷/۶	۲۰۹۷۶۷/۰	۹۶۰۴۱/۷	۱۴۷۴۳۱/۲	۶۰۸۵۳/۴	خالص واگذاری دارایی‌های مالی

ماخذ: قوانین بودجه کل کشور و خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی

۱- ارقام سال ۱۳۸۴ بدون احتساب رقم شفاف‌سازی قیمت (بارانه) حامل‌های انرژی می‌باشد.

۲- در سال ۱۳۸۷، با احتساب مبلغ ۹۵۰۰ میلیارد ریال بابت تامین کسری اعتبار گازرسانی به روستاهای کشور می‌باشد.

۳- تراز عملیاتی و سرمایه‌ای دولت از مجموع تراز عملیاتی و خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای به دست می‌آید.

درآمدهای مالیاتی
(به استثنای درآمدهای اختصاصی)

جدول شماره ۴۰

(میلیارد ریال)

سهام (درصد)		درصد تغییر		عملکرد سال					
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
۵۵/۸	۵۳/۳	۳۰/۹	۳۸/۰	۱۶۷۲۹۹/۹	۱۲۷۷۹۴/۲	۹۲۶۱۰/۸	۷۲۸۶۱/۷	۶۴۴۵۹/۹	مالیات اشخاص حقوقی
۳۸/۸	۳۹/۵	۲۳/۱	۴۵/۱	۱۱۶۵۱۸/۱	۹۴۶۵۶/۸	۶۵۲۳۰/۱	۵۰۴۱۲/۵	۴۶۹۵۳/۰	اشخاص حقوقی دولتی (۱)
۱۲/۲	۱۵/۳	۰/۱	۲۵/۵	۳۶۷۳۱/۶	۳۶۷۰۰/۴	۲۹۲۳۶/۵	۲۶۱۳۴/۰	۳۱۸۶۹/۰	مالیات عملکرد نفت
۱۶/۹	۱۳/۸	۵۳/۲	۲۱/۰	۵۰۷۸۱/۸	۳۳۱۳۷/۴	۲۷۳۸۰/۷	۲۲۴۴۹/۲	۱۷۵۰۶/۹	اشخاص حقوقی غیردولتی
۱۱/۳	۱۳/۲	۷/۴	۲۱/۷	۳۳۹۲۸/۰	۳۱۵۸۷/۷	۲۵۹۶۰/۶	۱۹۴۵۱/۳	۱۵۲۵۳/۱	مالیات بر درآمد
۷/۰	۸/۲	۶/۸	۲۸/۸	۲۰۹۰۸/۴	۱۹۵۷۰/۰	۱۵۱۸۹/۷	۱۱۰۶۱/۳	۸۳۱۱/۱	حقوق
۳/۹	۴/۵	۶/۸	۱۱/۹	۱۱۶۲۲/۷	۱۰۸۸۱/۱	۹۷۲۶/۵	۷۵۱۵/۶	۶۲۸۹/۰	مشاغل
۰/۴	۰/۴	۲۴/۹	۹/۳	۱۳۳۰/۱	۱۰۶۵/۲	۹۷۴/۷	۸۳۵/۶	۶۲۶/۳	مستغلات
*	*	-۶/۴	۲/۵	۶۶/۸	۷۱/۴	۶۹/۷	۳۸/۷	۲۶/۸	مالیات متفرقه درآمد
۲/۶	۳/۲	۰/۴	۰/۱	۷۸۰۱/۹	۷۷۷۰/۶	۷۷۶۲/۳	۵۳۷۸/۳	۴۳۱۶/۶	مالیات بر ثروت
۰/۳	۰/۴	۱۵/۵	۲۲/۹	۱۰۲۰/۴	۸۸۳/۶	۷۱۹/۰	۴۴۷/۱	۳۳۶/۴	مالیات بر ارث
۰/۴	۰/۶	-۹/۹	۱۲/۶	۱۲۶۶/۴	۱۴۰۵/۸	۱۲۴۸/۴	۸۵۱/۸	۷۸۴/۹	نقل و انتقالات سرقفلی
۱/۲	۱/۵	۵/۱	-۱/۷	۳۶۵۷/۵	۳۴۷۸/۴	۳۵۳۹/۹	۲۵۲۰/۶	۲۰۸۹/۵	حق تمسیر و اوراق بهادار
۰/۶	۰/۸	-۷/۲	-۱۱/۲	۱۸۵۷/۶	۲۰۰۲/۸	۲۲۵۵/۰	۱۵۵۸/۸	۱۱۰۵/۷	سایر
۶۹/۷	۶۹/۷	۲۵/۱	۳۲/۳	۲۰۹۰۲۹/۷	۱۶۷۱۵۲/۵	۱۲۶۳۳۳/۶	۹۷۶۹۱/۳	۸۴۰۲۹/۶	جمع مالیات‌های مستقیم
۲۰/۸	۲۳/۶	۱۰/۳	۱۶/۱	۶۲۵۵۴/۴	۵۶۶۸۹/۱	۴۸۸۱۸/۹	۳۹۸۰۶/۳	۳۵۹۵۴/۱	مالیات بر واردات
۲۰/۶	۲۳/۶	۹/۳	۱۷/۳	۶۱۷۲۸/۰	۵۶۴۷۳/۵	۴۸۱۳۸/۰	۳۸۹۳۷/۲	۳۴۸۱۲/۲	حقوق ورودی
۰/۳	۰/۱	۲۸۳/۳	-۶۸/۳	۸۲۶/۴	۲۱۵/۶	۶۸۰/۹	۸۶۹/۲	۱۱۴۱/۸	سایر
۹/۵	۶/۶	۷۸/۹	-۴/۶	۲۸۴۵۱/۳	۱۵۸۹۹/۸	۱۶۶۶۲/۷	۱۴۱۲۳/۳	۱۴۵۹۰/۷	مالیات بر کالاها و خدمات
۱/۸	۱/۱	۱۱۰/۵	-۲۸/۰	۵۴۲۴/۹	۲۵۷۷/۱	۳۵۷۷/۱	۳۱۸۳/۴	۲۹۵۸/۹	فرآورده‌های نفتی
۰/۰	۰/۱	-۹۶/۲	-۴۰/۸	۵/۸	۱۵۱/۷	۲۵۶/۴	۲۳۹/۲	۲۰۶/۴	نوشابه‌های غیرالکلی
۰/۳	۰/۲	۹۳/۴	۱۶/۴	۷۷۱/۷	۳۹۸/۹	۳۴۲/۸	۳۵۷/۳	۲۶۸/۰	فروش سیگار
۰/۵	۰/۵	۲۴/۰	۱۶/۵	۱۴۸۹/۸	۱۲۰۱/۹	۱۰۳۲/۰	۸۵۴/۰	۸۴۹/۵	نقل و انتقالات اتومبیل
-۰/۱	۰/۸	-۱۱۳/۴	-۲۶/۲	-۲۶۲/۴	۱۹۵۷/۲	۲۶۵۱/۴	۱۶۰۶/۱	۱۰۳۳/۴	حق اشتراک تلفن‌های خودکار و خدمات مخابراتی بین‌المللی
۰/۲	۰/۳	۱/۳	۱۳/۵	۷۴۴/۵	۷۳۵/۲	۶۴۸/۰	۵۰۷/۰	۲۶۴/۳	عوارض خروج مسافر از مرزهای کشور
*	۰/۲	-۹۴/۳	-۴۰/۸	۳۱/۳	۵۵۲/۱	۹۳۱/۹	۱۱۴۱/۲	۳۹۸۹/۶	مالیات واگذاری تلفن همراه
۵/۴	۱/۰	□	θ	۱۶۱۵۴/۴	۲۴۴۸/۸	۰/۰	۰/۰	۰/۰	مالیات بر ارزش افزوده
۱/۴	۲/۵	-۳۰/۴	-۱۸/۶	۴۰۹۱/۵	۵۸۷۶/۸	۷۲۲۳/۱	۶۳۳۵/۱	۵۰۲۰/۶	سایر
۳۰/۳	۳۰/۳	۲۵/۴	۱۰/۹	۹۱۰۰۵/۸	۷۲۵۸۸/۹	۶۵۴۸۱/۷	۵۳۲۹۹/۶	۵۰۵۴۴/۸	جمع مالیات‌های غیرمستقیم
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲۵/۱	۲۵/۰	۳۰۰۰۳۵/۵	۲۳۹۷۴۱/۴	۱۹۱۸۱۵/۳	۱۵۱۶۲۰/۹	۱۳۴۵۷۴/۴	جمع کل

ماخذ: قوانین بودجه کل کشور و خزانه‌داری کل و وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱- شامل مالیات عملکرد نفت می‌باشد.

سایر درآمدهای دولت (به استثنای درآمدهای اختصاصی)

(میلیارد ریال)

سهام (درصد)	درصد تغییر		عملکرد سال				درآمد حاصل از مالکیت دولت		
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	▲۱۳۸۷		▲۱۳۸۶	▲۱۳۸۵
۸۳/۸	۸۳/۶	۱۵/۴	۳۳/۸	۱۳۴۷۲۲/۲	۱۱۶۷۶۹/۸	۸۷۲۹۹/۸	۶۵۶۹۷/۹	۵۲۱۹۶/۲	سود سهام شرکت‌های دولتی (۲)
۷۷/۱	۷۸/۶	۱۲/۸	۳۱/۵	۱۲۳۸۵۰/۵	۱۰۹۷۵۵/۶	۸۳۴۴۸/۸	۶۴۷۵۰/۲	۵۱۳۴۴/۷	سود (علی‌الحساب) سهم دولت از ارزش نفت خام تولیدی
۳۶/۶	۴۲/۱	۰/۱	۱۲۳/۲	۵۸۷۷۶/۳	۵۸۷۲۰/۶	۲۶۳۱۲/۹	۲۳۵۲۰/۶	۲۸۶۸۲/۰	مازاد سود سهام شرکت نفت در سال ۱۳۸۷
۱۵/۱	۰/۰	۰	۰	۲۴۱۹۴/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	بهره وام‌های دولت در خارج از کشور
*	*	۲۹/۰	-۱۱/۳	۱/۰	۰/۷	۰/۸	۰/۹	۰/۵	درآمدهای حاصل از اجاره
*	*	-۱۵/۱	۷۰/۶	۴۳/۷	۵۱/۵	۳۰/۲	۳۱/۶	۶۱/۱	سایر درآمدهای حاصل از مالکیت دولت (۳)
۶/۷	۵/۰	۵۵/۵	۸۲/۳	۱۰۸۲۷/۰	۶۹۶۲/۰	۳۸۱۹/۹	۹۱۵/۲	۷۹۰/۰	درآمدهای حاصل از خدمات و فروش کالا
۸/۱	۸/۱	۱۴/۵	۹/۹	۱۲۹۸۸/۶	۱۱۳۴۷/۰	۱۰۳۲۵/۱	۷۹۷۴/۱	۹۶۳۸/۸	درآمد حاصل از خدمات
۸/۰	۷/۸	۱۸/۱	۹/۴	۱۲۸۰۹/۷	۱۰۸۴۹/۹	۹۹۱۷/۵	۷۸۷۸/۵	۹۵۴۷/۰	خدمات قضایی و ثبتی
۳/۸	۳/۴	۲۷/۷	۱۰/۶	۶۱۰۹/۹	۴۷۸۴/۵	۴۳۲۷/۸	۳۵۵۰/۶	۳۰۸۲/۸	خدمات انتظامی
۰/۲	۰/۳	۱/۶	۱۲/۵	۳۵۶/۱	۳۵۰/۴	۳۱۱/۳	۴۲۰/۲	۸۸۵/۲	خدمات آموزشی و فرهنگی
۰/۳	۰/۳	۶/۰	۲/۴	۵۰۶/۰	۴۷۷/۶	۴۶۶/۴	۲۵۲/۴	۲۳۸/۶	خدمات کشاورزی، صنعتی و معدنی
۰/۶	۰/۷	۸/۶	-۲۲/۲	۱۰۴۲/۴	۹۶۰/۰	۱۲۳۳/۸	۸۴۲/۳	۷۶۴/۸	سایر
۳/۰	۳/۱	۱۲/۱	۱۹/۵	۴۷۹۵/۲	۴۲۷۷/۵	۳۵۷۸/۱	۲۸۱۲/۱	۴۵۷۵/۷	درآمدهای حاصل از فروش کالاها
۰/۱	۰/۴	-۶۴/۰	۲۲/۰	۱۷۸/۹	۴۹۷/۱	۴۰۷/۶	۹۵/۶	۹۱/۸	درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات
۲/۹	۲/۹	۱۵/۰	۳/۵	۴۶۹۷/۷	۴۰۸۴/۷	۳۹۴۴/۹	۲۵۲۳/۸	۲۰۶۸/۳	جرایم رانندگی
۲/۲	۲/۱	۲۲/۵	-۱/۴	۳۶۱۰/۸	۲۹۴۷/۴	۲۹۸۸/۳	۱۷۶۷/۳	۱۶۰۵/۶	درآمدهای حاصل از مبارزه با مواد مخدر
۰/۲	۰/۳	-۱۰/۴	-۱/۸	۳۳۷/۵	۳۷۶/۵	۳۸۳/۴	۳۲۰/۰	۲۵۷/۷	جرایم و مجازات‌های موضوع قانون کار، اقامت غیرمجاز و ...
*	*	۰/۲	۲۰/۵	۲۴/۰	۲۴/۰	۱۹/۹	۳۲/۹	۲۵/۶	سایر
۰/۵	۰/۵	-۱/۶	۳۳/۲	۷۲۵/۴	۷۳۶/۹	۵۵۳/۳	۴۰۳/۶	۱۷۹/۴	درآمدهای متفرقه
۵/۲	۵/۳	۱۲/۱	۵۳/۵	۸۲۹۳/۱	۷۳۹۵/۴	۴۸۱۸/۰	۳۳۱۴/۱	۱۸۹۷/۲	درآمد حاصل از حق اشتراک اراضی
۰/۱	*	۲۶۴/۵	-۵۹/۳	۹۳/۴	۲۵/۶	۶۳/۰	۲۶/۰	۱/۰	درآمد حاصل از اجرای احکام مربوط به ایمنی راه‌ها و راه‌آهن
۰/۱	*	۲۲/۴	۳۰/۳	۸۴/۱	۶۸/۷	۵۲/۷	۶۰/۷	۱/۵	سایر (۳)
۵/۱	۵/۲	۱۱/۲	۵۵/۳	۸۱۱۵/۶	۷۳۰۱/۱	۴۷۰۲/۳	۳۲۲۷/۴	۱۸۹۴/۷	جمع کل
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۵/۱	۳۱/۲	۱۶۰۷۰۱/۶	۱۳۹۵۹۷/۰	۱۰۶۳۸۷/۸	۷۹۵۰۹/۹	۶۵۸۰۰/۵	

ماخذ: قوانین بودجه کل کشور و خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی

۱- در سال ۱۳۸۴، بدون احتساب رقم شفاف‌سازی قیمت حامل‌های انرژی می‌باشد.

۲- در سال‌های ۸۸-۱۳۸۴، شامل «سود علی‌الحساب سهم دولت از ارزش نفت خام تولیدی» و در سال ۱۳۸۸، شامل «مازاد سود سهام شرکت نفت در سال ۱۳۸۷» نیز می‌باشد.

۳- طبق قانون بودجه سال ۱۳۸۸، ردیف «درآمد حاصل از افزایش قیمت سیگار» از بخش «درآمدهای متفرقه» به «درآمدهای حاصل از مالکیت دولت» منتقل شده است. به منظور قابلیت مقایسه ارقام با سال‌های قبل، این انتقال در سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ نیز صورت گرفت.

واگذاری و تملک دارایی‌های مالی

(میلیارد ریال)

سهام (درصد)		درصد تغییر		عملکرد سال					
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	▲۱۳۸۷	▲۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۱۰/۶	۵۷/۲	۲۲۰۱۱۳/۸	۲۴۶۲۲۷/۴	۱۵۶۶۱۴/۰	۱۶۱۰۶۱/۲	۸۳۳۲۰/۷	واگذاری دارایی‌های مالی
۰/۴	۰/۳	۹/۴	-۳۰/۸	۹۳۳/۸	۸۵۳/۵	۱۲۳۲/۷	۶۷۳/۰	۶۲۶/۳	استفاده از منابع خارجی
۰/۴	۰/۳	۹/۲	-۳۰/۹	۹۲۷/۶	۸۴۹/۶	۱۲۲۸/۸	۶۶۹/۲	۶۲۲/۱	استفاده از تسهیلات خارجی
۰/۴	۰/۳	۱۷/۹	-۲۵/۷	۹۲۷/۶	۷۸۷/۰	۱۰۵۹/۱	۶۶۹/۲	۶۲۲/۱	وصولی از محل تسهیلات بانک جهانی
۰/۰	*	-۱۰۰/۰	-۶۳/۱	۰/۰	۶۲/۶	۱۶۹/۷	۰/۰	۰/۰	وصولی از محل سایر بانک‌ها و منابع خارجی
*	*	۵۵/۹	۳/۰	۶/۲	۴/۰	۳/۹	۳/۸	۴/۲	دریافت اصل وام‌های خارجی دولت
۹۹/۶	۹۹/۷	-۱۰/۷	۵۷/۹	۲۱۹۱۸۰/۰	۲۴۵۳۷۳/۸	۱۵۵۳۸۱/۴	۱۶۰۳۸۸/۲	۸۲۶۹۴/۴	استفاده از منابع داخلی
۰/۰	۰/۰	θ	-۱۰۰/۰	۰/۰	۰/۰	۴۸۹۳/۳	۴۹۸۶/۱	۶۸۳۴/۹	فروش اوراق مشارکت
۲۸/۶	۴/۵	۴۷۴/۳	-۶۶/۷	۶۲۹۳۶/۲	۱۰۹۵۹/۳	۳۲۹۵۶/۹	۸۱۸/۶	۱۷۸۶/۶	وصولی از محل واگذاری شرکت‌های دولتی
۸/۴	۴/۵	۶۸/۱	۱۰۵/۶	۱۸۴۲۶/۴	۱۰۹۵۹/۳	۵۳۲۹/۹	۸۱۸/۶	۱۳۶۲/۶	منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی
۸/۹	۰/۰	θ	-۱۰۰/۰	۱۹۵۰۰/۰	۰/۰	۲۷۶۲۷/۰	۰/۰	۴۲۴/۰	منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی (جمعی - خرجی)
۱۱/۴	۰/۰	θ	θ	۲۵۰۰۹/۷	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	سایر
۰/۳	۰/۴	-۲۹/۳	-۵۹/۸	۷۳۸/۴	۱۰۴۴/۳	۲۶۰۰/۷	۲۱۸۴/۷	۱۶۱۶/۶	منابع حاصل از دریافت وام‌های داخلی دولت
۱۰/۲	۸/۶	۵/۷	۱۶۶/۹	۲۲۳۸۸/۴	۲۱۱۷۹/۴	۷۹۳۶/۳	۹۸۲۵/۷	۳۰۷۳/۰	منابع حاصل از برگشتی سال‌های قبل
۶۰/۵	۸۶/۲	-۳۷/۳	۹۸/۳	۱۳۳۱۱۷/۰	۲۱۲۱۹۰/۹	۱۰۶۹۹۴/۳	۱۴۲۵۷۳/۰	۶۹۳۸۳/۴	استفاده از موجودی حساب ذخیره ارزی
۵۱/۳	۵۳/۰	-۱۳/۵	۶۸/۱	۱۱۲۹۵۵/۷	۱۳۰۵۹۸/۱	۷۷۶۸۱/۰	۱۰۰۳۲۰/۷	۴۲۲۸۹/۱	اجرای طرح‌های عمرانی
۱/۷	۴/۰	-۶۰/۶	-۲۱/۱	۳۸۴۷/۴	۹۷۶۸/۵	۱۲۳۷۳/۰	۸۴۰۷/۶	۱۴۵۵۳/۵	موضوع تعهدات ارزی
۷/۴	۲۹/۲	-۷۷/۳	۳۲۴/۰	۱۶۳۱۳/۹	۷۱۸۲۴/۳	۱۶۹۴۰/۳	۳۳۸۴۴/۷	۱۲۵۴۰/۸	سایر (۱)
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۴۶/۲	-۳۹/۸	۵۳۳۱۶/۲	۳۶۴۶۰/۴	۶۰۵۷۲/۴	۱۳۶۳۰/۰	۲۲۴۶۷/۳	تملک دارایی‌های مالی
۰/۰	۳۹/۶	-۱۰۰/۰	۳۶/۱	۰/۰	۱۴۴۲۴/۹	۱۰۵۹۸/۰	۰/۰	۲۳۶۶/۶	موجودی حساب درآمد عمومی (حساب شماره ۸۰۰۱)
۷/۲	۲۶/۸	-۶۰/۶	-۲۱/۱	۳۸۴۷/۴	۹۷۶۸/۵	۱۲۳۷۳/۰	۸۴۰۷/۶	۱۴۵۵۳/۵	بازپرداخت تعهدات ارزی (از محل حساب ذخیره ارزی)
									بازپرداخت بدهی دولت به صندوق‌های بیمه و بازنشستگی
۳۶/۶	۰/۰	θ	-۱۰۰/۰	۱۹۵۰۰/۰	۰/۰	۲۷۶۲۷/۰	۰/۰	۳۸۱۳/۰	(واگذاری سهام)
۵۶/۲	۳۳/۶	۱۴۴/۳	۲۳/۰	۲۹۹۶۸/۸	۱۲۲۶۷/۰	۹۹۷۴/۴	۵۲۲۲/۴	۱۷۳۴/۳	سایر
		-۲۰/۵	۱۱۸/۴	۱۶۶۷۹۷/۶	۲۰۹۷۶۷/۰	۹۶۰۴۱/۷	۱۴۷۴۳۱/۲	۶۰۸۵۳/۴	خالص واگذاری دارایی‌های مالی

ماخذ: قوانین بودجه کل کشور و خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی
 ۱- در سال ۱۳۸۷، با احتساب مبلغ ۹۵۰۰ میلیارد ریال بابت تامین کسری اعتبار گازرسانی به روستاهای کشور می‌باشد.

وزن صادرات گمرکی (۱)

(هزار تن)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال						
	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴		
۵/۵	۸/۲	-۶/۷	-۲۰/۲	۲۵۲۹	۲۷۲۱	۳۴۱۱	۲۴۶۸	۱۹۳۳	کالاهای سنتی و کشاورزی
۲/۲	۳/۱	۱/۵	-۱۸/۷	۱۰۴۵	۱۰۲۹	۱۲۶۷	۱۰۸۹	۹۱۴	میوه‌های تازه و خشک
۰/۳	۰/۳	۱۲/۴	-۴۷/۹	۱۱۹	۱۰۶	۲۰۳	۱۷۳	۱۴۲	پسته
۰/۳	۰/۳	۳۹/۷	-۵۲/۸	۱۱۷	۸۴	۱۷۸	۱۶۷	۱۵۲	انگور تازه و کشمش
۰/۲	۰/۳	-۱۷/۲	-۱۶/۱	۸۷	۱۰۵	۱۲۵	۱۴۵	۱۲۴	خرما
۰/۷	۱/۰	-۶/۵	۲۲/۱	۳۲۰	۳۴۲	۲۸۰	۲۲۲	۱۹۴	سیب درختی
*	*	۲/۰	-۲۷/۶	۸	۸	۱۱	۱۴	۱۶	فرش دستباف
۰/۱	۰/۲	-۵۱/۸	۱۶/۶	۲۸	۵۸	۵۰	۱۰	۶۸	حیوانات زنده
۲/۳	۳/۴	-۶/۶	۴۳/۳	۱۰۴۷	۱۱۲۱	۷۸۳	۷۵۵	۴۹۷	سبزیجات و نباتات
*	*	-۶/۴	-۹/۱	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۰/۲	زعفران
۰/۱	۰/۱	-۱۱/۷	-۵/۸	۲۴	۲۷	۲۹	۲۶	۲۱	انواع پوست و چرم
*	*	-۲۳/۷	۲۶/۱	۲	۳	۲	۲	۲	روده
۰/۸	۱/۴	-۱۸/۸	-۶۲/۶	۳۸۶	۴۷۵	۱۲۷۰	۵۷۱	۴۱۳	سایر
۲۴/۳	۱۹/۳	۷۶/۲	-۵/۷	۱۱۲۹۲	۶۴۰۸	۶۷۹۷	۵۸۷۷	۴۵۲۲	کلوخته‌های کانی فلزی
۷۰/۱	۷۲/۵	۳۵/۲	۱۰/۲	۳۲۵۹۷	۲۴۱۰۹	۲۱۸۸۴	۱۹۳۹۶	۱۸۴۸۴	کالاهای صنعتی
۱۶/۴	۱۹/۱	۱۹/۶	۹/۵	۷۶۱۳	۶۳۶۵	۵۸۱۴	۴۹۲۹	۵۴۱۲	فرآورده‌های حاصل از نفت و گاز
۱۰/۵	۱۳/۰	۱۲/۴	۳۳/۳	۴۸۶۱	۴۳۲۶	۳۲۴۷	۲۶۴۲	۲۸۴۸	گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای نفتی
۰/۴	۰/۳	۶۶/۱	-۹۰/۷	۱۶۴	۹۹	۱۰۵۷	۶۹۸	۷۳۱	نتفالتین و سایر مخلوط‌های هیدروکربورهای بودار
۲/۵	۲/۶	۳۲/۳	۸۲/۵	۱۱۶۰	۸۷۷	۴۸۱	۵۱۸	۶۱۳	روغن‌های سبک و فرآورده‌ها
۳/۰	۲/۶	۶۳/۰	-۴۲/۹	۱۴۰۸	۸۶۴	۱۵۱۴	۲۸۹۳	۲۵۵۵	چدن، آهن، فولاد و مصنوعات آنها
۱۳/۰	۱۷/۲	۵/۷	۴۸/۰	۶۰۵۷	۵۷۲۸	۳۸۷۱	۲۰۷۲	۱۸۷۶	محصولات شیمیایی آلی
۲/۵	۳/۳	۶/۵	۶۰/۳	۱۱۷۲	۱۱۰۰	۶۸۶	۴۷۱	۵۳۵	هیدروکربورهای حلقوی (بنزن، واکسیلن، تولوئن و ...)
۷/۹	۹/۳	۱۸/۶	۳۸/۷	۳۶۸۳	۳۱۰۶	۲۲۴۰	۱۰۸۶	۹۲۳	متانول (الکل متلیک) و اتیلن گلیکول
۰/۹	۰/۸	۵۲/۳	۱۳/۲	۴۱۰	۲۶۹	۲۳۸	۳۲۵	۲۷۷	آلومینیوم، مس، روی و مصنوعات آنها
۴/۳	۳/۲	۸۸/۳	۵۶/۵	۲۰۱۸	۱۰۷۲	۶۸۵	۷۴۲	۳۷۲	مواد پلاستیکی و اشیای ساخته شده از این مواد
۲۱/۱	۱۵/۳	۹۲/۶	۱۱/۴	۹۸۰۰	۵۰۸۸	۴۵۶۷	۴۲۱۹	۴۶۲۸	خاک و سنگ، سیمان، گچ و مصنوعات سنگی و سرامیکی
۰/۱	۰/۱	۴/۶	۱/۰	۳۳	۳۱	۳۱	۳۹	۴۱	ملبوس آماده، تریکو و انواع پارچه
۰/۲	۰/۳	۶/۵	-۲۳/۵	۹۳	۸۷	۱۱۴	۸۰	۶۲	وسایل نقلیه زمینی و قطعات یدکی آن
۴/۷	۶/۴	۳/۲	-۶/۰	۲۱۹۲	۲۱۲۴	۲۲۵۸	۱۳۷۹	۱۲۰۸	محصولات شیمیایی غیر آلی
۰/۳	۰/۶	-۳۹/۵	-۳۰/۳	۱۲۹	۲۱۴	۳۰۷	۱۶۰	۱۰۷	اکسید و هیدروکسیدهای فلزی
۱/۵	۲/۷	-۲۳/۱	۴۰/۶	۶۸۱	۸۸۵	۶۲۹	۳۵۷	۲۴۲	آمونیاک
۲/۴	۲/۱	۵۹/۸	-۳۵/۳	۱۱۰۳	۶۹۱	۱۰۶۷	۶۴۹	۵۸۶	انواع گوگرد
۰/۱	۰/۱	-۳/۱	-۵/۴	۳۸	۳۹	۴۱	۴۱	۴۸	فرش ماشینی و سایر کفپوش‌ها
۰/۰	۰/۰	θ	θ	.	.	.	.	.	زیورآلات و جواهرآلات
۰/۵	۰/۴	۸۲/۸	-۲۶/۸	۳۲۹	۱۳۱	۱۷۹	۲۰۰	۱۵۱	صابون، پودر و سایر مواد شوینده
۰/۰	۰/۱	-۰/۹	-۱۵/۶	۱۸	۱۹	۲۲	۲۱	۲۲	کفش
۵/۸	۶/۹	۱۶/۸	-۱۰/۱	۲۶۷۸	۲۲۹۳	۲۵۵۱	۲۴۵۷	۱۸۳۲	سایر
۰/۱	*	۱۹۷/۵	-۴۷/۱	۴۲	۱۴	۲۶	۲۵	۲۴	کالاهای طبقه‌بندی نشده
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۳۹/۸	۳/۵	۴۶۴۷۰	۳۳۲۵۲	۳۲۱۱۸	۲۷۷۶۶	۲۴۹۸۳	جمع کل

۱- در آمار گمرک، مبادلات برق با کشورهای همسایه و صادرات شرکت‌های ملی نفت و گاز ایران منظور نمی‌شود.

ناخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

سهام (درصد)	درصد تغییر		سال						
	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴		
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴		
	۱۸/۷	۱۸/۰	۲۰/۵	-۵/۱	۳۹۸۲	۳۳۰۴	۳۴۸۲	۳۰۱۲	۲۵۴۴
کالاهای سنتی و کشاورزی	۸/۱	۷/۱	۲۲/۰	-۲۸/۵	۱۷۲۵	۱۳۰۷	۱۸۲۶	۱۵۷۱	۱۱۹۵
میوه‌های تازه و خشک	۴/۴	۴/۰	۲۷/۶	-۴۲/۵	۹۲۸	۷۲۷	۱۲۶۴	۱۰۷۳	۱۱۷
پیسته	۱/۲	-/۸	۸۸/۵	-۱۸/۱	۲۶۲	۱۳۹	۱۷۰	۱۴۲	۱۲۲
انگور تازه و کشمش	-/۴	-/۵	-/۸	-۱۱/۱	۸۹	۹۰	۱۰۱	۹۵	۷۷
خرما	۱/۲	۱/۰	۴۰/۷	۶۹/۰	۲۴۷	۱۷۶	۱۰۴	۸۱	۶۹
سیب درختی	۲/۳	۲/۳	۱۶/۸	۶/۱	۴۹۴	۴۲۲	۳۹۸	۴۱۳	۴۶۷
فرش دست‌باف	-/۳	-/۷	-۵۰/۳	۱۹/۱	۶۸	۱۳۶	۱۱۴	۲۶	۱۵۴
حیوانات زنده	۳/۰	۲/۶	۳۴/۵	۱۴۶/۲	۶۳۷	۴۷۴	۱۹۲	۲۶۱	۱۴۱
سبزیجات و نباتات	-/۸	-/۵	۹۵/۹	۸۱/۳	۱۷۹/۵	۹۱/۶	۵۰/۵	۷۵/۷	۹۵/۲
زعفران	-/۷	-/۹	-۴/۳	۴۶/۳	۱۵۲	۱۵۹	۱۰۹	۱۰۶	۸۳
انواع پوست و چرم	-/۳	-/۷	-۴۷/۴	۶۵/۶	۶۳	۱۲۰	۷۲	۷۴	۶۶
روده	۳/۱	۳/۲	۱۱/۵	-۱۷/۲	۶۶۴	۵۹۶	۷۱۹	۴۸۵	۳۴۴
سایر	۳/۳	۱/۷	۱۱۹/۹	۴۰/۴	۷۰۲	۳۱۹	۲۲۷	۳۲۱	۱۷۰
کلوخه‌های کانی فلزی	۷۷/۶	۸۰/۰	۱۲/۹	۲۷/۰	۱۶۵۵۱	۱۴۶۶۲	۱۱۵۴۸	۹۵۵۰	۷۲۰۲
کالاهای صنعتی	۱۸/۰	۲۰/۸	۰/۴	۲۹/۲	۲۸۳۵	۲۸۱۹	۲۹۵۶	۲۲۲۷	۱۹۲۴
فرآورده‌های حاصل از نفت و گاز	۱۲/۱	۱۵/۷	-۱۰/۰	۵۲/۶	۲۵۸۶	۲۸۷۳	۱۸۸۳	۱۳۳۷	۱۰۴۴
گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای نفتی	-/۱	-/۱	۴۴/۷	-۹۷/۲	۲۴	۱۷	۵۹۰	۳۳۱	۳۱۱
نفتالین و سایر مخلوط‌های هیدروکربورهای بودار	۳/۴	۳/۳	۱۹/۳	۱۹۳/۰	۷۳۲	۶۱۴	۲۰۹	۲۹۳	۲۷۹
روغن‌های سبک و فرآورده‌ها	۴/۶	۳/۷	۴۶/۱	-۲۶/۶	۹۹۱	۶۷۹	۹۲۵	۱۳۲۷	۱۱۲۲
چدن، آهن، فولاد و مصنوعات آنها	۱۱/۴	۱۷/۱	-۲۲/۱	۷۲/۰	۲۴۳۷	۳۱۳۰	۱۸۲۰	۶۹۴	۷۷۶
محصولات شیمیایی آلی	۴/۱	۵/۳	-۹/۰	۶۷/۸	۸۸۵	۹۷۲	۸۵۷۹	۲۳۹	۵۸۸
هیدروکربورهای حلقوی(بنزن، واکسیلن،ها، تولوئن و ...)	۳/۹	۵/۷	-۲۰/۱	۶۳/۳	۸۳۱	۱۰۴۱	۶۳۷	۱۹۵	۲۳۵
متانول (الکل متلیک) و اتیلن گلیکول	۴/۲	۴/۲	۱۵/۴	۱۶/۶	۸۹۸	۷۷۸	۶۶۷	۸۴۰	۴۰۰
آلومینیوم، مس، روی و مصنوعات آنها	۱۰/۶	۷/۷	۶۰/۱	۶۴/۳	۲۲۵۸	۱۴۱۱	۸۵۹	۸۵۲	۴۳۸
مواد پلاستیکی و اشیای ساخته شده از این مواد	۵/۸	۲/۹	۱۳۳/۸	۳/۱	۱۲۲۹	۵۲۶	۴۰۱	۳۹۰	۴۱۳
خاک و سنگ، سیمان، گچ و مصنوعات سنگی و سرامیکی	۱/۲	۱/۰	۴۳/۹	۲/۴	۲۵۵	۱۷۷	۱۷۳	۲۰۹	۲۳۵
ملبوس آماده، تریکو و انواع پارچه	۲/۲	۲/۵	۳/۰	-۲۰/۶	۴۶۹	۴۵۶	۵۷۴	۳۴۵	۲۳۵
وسایل نقلیه زمینی و قطعات یدکی آن	۱/۶	۴/۱	-۵۳/۷	۴۵/۸	۳۴۸	۷۵۱	۵۱۵	۲۷۰	۲۱۰
محصولات شیمیایی غیرآلی	-/۳	-/۵	-۲۹/۷	-۴۴/۴	۶۲	۸۸	۱۵۸	۹۴	۸۲
اکسید و هیدروکسیدهای فلزی	-/۸	۲/۲	-۵۵/۴	۱۴۰/۷	۱۸۰	۴۰۲	۱۶۷	۱۲۰	۶۶
آمونیاک	-/۳	۱/۲	-۷۲/۱	۳۷/۵	۶۱	۲۱۷	۱۵۸	۳۰	۳۹
انواع گوگرد	۱/۲	۱/۳	۱۲/۱	۴۱/۶	۲۶۱	۲۳۲	۱۶۴	۱۵۸	۱۸۲
فرش ماشینی و سایر کف‌پوش‌ها	-/۵	-/۴	۷۲/۳	۵۳/۷	۱۱۶	۶۸	۴۴	۸۰	۱۳۷
زیورآلات و جواهرآلات	-/۸	-/۵	۹۸/۵	-۱۸/۳	۱۶۸	۸۴	۱۰۳	۱۱۷	۸۹
صابون، پودر و سایر مواد شوینده	-/۶	-/۵	۳۰/۹	۵/۰	۱۲۰	۹۲	۸۷	۸۴	۸۱
کفش	۱۴/۸	۱۳/۴	۲۸/۷	۸/۸	۳۱۶۶	۲۴۶۰	۲۲۶۱	۱۹۴۸	۱۴۶۱
سایر	-/۴	-/۳	۷۶/۸	-۱۱/۸	۸۵	۴۸	۵۵	۱۱۵	۵۸
کالاهای طبقه‌بندی نشده	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۶/۳	۱۹/۷	۲۱۳۲۱	۱۸۳۳۴	۱۵۳۱۲	۱۲۹۹۷	۱۰۴۷۴
جمع کل									

۱- در آمار گمرک، مبادلات برق با کشورهای همسایه و صادرات شرکت‌های ملی نفت و گاز ایران منظور نمی‌شود.

ماخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

وزن واردات گمرکی براساس طبقه‌بندی بین‌المللی کالا

(هزار تن)

سهم(درصد)	درصد تغییر		سال						
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	□۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴
۳۰/۶	۳۶/۱	-۰/۴	۹۶/۱	۱۵۸۶۲	۱۵۹۲۱	۸۱۲۰	۱۰۴۵۵	۶۴۴۶	مواد غذایی و حیوانات زنده
۰/۲	۰/۲	۱۵/۸	۲۹/۵	۸۴	۷۲	۵۶	۶۱	۵۱	لبنیات و تخم‌مرغ
۲۲/۲	۲۷/۳	-۴/۴	۱۹۰/۵	۱۱۵۲۳	۱۲۰۵۳	۴۱۴۹	۵۶۷۱	۴۴۸۱	غلات و فرآورده‌های آن
۱/۸	۲/۵	-۱۸/۳	-۱۰/۸	۹۱۳	۱۱۱۸	۱۲۵۳	۲۵۳۹	۷۱۹	شکر و فرآورده‌های آن و عسل
۰/۲	۰/۲	۹/۰	-۳/۲	۹۲	۸۴	۸۷	۶۳	۶۰	قهوه، چای، کاکائو، ادویه‌جات و سایر محصولات مشابه
۲/۵	۲/۴	۲۲/۸	-۷/۳	۱۲۹۵	۱۰۵۴	۱۱۳۷	۹۲۲	۶۳۵	میوه‌ها و سبزی‌ها
۳/۸	۳/۵	۲۷/۰	۷/۰	۱۹۵۷	۱۵۴۰	۱۴۳۹	۱۲۰۰	۵۰۱	سایر
۰/۲	۰/۳	-۲۸/۵	۴/۱	۸۵	۱۱۹	۱۱۴	۸۰	۶۶	نوشابه‌ها و دخانیات
۶/۱	۷/۰	۲/۵	-۲۷/۱	۳۱۴۴	۳۰۶۸	۴۲۱۱	۳۲۲۶	۳۱۷۹	مواد خام غیرخوراکی به استثنای مواد نفتی سوختنی
۰/۲	۰/۲	۲۴/۸	-۷/۶	۱۲۴	۹۹	۱۰۸	۱۰۷	۹۰	کائوچوی خام
۰/۵	۰/۶	۹/۷	-۲۷/۹	۲۶۸	۲۴۵	۳۴۰	۲۷۴	۱۹۵	الیاف نساجی ذکر نشده
۰/۴	۰/۵	۸/۱	-۳۷/۴	۲۱۹	۲۰۲	۳۲۳	۴۵۹	۶۳۵	انواع کودهای خام و مواد معدنی
۴/۹	۵/۷	۰/۵	-۲۶/۷	۲۵۲۳	۲۵۲۲	۳۴۴۰	۲۳۸۷	۲۲۵۹	سایر
۱۹/۷	۱۲/۸	۸۰/۶	-۱۹/۶	۱۰۲۳۶	۵۶۶۷	۷۰۴۷	۹۴۸۹	۷۹۲۲	مواد معدنی، سوخت، مواد روغنی و مواد مربوط به آن
۱۵/۰	۶/۹	۱۵۴/۷	-۳۷/۹	۷۸۰۰	۳۰۶۲	۴۹۳۴	۶۹۳۱	۶۷۵۴	بنزین
۲/۹	۳/۷	-۷/۶	۹۲/۶	۱۵۰۰	۱۶۲۴	۸۴۳	۱۴۷۵	۶۳	گازوئیل و سایر روغن‌های سبک
۱/۸	۲/۲	-۴/۶	-۲۲/۸	۹۳۶	۹۸۲	۱۲۷۱	۱۰۸۳	۱۱۰۵	سایر
۲/۲	۲/۳	۱۲/۸	-۱۶/۴	۱۱۵۶	۱۰۲۵	۱۲۲۶	۱۲۵۵	۱۲۵۳	روغن‌های گیاهی و حیوانی
۲/۲	۲/۳	۱۳/۰	-۱۶/۶	۱۱۵۲	۱۰۱۹	۱۲۲۲	۱۲۵۱	۱۲۴۲	روغن‌های گیاهی
*	*	-۳۳/۸	۴۶/۳	۴	۶	۴	۴	۱۱	سایر

۶/۵	۶/۸	۱۱/۰	-۲۱/۰	۳۳۵۸	۳۰۲۴	۳۸۲۹	۵۰۲۵	۳۴۴۹	مواد شیمیایی
۱/۹	۲/۰	۸/۵	-۲۵/۱	۹۸۰	۹۰۳	۱۲۰۶	۱۷۱۶	۹۰۷	مواد و ترکیبات شیمیایی
۰/۲	۰/۲	۲۲/۶	-۱۰/۷	۱۰۹	۸۹	۱۰۰	۸۵	۸۱	موادی که در رنگرزی و دباغی به کار می‌رود
۰/۱	۰/۱	۱/۱	۲۶/۱	۳۱	۳۰	۲۴	۳۰	۲۰	محصولات پزشکی و دارویی
۲/۲	۲/۰	۲۵/۹	-۱۰/۶	۱۱۲۱	۸۹۰	۹۹۶	۷۷۶	۸۳۸	مواد پلاستیکی، سلولز احیا شده و صمغ‌های مصنوعی
۰/۵	۰/۵	۲۰/۳	۰/۸	۲۵۳	۲۱۰	۲۰۸	۱۸۸	۱۸۳	مواد و محصولات شیمیایی ذکر نشده
۱/۷	۲/۰	-۴/۱	-۳۰/۴	۸۶۴	۹۰۱	۱۲۹۵	۲۲۳۰	۱۴۲۰	سایر
کالاهایی که طبقه‌بندی آنها برحسب ماده به کار رفته در آنها									
۳۰/۲	۲۹/۴	۲۰/۷	-۱۳/۱	۱۵۶۸۴	۱۲۹۹۴	۱۴۹۵۰	۱۲۰۰۱	۱۰۸۵۰	صورت گرفته است
۲/۳	۲/۲	۲۵/۴	-۸/۴	۱۲۰۵	۹۶۱	۱۰۴۹	۹۲۵	۸۰۴	کاغذ، مقوا و محصولات وابسته به آنها
۰/۶	۰/۶	۱۸/۱	۰/۶	۳۱۴	۲۶۵	۲۶۴	۲۳۸	۲۲۳	انواع نخ‌های نساجی و محصولات وابسته به آن
۱/۳	۱/۶	-۳/۹	۳/۶	۶۷۰	۶۹۷	۶۷۳	۱۱۲۰	۱۱۰۵	کالاهای ساخته شده از مواد کانی غیرفلزی
۲۳/۳	۲۲/۷	۲۰/۶	-۱۵/۸	۱۲۰۹۳	۱۰۰۲۴	۱۱۹۰۰	۸۹۲۷	۸۰۰۷	آهن و فولاد
۲/۷	۲/۴	۳۴/۱	-۱/۷	۱۴۰۳	۱۰۴۶	۱۰۶۴	۷۹۲	۷۱۱	سایر
۴/۰	۴/۸	-۱/۱	۵/۷	۲۰۹۹	۲۱۲۳	۲۰۰۸	۱۷۹۷	۲۱۴۲	ماشین‌آلات و لوازم حمل و نقل
۲/۱	۲/۳	۶/۰	۵/۳	۱۰۶۷	۱۰۰۷	۹۵۶	۸۵۲	۹۹۸	ماشین‌آلات غیرالکتریکی
۰/۹	۱/۱	۲/۲	-۰/۹	۴۷۷	۴۶۷	۴۷۱	۳۸۲	۳۲۸	ماشین‌آلات و دستگاه‌ها و ابزارهای الکتریکی
۱/۱	۱/۵	-۱۴/۶	۱۱/۸	۵۵۵	۶۴۹	۵۸۱	۵۶۳	۸۱۵	وسایل حمل و نقل
۰/۴	۰/۴	۱۰/۲	۷/۲	۲۱۹	۱۹۸	۱۸۵	۱۵۴	۱۴۵	کالاهای ساخته شده متفرقه
۰/۱	۰/۱	۱۴/۳	۷/۴	۴۶	۴۰	۳۷	۳۵	۳۴	لوازم علمی و حرفه‌ای
۰/۲	۰/۲	۹/۲	۲/۲	۱۱۶	۱۰۶	۱۰۴	۹۰	۷۶	اشیای مصنوعی متفرقه و ذکر نشده
۰/۱	۰/۱	۹/۲	۱۸/۹	۵۷	۵۳	۴۴	۳۰	۳۶	سایر
*	*	-۱۶/۴	۳۷/۷	۷	۹	۶	۹	۱۴	کالاهایی که براساس نوع طبقه‌بندی نشده‌اند
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۷/۴	۵/۹	۵۱۸۵۱	۴۴۱۴۸	۴۱۶۹۶	۴۳۴۹۲	۳۵۴۶۶	جمع کل

ماخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

ارزش واردات گمرکی براساس طبقه‌بندی بین‌المللی کالا

(میلیون دلار)

سهام (درصد)		درصد تغییر		سال					
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	□۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
۱۱/۶	۱۲/۰	-۵/۱	۱۱۲/۴	۶۳۹۴	۶۷۳۸	۳۱۷۲	۳۲۴۳	۱۷۵۹	مواد غذایی و حیوانات زنده
۰/۴	۰/۵	-۱۵/۶	۶۸/۰	۲۴۶	۲۹۲	۱۷۴	۱۴۱	۱۲۴	لبنیات و تخم‌مرغ
۶/۴	۷/۹	-۲۰/۷	۲۶۹/۱	۳۵۱۴	۴۴۳۴	۱۲۰۱	۱۱۸۹	۹۰۹	غلات و فرآورده‌های آن
۰/۶	۰/۶	-۰/۴	-۲۳/۱	۳۴۴	۳۴۵	۴۴۸	۱۰۲۶	۲۰۴	شکر و فرآورده‌های آن و عسل
۰/۴	۰/۳	۱۵/۸	۴/۰	۲۱۱	۱۸۳	۱۷۶	۱۱۲	۱۱۴	قهوه، چای، کاکائو، ادویه‌جات و سایر محصولات مشابه
۱/۲	۰/۸	۶۰/۳	۹/۹	۶۸۸	۴۲۹	۳۹۰	۳۰۵	۲۰۷	میوه‌ها و سبزی‌ها
۲/۵	۱/۹	۳۱/۷	۳۴/۹	۱۳۹۱	۱۰۵۶	۷۸۳	۴۷۰	۲۰۲	سایر
۰/۶	۰/۹	-۳۱/۰	۱/۴	۳۴۴	۴۹۹	۴۹۲	۵۲۵	۴۳۷	نوشابه‌ها و دخانیات
۳/۷	۳/۹	-۵/۰	-۹/۵	۲۰۵۲	۲۱۵۹	۲۳۸۶	۱۵۷۲	۱۲۳۳	مواد خام غیر خوراکی به استثنای مواد نفتی سوختنی
۰/۵	۰/۵	-۲/۵	۶/۸	۲۶۸	۲۷۶	۲۵۸	۲۳۶	۱۶۰	کائوچوی خام
۰/۹	۱/۰	-۵/۶	-۲۷/۷	۵۰۴	۵۳۴	۷۳۸	۵۳۶	۳۵۲	الیاف نساجی ذکر نشده
۰/۲	۰/۲	-۳/۲	-۶/۱	۱۰۷	۱۱۰	۱۱۸	۱۰۵	۱۰۳	انواع کودهای خام و مواد معدنی
۲/۱	۲/۲	-۵/۴	-۲/۶	۱۱۷۲	۱۲۳۹	۱۲۷۲	۶۹۴	۶۱۸	سایر
۱۰/۴	۸/۳	۲۳/۵	۵/۷	۵۷۵۲	۴۶۵۶	۴۴۰۶	۵۳۵۶	۴۱۹۸	مواد معدنی، سوخت، مواد روغنی و مواد مربوط به آن
۸/۳	۴/۹	۶۷/۳	-۱۹/۸	۴۵۷۹	۲۷۳۷	۳۴۱۲	۴۳۳۵	۳۸۵۱	بنزین
۱/۵	۲/۴	-۴۰/۴	۱۵۱/۷	۸۰۰	۱۳۴۴	۵۳۴	۷۶۸	۳۰	گازوئیل و سایر روغن‌های سبک
۰/۷	۱/۰	-۳۵/۲	۲۴/۸	۳۷۲	۵۷۵	۴۶۰	۲۵۲	۳۱۷	سایر
۱/۸	۲/۱	-۱۴/۰	۱۵/۰	۹۸۸	۱۱۵۰	۱۰۰۰	۶۹۳	۶۴۵	روغن‌های گیاهی و حیوانی
۱/۸	۲/۰	-۱۳/۹	۱۴/۹	۹۸۳	۱۱۴۲	۹۹۴	۶۸۷	۶۳۸	روغن‌های گیاهی
*	*	-۳۳/۸	۲۷/۸	۵	۸	۶	۶	۷	سایر

۱۰/۹	۱۱/۳	-۵/۱	۱/۴	۶۰۲۳	۶۳۴۳	۶۲۵۶	۴۸۵۳	۴۱۵۱	مواد شیمیایی
۲/۳	۲/۴	-۷/۲	-۹/۰	۱۲۴۷	۱۳۴۴	۱۴۷۷	۱۱۵۵	۹۲۱	مواد و ترکیبات شیمیایی
۰/۵	۰/۵	۴/۰	-۱۲/۲	۲۷۶	۲۶۵	۳۰۲	۲۵۸	۲۳۵	موادی که در رنگرزی و دباغی به کار می‌رود
۲/۵	۲/۲	۱۲/۶	۳/۲	۱۴۰۴	۱۲۴۶	۱۲۰۸	۸۸۱	۷۳۸	محصولات پزشکی و دارویی
۳/۳	۳/۲	۱/۲	-۱۰/۴	۱۸۳۲	۱۸۱۱	۲۰۲۳	۱۳۹۸	۱۳۶۱	مواد پلاستیکی، سلولز احیا شده و صمغ‌های مصنوعی
۱/۲	۱/۱	۸/۲	۶/۲	۶۷۳	۶۲۲	۵۸۵	۴۶۳	۴۴۸	مواد و محصولات شیمیایی ذکر نشده
۱/۱	۱/۹	-۴۴/۰	۵۹/۶	۵۹۱	۱۰۵۵	۶۶۱	۶۹۸	۴۴۸	سایر
کالاهایی که طبقه‌بندی آنها برحسب ماده به کار رفته در آنها صورت گرفته است									
۲۲/۸	۲۳/۸	-۶/۰	۵/۵	۱۲۵۵۹	۱۳۳۶۴	۱۲۶۷۲	۸۹۲۴	۸۱۵۵	صورت گرفته است
۲/۰	۱/۹	۲/۱	۲/۳	۱۰۸۷	۱۰۶۵	۱۰۴۱	۸۱۹	۶۶۹	کاغذ، مقوا و محصولات وابسته به آنها
۱/۱	۱/۰	۱۰/۹	۴/۷	۶۱۲	۵۵۲	۵۲۷	۴۵۰	۴۴۵	انواع نخ‌های نساجی و محصولات وابسته به آن
۱/۰	۱/۰	-۱/۰	۱۰/۹	۵۷۶	۵۸۲	۵۲۵	۴۰۴	۴۰۲	کالاهای ساخته شده از مواد کانی غیرفلزی
۱۴/۸	۱۶/۶	-۱۲/۵	۵/۷	۸۱۴۶	۹۳۰۷	۸۸۰۳	۵۹۳۵	۵۴۱۲	آهن و فولاد
۳/۹	۳/۳	۱۵/۱	۴/۵	۲۱۳۸	۱۸۵۷	۱۷۷۷	۱۳۱۶	۱۲۲۵	سایر
۳۲/۶	۳۴/۲	-۶/۲	۱۶/۲	۱۷۹۸۴	۱۹۱۷۱	۱۶۴۹۳	۱۵۰۲۱	۱۷۲۱۷	ماشین‌آلات و لوازم حمل و نقل
۱۷/۲	۱۶/۱	۵/۵	۹/۶	۹۵۰۹	۹۰۱۵	۸۲۲۴	۷۹۲۳	۹۲۲۸	ماشین‌آلات غیرالکتریکی
۷/۲	۸/۲	-۱۴/۲	۲۱/۳	۳۹۵۵	۴۶۰۹	۳۸۰۰	۳۲۷۱	۲۸۷۶	ماشین‌آلات و دستگاه‌ها و ابزارهای الکتریکی
۸/۲	۹/۹	-۱۸/۵	۲۴/۲	۴۵۱۹	۵۵۴۸	۴۴۶۹	۳۸۲۶	۵۱۱۳	وسایل حمل و نقل
۳/۴	۳/۱	۱۰/۰	۱۸/۱	۱۹۰۲	۱۷۲۹	۱۴۶۵	۱۱۱۹	۱۱۴۴	کالاهای ساخته شده متفرقه
۲/۲	۱/۹	۱۵/۰	۲۴/۵	۱۲۰۹	۱۰۵۲	۸۴۵	۷۱۳	۷۱۰	لوازم علمی و حرفه‌ای
۱/۰	۱/۰	۰/۶	۴/۵	۵۵۲	۵۴۸	۵۲۵	۳۴۷	۳۵۴	اشیای مصنوعی متفرقه و ذکر نشده
۰/۳	۰/۲	۹/۵	۳۵/۴	۱۴۱	۱۲۹	۹۵	۵۹	۸۰	سایر
۲/۲	۰/۴	۴۱۰/۳	۱۳۸/۷	۱۱۹۱	۲۳۳	۹۸	۴۱۶	۳۰۹	کالاهایی که براساس نوع طبقه‌بندی نشده‌اند
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۱/۵	۱۵/۷	۵۵۱۸۹	۵۶۰۴۲	۴۸۴۳۹	۴۱۷۲۳	۳۹۲۴۸	جمع کل

موازنه پرداخت‌ها (۱)

(میلیون دلار)

درصد تغییر		سال					
۱۳۸۸	۱۳۸۷	□ ۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
-۵۲/۴	-۲۹/۷	۱۰۹۰۸	۲۲۹۰۳	۳۲۵۹۴	۲۰۵۸۵	۱۵۳۹۲	حساب جاری
-۳۲/۷	-۲۱/۱	۲۰۹۳۶	۳۱۰۹۰	۳۹۴۲۷	۲۶۲۰۴	۲۱۱۴۳	حساب کالا
-۱۳/۶	۳/۷	۸۷۵۳۴	۱۰۱۲۸۹	۹۷۶۶۷	۷۶۱۹۰	۶۴۵۲۵	صادرات کالا(فوب)
-۱۹/۴	۲/۵	۶۹۸۲۵	۸۶۶۱۹	۸۴۵۰۵	۶۴۶۶۵	۵۵۷۹۱	صادرات نفتی (۲)
۲۰/۷	۱۱/۵	۱۷۷۰۹	۱۴۶۷۰	۱۳۱۶۲	۱۱۵۲۵	۸۷۳۴	صادرات غیرنفتی
-۵/۱	۲۰/۵	۶۶۵۹۹	۷۰۱۹۹	۵۸۲۴۰	۴۹۹۸۷	۴۳۳۸۱	واردات کالا(فوب)
-۱۵/۶	۲۵/۱	۶۶۰۰	۷۸۱۵	۶۲۴۸	۶۱۵۵	۴۰۹۳	گاز و فرآورده‌های نفتی(۳)
-۳/۸	۲۰/۰	۵۹۹۹۹	۶۲۳۸۴	۵۱۹۹۲	۴۳۸۳۲	۳۹۲۸۹	سایر کالاها
۵/۷	۱۷/۲	-۱۰۴۴۲	-۹۸۷۶	-۸۴۲۹	-۶۲۱۲	-۵۸۴۱	حساب خدمات
-۴/۸	۱۵/۶	۷۶۲۸	۸۰۰۹	۶۹۳۹	۵۶۶۹	۴۹۹۹	صادرات خدمات
-۰/۸	۱۷/۴	۳۸۷۳	۳۹۰۴	۳۳۲۴	۲۹۴۳	۲۳۲۷	حمل و نقل
۳/۳	۵/۴	۲۹۸	۲۸۸	۲۷۳	۲۴۸	۲۳۴	مسافر
-۱/۸	۲۳/۴	۳۲۶۹	۳۳۲۸	۲۶۹۶	۲۳۹۱	۱۸۰۰	بار
۶/۳	-۱۸/۸	۳۰۶	۲۸۸	۳۵۵	۳۰۳	۲۹۳	سایر
۵/۱	۱۴/۱	۲۰۱۲	۱۹۱۴	۱۶۷۷	۱۲۱۶	۷۹۱	مسافرت
۵/۷	۱۴/۹	۴۱۹	۳۹۷	۳۴۵	۲۷۳	۲۳۷	تجاری
۵/۰	۱۳/۹	۱۵۹۳	۱۵۱۷	۱۳۳۲	۹۴۳	۵۵۴	شخصی
۰/۳	۲۷/۰	۷۴	۷۳	۵۸	۴۱	۴۶	خدمات ارتباطی
-۳۶/۲	۱۲/۸	۹۵۲	۱۴۹۳	۱۳۲۳	۹۹۶	۱۴۷۵	خدمات ساختمانی
۳۸/۶	-۲۵/۶	۴۵	۳۲	۴۳	۳۹	۳۵	خدمات بیمه
۱۶/۳	۱۹/۷	۶۴	۵۵	۴۶	۳۹	۳۰	خدمات مالی(بجز بیمه)
۱۰/۸	۳۷/۴	۸۲	۷۴	۵۴	۴۵	۳۵	خدمات کامپیوتری و اطلاعاتی
۱۶/۳	۱۹/۷	۷	۶	۵	۵	۳	مالکیت معنوی و حق امتیازها
۱۶/۳	۱۹/۷	۲۴۴	۲۱۰	۱۷۵	۱۴۹	۱۱۴	سایر خدمات تجاری
۱۶/۳	۱۹/۷	۱۱۷	۱۰۱	۸۴	۷۱	۵۵	خدمات شخصی، فرهنگی و تفریحی
۸/۲	۶/۰	۱۵۸	۱۴۶	۱۳۸	۱۲۵	۸۷	خدمات دولتی
۱/۰	۱۶/۵	۱۸۰۷۰	۱۷۸۸۵	۱۵۳۵۷	۱۱۸۸۱	۱۰۸۴۰	واردات خدمات
۲۱/۴	۱۵/۴	۵۱۸۱	۴۲۶۸	۳۶۹۸	۲۹۵۱	۲۳۲۴	حمل و نقل
۳۲/۴	۴۷/۲	۱۰۲۵	۷۷۵	۵۲۶	۳۸۲	۳۸۸	مسافر
۲۳/۶	۳۴/۵	۳۱۲۳	۲۵۲۶	۱۸۷۸	۱۷۸۲	۱۲۹۳	بار
۶/۷	-۲۵/۲	۱۰۳۲	۹۶۷	۱۲۹۴	۷۸۷	۶۴۳	سایر

۱۹/۲	۱۲/۲	۹۱۰۸	۷۶۴۳	۶۸۰۹	۴۶۸۴	۳۷۲۳	مسافرت
۱۱/۱	۹/۸	۱۵۳۶	۱۳۸۳	۱۲۶۰	۹۰۷	۷۴۰	تجاری
۲۱/۰	۱۲/۸	۷۵۷۲	۶۲۵۹	۵۵۵۰	۳۷۷۷	۲۹۸۴	شخصی
۰/۰	۹۰/۳	۳۷۷	۳۷۷	۱۹۸	۱۶۷	۱۵۲	خدمات ارتباطی
-۷۳/۹	۲۴/۰	۷۹۹	۳۰۶۲	۲۴۶۸	۲۲۶۷	۲۹۵۶	خدمات ساختمانی(فنی و مهندسی)
۲۳/۵	-۶۸/۰	۲۱	۱۷	۵۳	۳۸	۳۶	خدمات بیمه
۱۸/۲	۴۴/۶	۳۳۱	۲۸۰	۱۹۴	۱۶۷	۱۵۷	خدمات مالی(بجز بیمه)
-۱/۵	۱۹/۶	۳۴۲	۳۴۷	۲۹۱	۲۲۹	۲۱۶	خدمات کامپیوتری و اطلاعاتی
-۱/۵	۱۵/۷	۱۶۶	۱۶۸	۱۴۵	۱۲۵	۱۱۸	مالکیت معنوی و حق امتیازها
-۲/۲	۲۰/۶	۷۸۰	۷۹۸	۶۶۱	۵۷۰	۵۲۹	سایر خدمات تجاری
-۱/۵	۱۵/۷	۲۷۶	۲۸۰	۲۴۲	۲۰۹	۱۹۶	خدمات شخصی، فرهنگی و تفریحی
۷/۰	۸/۰	۶۹۰	۶۴۵	۵۹۷	۴۷۴	۴۳۳	خدمات دولتی
۰	۳۹/۲	-۹	۱۳۲۸	۹۵۴	۱۱۱	-۴۰۷	حساب درآمد
-۴۵/۶	۳/۱	۱۷۷۵	۳۲۶۳	۳۱۶۴	۲۱۰۹	۱۳۳۳	دریافت
-۲۸/۲	-۰/۶	۴۰۰	۵۵۸	۵۶۱	۴۸۱	۴۲۷	جبران خدمات کارگران
-۴۹/۲	۳/۹	۱۳۷۵	۲۷۰۵	۲۶۰۳	۱۶۲۸	۹۰۶	درآمد سرمایه گذاری
-۷/۸	-۱۲/۵	۱۷۸۴	۱۹۳۵	۲۲۱۱	۱۹۹۸	۱۷۴۰	پرداخت
۷/۲	۱۷/۱	۳۴۷	۳۲۴	۲۷۶	۲۶۷	۳۴۹	جبران خدمات کارگران
-۱۰/۸	-۱۶/۷	۱۴۳۸	۱۶۱۲	۱۹۳۴	۱۷۳۱	۱۳۹۱	هزینه سرمایه گذاری
۱۷/۰	-۴۳/۵	۴۲۴	۳۶۲	۶۴۲	۴۸۲	۴۹۶	حساب انتقالات جاری
۱۱/۵	-۲۰/۰	۸۱۷	۷۳۳	۹۱۶	۷۸۱	۸۲۶	دریافت
۰	۰	۰	۰	۰	۱	۵	دولت
۱۱/۵	-۲۰/۰	۸۱۷	۷۳۳	۹۱۶	۷۸۰	۸۲۱	سایر بخش ها
۶/۱	۳۵/۰	۳۹۳	۳۷۰	۲۷۴	۲۹۹	۳۳۰	پرداخت
۰/۰	۳۹/۵	۴۲	۴۲	۳۰	۷۵	۳۷	دولت
۶/۹	۳۴/۵	۳۵۱	۳۲۹	۲۴۴	۲۲۴	۲۹۳	سایر بخش ها
-۶۶/۱	-۳۷/۰	-۶۱۶۳	-۱۸۱۸۷	-۲۸۸۵۱	-۱۷۶۹۵	-۱۴۷۳۱	حساب مالی و سرمایه
۲/۶	۵۳/۴	-۳۹۳	-۳۸۳	-۲۴۹	-۱۸۵	-۱۱۷	حساب سرمایه
-۶۷/۶	-۳۷/۸	-۵۷۷۰	-۱۷۸۰۴	-۲۸۶۰۱	-۱۷۵۱۰	-۱۴۶۱۴	حساب مالی(۴)
۰/۶	۲۶/۰	-۴۷۴۵	-۴۷۱۷	-۳۷۴۳	-۲۸۹۰	-۶۶۱	اشتباهات و از قلم افتادگی ها

- ۱- آمارهای تراز پرداختها برای دوره ۸۸-۱۳۷۶ براساس دستورالعمل پنجم پردازش تراز پرداختهای خارجی صندوق بین المللی پول مورد بازنگری قرار گرفته و بر همین اساس مبنای طبقه بندی و انتشار عمومی دادهها تغییر یافته است.
- ۲- ارزش نفت خام، فرآوردههای نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (تعرفههای ۲۷۱۰، ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) صادر شده توسط شرکتهای ملی نفت ایران، ملی گاز ایران، ملی پالایش و پخش فرآوردههای نفتی ایران، شرکتهای پتروشیمی و سایرین(گمرکی و غیرگمرکی)
- ۳- ارزش فرآوردههای نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (تعرفههای ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) وارد شده توسط شرکتهای ملی نفت ایران، ملی گاز ایران، ملی پالایش و پخش فرآوردههای نفتی ایران و سایرین(گمرکی و غیرگمرکی)
- ۴- شامل تغییرات حساب ذخیره ارزی و داراییهای خارجی بانک مرکزی می باشد.

خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های سیستم بانکی (۱)

(میلیارد ریال)

درصد تغییر		مانده در پایان سال					
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	▲۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
							دارایی‌ها
۹/۵	۲/۷	۱۳۳۱۲۲۳/۸	۱۲۱۶۲۳۷/۰	۱۱۸۴۳۸۵/۱	۹۲۸۵۵۲/۵	۷۷۰۱۷۰/۴	دارایی‌های خارجی
۲۵/۱	۳/۹	۳۶۴۶۳۳/۹	۲۹۱۵۳۹/۴	۲۸۰۶۳۶/۷	۲۵۶۲۱۹/۸	۲۳۵۶۰۷/۷	بدهی بخش دولتی
۳۷/۷	۹/۶	۲۸۴۹۰۶/۴	۲۰۶۹۲۵/۹	۱۸۸۷۲۳/۶	۱۶۰۲۶۹/۳	۱۳۵۷۹۴/۵	دولت
-۵/۸	-۷/۹	۷۹۷۲۷/۵	۸۴۶۱۳/۵	۹۱۹۱۳/۱	۹۵۹۵۰/۵	۹۹۸۱۳/۲	شرکت‌ها و موسسات دولتی
۱۴/۵	۱۲/۲	۲۱۳۷۳۶۳/۸	۱۸۶۶۵۵۰/۹	۱۶۶۳۷۲۵/۷	۱۲۲۶۲۰/۱۰	۸۶۵۳۱۵/۴	بدهی بخش غیردولتی
۱۰/۷	۲۶/۹	۱۳۳۸۰۱۶/۰	۱۲۰۸۱۶۰/۷	۹۵۲۴۲۸/۰	۶۷۱۲۳۵/۹	۴۸۸۳۰۲/۹	سایر
۱۲/۸	۱۲/۳	۵۱۷۱۲۳۷/۵	۴۵۸۲۴۸۸/۰	۴۰۸۱۱۷۵/۵	۳۰۸۲۲۰۹/۲	۲۳۵۹۳۹۶/۴	جمع
۱۳/۷	۵/۶	۹۲۱۶۸۸/۹	۸۱۰۳۸۲/۲	۷۶۷۵۰۱/۱	۵۹۹۸۱۲/۱	۴۴۵۱۹۱/۶	اقلام زیر خط
۱۳/۰	۱۱/۲	۶۰۹۲۹۲۶/۴	۵۳۹۲۸۷۰/۲	۴۸۴۸۶۷۶/۶	۳۶۸۲۰۲۱/۳	۲۸۰۴۵۸۸/۰	جمع دارایی‌ها
							بدهی‌ها
۲۳/۹	۱۵/۹	۲۳۵۵۸۸۹/۱	۱۹۰۱۳۶۶/۰	۱۶۴۰۲۹۳/۰	۱۲۸۴۱۹۹/۴	۹۲۱۰۱۹/۴	نقدینگی
۱۴/۵	-۱/۹	۶۰۱۶۹۷/۰	۵۲۵۴۸۲/۵	۵۳۵۷۰۷/۳	۴۱۴۵۴۴/۹	۳۱۷۹۱۹/۴	پول
۲۷/۵	۲۴/۶	۱۷۵۴۱۹۲/۱	۱۳۷۵۸۸۳/۵	۱۱۰۴۵۸۵/۷	۸۶۹۶۵۴/۵	۶۰۳۱۰۰/۰	شبه پول
-۱۰/۶	۲۶/۵	۳۰۰۲۵/۱	۳۳۵۶۲۰/۶	۲۶۵۲۵۶/۰	۲۲۰۶۲۱/۴	۱۶۷۶۶۷/۴	وام‌ها و سپرده‌های بخش دولتی
-۱۱/۴	۲۹/۰	۲۸۳۱۳۰/۴	۳۱۹۵۴۲/۴	۲۴۷۷۷۴/۹	۲۰۸۵۳۲/۴	۱۵۶۳۷۸/۹	دولت
۵/۱	-۸/۰	۱۶۸۹۴/۷	۱۶۰۷۸/۲	۱۷۴۸۱/۱	۱۲۰۸۹/۰	۱۱۲۸۸/۵	شرکت‌ها و موسسات دولتی
۴/۳	۲۰/۶	۲۶۳۱۰۵/۰	۲۵۲۲۵۱/۸	۲۰۹۱۳۸/۹	۱۷۳۶۰۳/۷	۱۲۰۱۹۱/۳	حساب سرمایه
-۱/۰	-۱۴/۲	۶۰۶۰۰۶/۰	۶۱۱۹۸۶/۱	۷۱۳۶۰۵/۶	۵۰۳۵۲۱/۷	۴۷۱۴۳۵/۸	وام‌ها و اعتبارات دریافتی از خارج و سپرده‌های ارزی
۰/۰	۰/۰	۲/۰	۲/۰	۲/۰	۲/۰	۲/۰	ودیعه ثبت سفارش کالاهای بخش غیردولتی
-۱۲/۸	۲۰/۵	۵۷۸/۰	۶۶۲/۷	۵۴۹/۸	۱۱۹۴/۲	۱۲۷۵/۱	پیش‌پرداخت اعتبارات اسنادی بخش دولتی
۱۱/۱	۱۸/۲	۱۶۴۵۶۳۲/۳	۱۴۸۰۵۹۸/۸	۱۲۵۲۳۳۰/۲	۸۹۹۰۶۶/۸	۶۷۷۸۰۵/۴	سایر
۱۲/۸	۱۲/۳	۵۱۷۱۲۳۷/۵	۴۵۸۲۴۸۸/۰	۴۰۸۱۱۷۵/۵	۳۰۸۲۲۰۹/۲	۲۳۵۹۳۹۶/۴	جمع
۱۳/۷	۵/۶	۹۲۱۶۸۸/۹	۸۱۰۳۸۲/۲	۷۶۷۵۰۱/۱	۵۹۹۸۱۲/۱	۴۴۵۱۹۱/۶	اقلام زیر خط
۱۳/۰	۱۱/۲	۶۰۹۲۹۲۶/۴	۵۳۹۲۸۷۰/۲	۴۸۴۸۶۷۶/۶	۳۶۸۲۰۲۱/۳	۲۸۰۴۵۸۸/۰	جمع بدهی‌ها

۱- شامل شعب خارج بانک‌های تجاری نمی‌باشد. از اسفند ماه ۱۳۸۸، بانک‌های صادرات، ملت، تجارت و رفاه از جمع بانک‌های تجاری دولتی خارج شده و در ردیف بانک‌های غیردولتی طبقه‌بندی شده‌اند.

بدهی بخش غیردولتی به بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی (۱)

(میلیارد ریال)

درصد تغییر	مانده در پایان سال							
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
	۱۴/۵	۱۲/۲	۲۱۳۷۳۶۳/۸	۱۸۶۶۵۵۰/۹	۱۶۶۳۷۲۵/۷	۱۲۲۶۲۰۱/۰	۸۶۵۳۱۵/۴	بانکها و موسسات اعتباری
	۱۶/۰	۱۲/۳	۲۰۵۷۶۰۱/۶	۱۷۷۳۴۲۷/۱	۱۵۷۹۰۰۹/۷	۱۱۴۶۸۴۳/۵	۸۰۴۳۶۱/۱	تسهیلات اعطایی (۲)
	-۳۷/۳	۸/۵	۳۲۶۶۷/۲	۵۲۰۷۹/۸	۴۸۰۰۱/۷	۴۶۴۷۸/۵	۳۲۴۸۳/۷	وامها و اعتبارات پرداختی (۳)
	۱۴/۷	۱۱/۸	۴۷۰۹۵/۰	۴۱۰۴۴/۰	۳۶۷۱۴/۳	۳۲۸۷۹/۰	۲۸۴۷۰/۶	سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی
	-۵۳/۷	۵/۵	۵۱۹۰۶۹/۲	۱۱۲۰۱۵۵/۹	۱۰۶۱۵۳۶/۰	۷۷۵۱۱۳/۰	۵۵۶۳۸۰/۱	بانکهای تجاری
	-۵۳/۱	۶/۰	۴۹۴۷۵۰/۵	۱۰۵۴۷۶۷/۷	۹۹۵۳۷۲/۳	۷۱۴۹۸۲/۱	۵۱۱۲۱۷/۵	تسهیلات اعطایی
	-۸۱/۰	-۱/۶	۷۲۴۳/۵	۳۸۰۳۴/۴	۳۸۶۶۲/۸	۳۷۷۷۶/۴	۲۵۲۹۵/۹	وامها و اعتبارات پرداختی
	-۳۷/۶	-۰/۵	۱۷۰۷۵/۲	۲۷۳۵۳/۸	۲۷۵۰۰/۹	۲۲۳۵۴/۵	۱۹۸۶۶/۷	سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی
	۲۶/۱	۱۵/۶	۵۰۳۴۰۵/۷	۳۹۹۳۶۸/۱	۳۴۵۳۶۴/۴	۲۸۱۶۲۱/۶	۲۰۳۷۶۰/۰	بانکهای تخصصی
	۲۶/۰	۱۵/۶	۴۹۴۹۳۵/۳	۳۹۲۹۱۵/۹	۳۳۹۸۵۵/۴	۲۷۲۲۶۰/۵	۱۹۱۲۲۸/۹	تسهیلات اعطایی
	۱۱/۸	۲۸/۲	۲۴۱۳/۳	۲۱۵۷/۹	۱۶۸۲/۹	۳۱۸۱/۸	۶۰۹۸/۸	وامها و اعتبارات پرداختی
	۴۱/۰	۱۲/۲	۶۰۵۷/۱	۴۲۹۴/۳	۳۸۲۶/۱	۶۱۷۹/۳	۶۴۳۲/۳	سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی
	۲۲۱/۳	۳۵/۱	۱۱۱۴۸۸۸/۹	۳۴۷۰۲۶/۹	۲۵۶۸۲۵/۳	۱۶۹۴۶۶/۴	۱۰۵۱۷۵/۳	کل بانکهای غیردولتی
	۲۲۷/۸	۳۳/۶	۱۰۶۷۹۱۵/۸	۳۲۵۷۴۳/۵	۲۴۳۷۸۲/۰	۱۵۹۶۰۰/۹	۱۰۱۹۱۴/۷	تسهیلات اعطایی
	۹۳/۶	۵۵/۳	۲۳۰۱۰/۴	۱۱۸۸۷/۵	۷۶۵۶/۰	۵۵۲۰/۳	۱۰۸۹/۰	وامها و اعتبارات پرداختی
	۱۵۵/۰	۷۴/۴	۲۳۹۶۲/۷	۹۳۹۵/۹	۵۳۸۷/۳	۴۳۴۵/۲	۲۱۷۱/۶	سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی

۱- از اسفند ماه ۱۳۸۸، بانکهای صادرات، ملت، تجارت و رفاه از جمع بانکهای تجاری دولتی خارج شده و در ردیف بانکهای غیردولتی طبقه‌بندی شده‌اند.

۲- منظور از «تسهیلات اعطایی» در این جدول، تسهیلات اعطایی بانکها براساس قانون عملیات بانکی بدون ربا - بدون سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی - خرید دین و اموال معاملات می‌باشد.

۳- منظور از «وامها و اعتبارات پرداختی»، تسهیلات مربوط به بدهی مشتریان بابت اعتبارات اسنادی پرداخت شده، بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی داخلی، بدهکاران بابت ضمانت‌های پرداخت شده، بدهی مشتریان بابت مابه‌التفاوت نرخ ارز، اوراق مشارکت، مطالبات قدیم و سفته‌های واخواستی می‌باشد.

نقدینگی (۱)

(میلیارد ریال)

درصد تغییر	مانده در پایان سال							
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
	۱۴/۵	-۱/۹	۶۰۱۶۹۷/۰	۵۲۵۴۸۲/۵	۵۳۵۷۰۷/۳	۴۱۴۵۴۴/۹	۳۱۷۹۱۹/۴	پول
	۲۱/۹	۹۷/۴	۱۹۲۳۱۳/۹	۱۵۷۷۶۴/۲	۷۹۹۰۹/۲	۶۱۴۵۱/۶	۵۰۶۷۵/۶	اسکناس و مسکوک در دست اشخاص
	۱۱/۳	-۱۹/۳	۴۰۹۳۸۳/۱	۳۶۷۷۱۸/۳	۴۵۵۷۹۸/۱	۳۵۳۰۹۳/۳	۲۶۷۲۴۲/۸	سپرده‌های دیداری
	-۵۲/۷	-۲۱/۰	۱۶۳۱۲۰/۸	۳۴۴۹۸۲/۴	۴۳۶۵۲۱/۵	۳۴۱۷۱۹/۱	۲۶۲۱۱۹/۶	بانک‌های دولتی
	☐	۱۷/۹	۲۴۶۲۶۲/۳	۲۲۷۳۵/۹	۱۹۲۷۶/۶	۱۱۳۷۴/۲	۵۱۲۴/۲	بانک‌های غیردولتی
	۲۷/۵	۲۴/۶	۱۷۵۴۱۹۲/۱	۱۳۷۵۸۸۳/۵	۱۱۰۴۵۸۵/۷	۸۶۹۶۵۴/۵	۶۰۳۱۰۰/۰	شبه پول
	-۳۴/۰	۱۸/۹	۶۴۹۹۵۶/۹	۹۸۴۲۱۷/۹	۸۲۸۰۱۷/۰	۶۸۹۶۶۶/۲	۵۰۴۱۹۱/۵	بانک‌های دولتی
	۱۸۱/۹	۴۱/۶	۱۱۰۴۲۳۵/۲	۳۹۱۶۶۵/۶	۲۷۶۵۶۸/۷	۱۷۹۹۸۸۸/۳	۹۸۹۰۸/۵	بانک‌های غیردولتی
	۱۷/۰	۱/۱	۱۸۰۱۱۴/۳	۱۵۳۹۴۶/۷	۱۵۲۳۰۵/۰	۱۳۳۵۲۲/۴	۹۳۲۳۰/۱	سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز
	-۳۰/۰	-/۸	۱۰۵۱۳۳/۴	۱۵۰۱۲۵/۲	۱۴۸۹۱۷/۰	۱۳۲۲۳۷/۷	۹۲۸۵۰/۳	بانک‌های دولتی
	☐	۱۲/۸	۷۴۹۸۰/۹	۳۸۲۱/۵	۳۳۸۸/۰	۱۲۸۴/۷	۳۷۹/۸	بانک‌های غیردولتی
	۲۹/۳	۲۸/۶	۱۵۲۳۳۲۱/۸	۱۱۷۷۶۴۴/۱	۹۱۵۹۸۴/۵	۷۰۷۱۰۰/۵	۴۸۹۶۹۲/۲	سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار
	-۳۵/۰	۲۳/۰	۵۱۶۵۱۸/۲	۷۹۵۱۲۸/۹	۶۴۶۳۱۸/۰	۵۳۰۴۶۱/۷	۳۹۲۶۵۲/۰	بانک‌های دولتی
	۱۶۲/۹	۴۱/۸	۱۰۰۵۸۰۳/۶	۳۸۲۵۱۵/۲	۲۶۹۶۶۶/۵	۱۷۶۶۳۸/۸	۹۷۰۴۰/۲	بانک‌های غیردولتی
	۱۸/۷	۱۴/۵	۶۷۳۳۶۵/۳	۵۶۷۴۵۸/۶	۴۹۵۶۰۸/۷	۳۵۳۶۶۶/۸	۲۲۳۲۹۱/۶	کوتاه‌مدت
	۳۹/۱	۴۵/۲	۸۴۸۹۵۶/۵	۶۱۰۱۸۵/۵	۴۲۰۲۷۵/۸	۳۵۳۴۳۳/۷	۲۶۶۴۰۱/۶	بلندمدت
	۱۶/۸	۲۲/۰	۵۱۷۵۶/۰	۴۴۲۹۲/۷	۳۶۲۹۶/۲	۲۹۰۳۱/۶	۲۰۱۷۶/۷	سپرده‌های متفرقه (۲)
	-۲۷/۴	۱۸/۹	۲۸۳۰۵/۳	۳۸۹۶۳/۸	۳۲۷۸۲/۰	۲۶۹۶۶/۸	۱۸۶۸۸/۲	بانک‌های دولتی
	۳۴۰/۱	۵۱/۶	۲۳۴۵۰/۷	۵۳۲۸/۹	۳۵۱۴/۲	۲۰۶۴/۸	۱۴۸۸/۵	بانک‌های غیردولتی
	۲۳/۹	۱۵/۹	۲۳۵۵۸۸۹/۱	۱۹۰۱۳۶۶/۰	۱۶۴۰۲۹۳/۰	۱۲۸۴۱۹۹/۴	۹۲۱۰۱۹/۴	نقدینگی

۱- از اسفند ماه ۱۳۸۸، بانک‌های صادرات، ملت، تجارت و رفاه از جمع بانک‌های تجاری دولتی خارج شده و در ردیف بانک‌های غیردولتی طبقه‌بندی شده‌اند.
 ۲- شامل پیش‌دریافت اعتبارات اسنادی، سپرده‌های نقدی ضمانت‌نامه‌ها، وجوه اداره شده مصرف نشده، پیش‌دریافت بابت تسهیلات و وجوه صندوق بازنشستگی و پس‌انداز کارکنان بانک‌ها و دولت می‌باشد.

درصد تغییر	سال						
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	▲۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴
۷۸/۵	۱۰۵/۰	۸۵۶۲۵/۰	۴۷۹۷۵/۴	۲۳۴۰۰/۹	۱۵۸۳۹/۵	۱۴۵۰۲/۹	تعداد مورد معامله
۳۴/۱	۸۸/۰	۱۸۴۱۶۶/۰	۱۳۷۳۸۵/۴	۷۲۰۷۴/۳	۵۵۷۱۱/۶	۵۶۵۲۸/۸	تعداد(میلیون سهم)(۱)
θ	θ	۰۰۰	۰۰۰	۱۰۹۵۳۵۹	۹۸۷۴۰۴	۱۱۹۶۵۴۵	ارزش(میلیارد ریال)(۱)
۶۱/۶	-۱۱/۲	۳۰۳۰۳۷۹	۱۸۷۵۳۷۲	۲۱۱۲۰۶۵	۱۸۶۶۱۹۲	۲۱۱۵۲۴۴	تعداد خریداران(۲)
							دفعات معامله(۲)
۹۸/۹	۲۴۱/۰	۵۴۷۷۹/۵	۲۷۵۴۲/۷	۸۰۷۶/۸	۲۸۷۸/۴	۱۵۷/۶	واگذاری سهام بخش عمومی(۳)
۵۷/۱	۲۴۹/۲	۱۱۹۱۸۹/۸	۷۵۸۷۹/۶	۲۱۷۳۰/۰	۷۷۹۵/۳	۶۵۲/۲	تعداد(میلیون سهم)
							ارزش(میلیارد ریال)
۵۷/۴	-۲۱/۰	۱۲۵۳۶/۷	۷۹۶۶/۵	۱۰۰۸۱/۹	۹۸۲۱/۰	۹۴۵۹/۴	شاخص قیمت سهام در پایان دوره
۶۲/۷	-۱/۶	۳۳۶۴۱/۶	۲۰۵۵۲/۸	۲۰۸۸۲/۵	۲۰۷۷۰/۴	۲۰۹۴۱/۴	کل
۵۶/۰	-۲۲/۵	۹۶۲۹/۵	۶۱۷۲/۶	۷۹۶۶/۹	۷۷۵۱/۶	۷۴۲۷/۳	مالی
۵۸/۸	-۱۱/۳	۵۱۰۰۶/۰	۳۲۱۱۷/۳	۳۶۱۹۳/۱	۳۰۷۸۶/۵	۲۶۸۴۹/۸	صنعت
θ	θ	۰۰۰	۰۰۰	۵۹۳۴/۴	۵۱۸۲/۰	۴۶۹۲/۲	شاخص قیمت و سود نقدی
۴۵/۱	-۲/۸	۶۵۱۴۲۸/۰	۴۴۸۹۵۴/۹	۴۶۲۱۰۵/۳	۳۹۵۰۲۸/۲	۳۲۵۷۲۷/۸	شاخص سود نقدی
۲/۵	-۱/۷	۲۴۴	۲۳۸	۲۴۲	۲۳۹	۲۴۴	ارزش جاری سهام در پایان دوره(میلیارد ریال)
-۲/۶	-۱۶/۲	۳۳۷	۳۴۶	۴۱۳	۴۱۶	۴۱۳	تعداد روزهای فعالیت
							تعداد شرکت‌های درج شده در تابلوها

۱- ارقام از سال ۱۳۸۵ با احتساب معاملات تابلوی غیررسمی است.
۲- از سال ۱۳۸۵، تعداد و ارزش سهام واگذار شده بخش عمومی، شامل سهام عدالت و سهام ترجیحی می‌باشد.

ماخذ: سازمان بورس و شرکت بورس اوراق بهادار تهران
۲- ارقام براساس کل معاملات سهام و اوراق مشارکت می‌باشد.

خلاصه وضعیت انتشار اوراق مشارکت در سال ۱۳۸۸

جدول شماره ۵۲

نرخ سود علی الحساب (درصد در سال)	مدت اوراق (سال)	مبلغ فروش رفته (میلیارد ریال)	مبلغ منتشر شده (میلیارد ریال)	زمان انتشار	اوراق مشارکت دولت
		۱۰۴۹۶/۸	۱۰۵۰۰		دولتی - بودجه‌ای(۱)
		۰/۰	۰		دولتی - غیر بودجه‌ای(۲)
۱۶	۴	۵۰۰/۰	۵۰۰	۱۳۸۸/۰۷/۰۶	شرکت برق منطقه‌ای تهران
۱۶	۴	۲۹۹۶/۸	۳۰۰۰	۱۳۸۸/۰۷/۱۱	شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران
۱۶	۴	۵۰۰۰/۰	۵۰۰۰	۱۳۸۸/۰۸/۰۹	سازمان توسعه برق ایران
۱۶	۴	۲۰۰۰/۰	۲۰۰۰	۱۳۸۸/۱۱/۱۸	شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران
		۷۲۰۰/۰	۷۲۰۰		شهرداری مراکز استان‌ها و کلان‌شهرها
۱۶	۳	۴۰۰۰/۰	۴۰۰۰	۱۳۸۸/۰۸/۰۲	شهرداری قم
۱۶	۳	۱۰۰۰/۰	۱۰۰۰	۱۳۸۸/۱۱/۱۰	شهرداری تهران
۱۶	۴	۲۰۰/۰	۲۰۰	۱۳۸۸/۱۱/۲۶	شهرداری اصفهان
۱۶	۴	۲۰۰۰/۰	۲۰۰۰	۱۳۸۸/۱۲/۰۱	شهرداری مشهد
		۱۷۶۹۶/۸	۱۷۷۰۰		جمع کل

۱- اوراق مشارکتی که در قوانین بودجه سالانه بازپرداخت اصل و سود آنها پیش‌بینی می‌گردد.

ماخذ: قانون بودجه سال ۱۳۸۸

۲- اوراق مشارکتی که بازپرداخت اصل و سود آنها از محل منابع داخلی شرکت‌های استفاده‌کننده تامین می‌شود.

گروه‌های اختصاصی	اهمیت نسبی در سال پایه	سال					درصد تغییر
		۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	
گروه‌های اختصاصی							
کالا	۵۷/۱۳	۱۰۸/۶	۱۱۹/۳	۱۴۰/۰	۱۷۴/۹	۱۸۸/۵	۲۴/۹
خدمت	۴۲/۸۷	۱۱۲/۷	۱۲۹/۰	۱۵۴/۵	۱۹۴/۵	۲۲۲/۳	۲۵/۹
مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت‌ها	۲۸/۶۰	۱۱۱/۶	۱۲۶/۶	۱۵۳/۴	۱۹۶/۲	۲۲۰/۲	۲۷/۹
شاخص کل	۱۰۰/۰۰	۱۱۰/۴	۱۲۳/۵	۱۴۶/۲	۱۸۳/۳	۲۰۳/۰	۲۵/۴
گروه‌های اصلی و منتخب فرعی							
خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها	۲۸/۴۹	۱۱۱/۱	۱۲۵/۶	۱۵۲/۸	۱۹۸/۹	۲۱۸/۶	۳۰/۲
گوشت	۶/۷۴	۱۰۴/۸	۱۱۸/۹	۱۴۲/۹	۱۷۹/۲	۲۱۵/۸	۲۵/۴
ماهی و حیوانات دریایی	۰/۷۹	۱۱۱/۵	۱۲۷/۳	۱۵۳/۶	۱۹۲/۸	۲۱۹/۹	۲۵/۵
غلات و نان	۴/۵۶	۱۱۱/۵	۱۲۱/۳	۱۴۸/۰	۲۳۲/۸	۲۲۵/۵	۵۷/۳
روغن‌ها و چربی‌ها	۰/۹۷	۱۰۸/۷	۱۱۷/۶	۱۵۶/۸	۲۰۰/۶	۱۸۷/۴	۲۷/۹
میوه‌ها و خشکبار	۵/۲۶	۱۱۷/۴	۱۲۸/۳	۱۶۱/۸	۲۰۷/۸	۲۴۶/۳	۲۸/۴
انواع سبزی، حبوب و فرآورده‌های سبزی	۳/۸۷	۱۱۶/۹	۱۴۶/۷	۱۷۳/۲	۲۱۲/۸	۲۱۵/۲	۲۲/۹
لبنیات و تخم پرندگان	۳/۴۷	۱۰۴/۹	۱۱۹/۳	۱۴۴/۰	۱۷۷/۶	۱۹۲/۹	۲۳/۳
دخانیت	۰/۵۲	۱۰۵/۷	۱۱۴/۸	۱۴۰/۷	۱۶۷/۸	۲۱۸/۳	۱۹/۳
پوشاک و کفش	۶/۲۲	۱۰۸/۴	۱۱۷/۵	۱۳۴/۸	۱۶۳/۱	۱۷۹/۹	۲۱/۰
مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت‌ها	۲۸/۶۰	۱۱۱/۶	۱۲۶/۶	۱۵۳/۴	۱۹۶/۲	۲۲۰/۲	۲۷/۹
اجاره بهای مسکن غیرشخصی	۵/۸۰	۱۱۱/۶	۱۲۶/۹	۱۵۳/۹	۱۹۷/۹	۲۲۳/۳	۲۸/۶
ارزش اجاری مسکن شخصی	۱۹/۱۷	۱۱۱/۹	۱۲۷/۴	۱۵۴/۱	۱۹۷/۶	۲۲۳/۸	۲۸/۲
تعمیرات و خدمات ساختمانی	۱/۸۲	۱۱۸/۱	۱۴۰/۱	۱۸۲/۹	۲۴۶/۳	۲۶۹/۸	۳۴/۷
آب	۰/۴۴	۱۰۲/۶	۱۰۲/۹	۱۱۴/۰	۱۲۷/۷	۱۳۲/۰	۱۲/۰
برق و گاز و سایر سوخت‌ها	۱/۳۷	۱۰۲/۶	۱۰۴/۶	۱۱۶/۳	۱۲۶/۵	۱۲۲/۲	۸/۸
اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه	۶/۲۶	۱۱۱/۸	۱۲۴/۶	۱۴۴/۶	۱۷۹/۰	۱۸۶/۶	۲۳/۸
حمل و نقل	۱۱/۹۷	۱۰۴/۶	۱۱۱/۶	۱۲۶/۷	۱۴۹/۰	۱۵۷/۸	۱۷/۶
ارتباطات	۱/۶۳	۹۸/۱	۹۷/۳	۹۷/۱	۹۶/۹	۹۷/۳	-۰/۲
بهداشت و درمان	۵/۵۴	۱۱۵/۷	۱۳۱/۷	۱۵۴/۱	۱۹۰/۰	۲۲۶/۰	۲۳/۳
تفریح و امور فرهنگی	۳/۸۰	۱۰۶/۰	۱۱۲/۰	۱۲۱/۲	۱۳۳/۶	۱۴۵/۳	۱۰/۲
تحصیل	۲/۰۷	۱۱۸/۷	۱۴۳/۴	۱۶۳/۵	۱۸۷/۵	۲۱۷/۴	۱۴/۷
رستوران و هتل	۱/۷۲	۱۱۱/۷	۱۲۴/۴	۱۴۵/۶	۱۸۹/۰	۲۱۸/۳	۲۹/۸
کالاها و خدمات متفرقه	۳/۱۸	۱۱۱/۰	۱۲۷/۸	۱۴۸/۷	۱۸۴/۳	۲۰۷/۶	۲۳/۹

درصد تغییر	سال					اهمیت نسبی در سال پایه		
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶			۱۳۸۵
گروه‌های اختصاصی								
۱۱/۸	۲۷/۱	۲۰۰/۷	۱۷۹/۵	۱۴۱/۲	۱۱۶/۹	۱۰۳/۶	۲۱/۹۸	کشاورزی، شکار، جنگلداری و ماهیگیری
۳/۰	۲۲/۳	۱۷۱/۷	۱۶۶/۷	۱۳۶/۳	۱۲۰/۵	۱۰۸/۲	۴۸/۰۶	ساخت(صنعت)
۱۱/۱	۱۴/۱	۱۸۱/۸	۱۶۳/۷	۱۴۳/۵	۱۲۶/۰	۱۱۳/۵	۲۹/۹۶	خدمات
۷/۴	۲۰/۹	۱۸۱/۱	۱۶۸/۶	۱۳۹/۵	۱۲۱/۴	۱۰۸/۸	۱۰۰/۰۰	شاخص کل
گروه‌های اصلی								
۱۱/۷	۲۷/۳	۲۰۰/۶	۱۷۹/۷	۱۴۱/۲	۱۱۶/۶	۱۰۳/۲	۲۱/۳۵	کشاورزی، شکار و جنگلداری
۱۷/۶	۲۱/۷	۲۰۳/۸	۱۷۳/۳	۱۴۲/۴	۱۲۷/۳	۱۱۵/۷	۰/۶۳	ماهیگیری
۳/۰	۲۲/۳	۱۷۱/۷	۱۶۶/۷	۱۳۶/۳	۱۲۰/۵	۱۰۸/۲	۴۸/۰۶	ساخت(صنعت)
۱۷/۵	۲۹/۸	۲۲۵/۸	۱۹۲/۱	۱۴۸/۰	۱۲۵/۳	۱۱۲/۱	۰/۸۸	هتل و رستوران
۶/۰	۹/۵	۱۵۸/۱	۱۴۹/۱	۱۳۶/۲	۱۲۱/۵	۱۱۱/۹	۲۱/۰۴	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات
۱۵/۹	۱۴/۷	۲۱۷/۴	۱۸۷/۵	۱۶۳/۵	۱۴۳/۴	۱۱۸/۷	۲/۴۳	آموزش
۲۱/۱	۲۳/۵	۲۴۳/۷	۲۰۱/۲	۱۶۲/۹	۱۳۶/۹	۱۱۸/۶	۳/۹۵	بهداشت و مددکاری اجتماعی
۲۴/۱	۳۲/۶	۲۶۰/۲	۲۰۹/۷	۱۵۸/۱	۱۳۲/۶	۱۱۵/۱	۱/۶۶	سایر فعالیت‌های خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی

متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای کالاهای صادراتی ایران

(۱۳۸۳=۱۰۰)

اهمیت نسبی در سال پایه	سال					درصد تغییر		
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴			
محصولات حیوانی	۲/۰۷	۹۷/۹	۱۰۹/۹	۱۲۲/۰	۱۳۱/۲	۱۳۳/۰	۶/۷	۱/۴
محصولات نباتی	۱۵/۵۰	۱۰۸/۱	۱۲۴/۳	۱۷۰/۷	۲۴۴/۹	۲۸۸/۱	۴۳/۵	۱۷/۶
چربی‌ها و روغن‌های حیوانی و نباتی	۰/۶۱	۱۰۴/۲	۱۱۳/۳	۱۶۳/۹	۲۲۴/۳	۱۸۳/۴	۳۶/۹	-۱۸/۲
محصولات صنایع غذایی، نوشابه‌ها و توتون	۲/۹۸	۱۱۷/۰	۱۲۳/۹	۱۳۵/۹	۱۸۰/۴	۱۹۱/۲	۳۲/۷	۶/۰
محصولات معدنی	۱۹/۰۲	۱۳۱/۲	۱۵۵/۹	۲۰۴/۹	۲۱۸/۸	۲۱۲/۳	۶/۸	-۰/۳
محصولات صنایع شیمیایی و صنایع وابسته	۱۲/۲۹	۱۰۵/۶	۱۲۱/۱	۱۴۷/۶	۱۸۸/۵	۱۳۲/۳	۲۷/۷	-۲۹/۸
مواد پلاستیک و کائوچو و مصنوعات آنها	۳/۷۸	۱۰۳/۰	۱۱۵/۹	۱۲۴/۰	۱۴۰/۳	۱۲۷/۶	۱۳/۱	-۹/۱
پوست و چرم و محصولات چرمی	۱/۴۶	۹۰/۲	۸۵/۹	۱۱۱/۷	۱۲۲/۷	۱۱۸/۴	۹/۸	-۳/۵
چوب و اشیای چوبی	۰/۱۳	۹۶/۵	۱۰۵/۵	۱۵۳/۳	۱۸۷/۷	۱۷۱/۸	۲۲/۴	-۸/۵
مواد نسجی و مصنوعات از این مواد	۱۳/۶۹	۱۲۰/۹	۱۴۵/۵	۱۶۲/۸	۲۰۱/۳	۲۱۵/۶	۲۳/۶	۷/۱
انواع کفش	۰/۷۲	۱۰۰/۶	۱۰۶/۲	۱۱۳/۰	۱۲۵/۶	۱۳۰/۴	۱۱/۲	۳/۸
مصنوعات ساخته شده از انواع سنگ	۲/۸۵	۱۰۱/۳	۱۰۸/۳	۱۱۵/۲	۱۲۹/۱	۱۳۳/۸	۱۲/۱	۳/۶
فلزات معمولی و مصنوعات آنها	۱۹/۱۲	۱۰۶/۲	۱۳۰/۷	۱۵۷/۰	۱۹۷/۴	۱۲۸/۶	۲۵/۷	-۳۴/۹
ماشین‌آلات مکانیکی و ادوات برقی	۳/۱۱	۱۲۱/۰	۱۳۴/۶	۱۶۸/۷	۱۸۰/۳	۱۵۹/۱	۶/۹	-۱۱/۸
وسایل نقلیه زمینی و تجهیزات ترابری	۲/۳۷	۹۶/۲	۱۰۲/۸	۱۲۱/۱	۱۲۷/۶	۱۳۱/۶	۵/۴	۳/۱
دستگاه‌ها و لوازم اپتیک، دقت‌سنجی و پزشکی	۰/۳۰	۱۰۷/۳	۱۰۸/۱	۱۲۹/۹	۱۵۹/۷	۱۶۱/۹	۲۲/۹	۱/۴
گروه‌های اختصاصی								
محصولات پتروشیمی	۲۱/۸۶	۱۱۸/۳	۱۳۱/۸	۱۷۴/۲	۱۹۳/۱	۱۵۵/۷	۱۰/۸	-۱۹/۴
شاخص کل	۱۰۰/۰۰	۱۱۳/۰	۱۳۱/۹	۱۶۲/۶	۱۹۸/۵	۱۸۵/۱	۲۲/۱	-۶/۸

جدول شماره ۵۶

متوسط هزینه ناخالص سالانه خانوار به قیمت‌های جاری در مناطق شهری برحسب گروه‌های هزینه

(هزار ریال)

سهم(درصد)	درصد تغییر		سال						
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶		۱۳۸۵
۲۳/۷	۲۳/۸	۹/۵	۱۸/۷	۳۰۰۹۸/۸	۲۷۴۷۵/۲	۲۳۱۴۴/۳	۱۸۵۸۶/۵	۱۵۹۱۵/۱	خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها
۰/۴	۰/۴	۱۶/۳	۱۶/۵	۵۲۶/۶	۴۵۲/۶	۳۸۸/۳	۳۱۱/۸	۲۹۵/۲	دخانیات
۵/۱	۴/۶	۲۰/۷	۷/۴	۶۴۶۶/۷	۵۳۵۸/۸	۴۹۸۸/۴	۴۰۳۶/۷	۳۷۵۰/۷	پوشاک و کفش
۳۱/۵	۳۳/۱	۴/۸	۲۱/۵	۴۰۰۳۹/۵	۳۸۲۱۱/۲	۳۱۴۶۲/۳	۲۲۶۹۰/۲	۱۸۵۱۱/۵	مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها
۵/۳	۵/۰	۱۵/۲	۹/۰	۶۶۹۷/۲	۵۸۱۱/۷	۵۳۲۹/۶	۴۰۵۴/۱	۳۸۵۰/۹	لوازم، اثاث و خدمات مورد استفاده در خانه
۵/۱	۴/۵	۲۴/۹	۲۰/۹	۶۵۰۸/۳	۵۲۰۸/۸	۴۳۰۸/۷	۳۴۱۱/۴	۲۸۶۷/۳	بهداشت و درمان
۱۱/۵	۱۱/۶	۹/۰	۹/۹	۱۴۵۶۶/۳	۱۳۳۶۵/۲	۱۲۱۶۵/۵	۱۱۳۲۵/۶	۱۰۵۷۴/۲	حمل و نقل
۲/۳	۲/۶	-۱/۴	۱۵/۳	۲۹۴۰/۹	۲۹۸۳/۰	۲۵۸۶/۸	۱۶۳۶/۵	۱۲۳۳/۱	ارتباطات
۲/۷	۲/۴	۲۱/۸	۱۰/۹	۳۴۴۰/۸	۲۸۲۴/۰	۲۵۴۶/۱	۲۱۶۷/۰	۲۰۳۴/۲	تفریح و امور فرهنگی
۲/۲	۲/۳	۷/۱	۲۰/۹	۲۸۴۰/۰	۲۶۵۰/۵	۲۱۹۲/۵	۱۷۶۵/۵	۱۴۲۸/۸	تحصیل
۲/۲	۲/۱	۱۵/۲	۱۳/۲	۲۸۶۰/۱	۲۴۸۱/۸	۲۱۹۲/۴	۱۷۲۸/۱	۱۵۰۴/۷	رستوران و هتل
۸/۰	۷/۵	۱۷/۵	۱۴/۸	۱۰۱۳۰/۵	۸۶۲۲/۶	۷۵۱۲/۰	۵۹۹۰/۶	۵۰۶۳/۳	کالاهای و خدمات متفرقه
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰/۱	۱۶/۸	۱۲۷۱۱۵/۶	۱۱۵۴۴۵/۴	۹۸۸۱۶/۹	۷۷۷۰۴/۰	۶۷۰۲۹/۱	جمع

جدول شماره ۵۷

متوسط هزینه حقیقی ناخالص سالانه خانوار در مناطق شهری برحسب گروه‌های هزینه (۱۳۸۳=۱۰۰)

(هزار ریال)

سهم(درصد)	درصد تغییر		سال						
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶		۱۳۸۵
۲۲/۰	۲۱/۹	-۰/۳	-۸/۸	۱۳۷۶۸/۹	۱۳۸۱۳/۶	۱۵۱۴۶/۸	۱۴۷۹۸/۲	۱۴۳۲۵/۰	خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها
۰/۴	۰/۴	-۱۰/۶	-۲/۳	۲۴۱/۲	۲۶۹/۷	۲۷۶/۰	۲۷۱/۶	۲۷۹/۳	دخانیات
۵/۷	۵/۲	۹/۴	-۱۱/۲	۳۵۹۴/۶	۳۲۸۵/۶	۳۷۰۰/۶	۳۴۳۵/۵	۳۴۶۰/۱	پوشاک و کفش
۲۹/۰	۳۰/۹	-۶/۶	-۵/۰	۱۸۱۸۳/۳	۱۹۴۷۵/۶	۲۰۵۱۰/۰	۱۷۹۲۲/۸	۱۶۵۸۷/۴	مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها
۵/۷	۵/۲	۱۰/۵	-۱۱/۹	۳۵۸۹/۰	۳۲۴۶/۸	۳۶۸۵/۷	۳۲۵۲/۷	۳۴۴۴/۵	لوازم، اثاث و خدمات مورد استفاده در خانه
۴/۶	۴/۴	۵/۰	-۲/۰	۲۸۷۹/۸	۲۷۴۱/۵	۲۷۹۶/۱	۲۵۹۰/۳	۲۴۷۸/۲	بهداشت و درمان
۱۴/۷	۱۴/۲	۲/۹	-۶/۶	۹۲۳۰/۹	۸۹۶۹/۹	۹۶۰۱/۸	۱۰۱۴۸/۴	۱۰۱۰۹/۲	حمل و نقل
۴/۸	۴/۹	-۱/۸	۱۵/۶	۳۰۲۲/۵	۳۰۷۸/۴	۲۶۶۴/۱	۱۶۸۱/۹	۱۲۵۶/۹	ارتباطات
۳/۸	۳/۴	۱۲/۰	-۰/۶	۲۳۶۸/۱	۲۱۱۳/۸	۲۱۰۰/۷	۱۹۳۴/۸	۱۹۱۹/۱	تفریح و امور فرهنگی
۲/۱	۲/۲	-۷/۶	۵/۴	۱۳۰۶/۳	۱۴۱۳/۶	۱۳۴۱/۰	۱۲۳۱/۱	۱۲۰۳/۷	تحصیل
۲/۱	۲/۱	-۰/۲	-۱۲/۸	۱۳۱۰/۲	۱۳۱۳/۱	۱۵۰۵/۸	۱۳۸۹/۱	۱۳۴۷/۱	رستوران و هتل
۷/۸	۷/۴	۴/۳	-۷/۴	۴۸۷۹/۸	۴۶۷۸/۶	۵۰۵۱/۷	۴۶۸۷/۵	۴۵۶۱/۵	کالاهای و خدمات متفرقه
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۰/۶	-۶/۸	۶۲۶۱۸/۵	۶۲۹۸۱/۷	۶۷۵۹۰/۲	۶۲۹۱۸/۲	۶۰۷۱۴/۸	جمع